

Univerzita Palackého v Olomouci  
Filozofická fakulta  
Katedra psychologie

MATCH! ANEB LÁSKA  
PARTNERSKÝCH VZTAHŮ VZNIKLÝCH  
PŘES TINDER

MATCH! OR LOVE OF PARTNERSHIPS CREATED THROUGH TINDER



Magisterská diplomová práce

Autor: **Bc. Barbora Jansová**

Vedoucí práce: **PhDr. Daniel Dostál, Ph.D.**

Olomouc

2022

*Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu diplomové práce PhDr. Danielu Dostálovi, Ph.D. za podnětné rady, inspirativní nápady, množství času a ochotný přístup při vedení mé diplomové práce. Ráda bych poděkovala své rodině, která mě podporovala. Ostatně jako po celou dobu mého studia. Děkuji svému partnerovi a mým přátelům, díky kterým jsem v průběhu psaní této práce zůstala nad věcí a psychické pohodě. Speciálně musím poděkovat svému kamarádovi Vaškovi, který mi svým neotřelým způsobem pravidelně pomáhal překonávat překážky jak při psaní této diplomové práce, tak i v průběhu celého studia. Děkuji také všem respondentům, kteří obětovali svůj čas a zúčastnili se výzkumu.*

*Všem zmíněným jsem moc vděčná. Jsem ráda, že vás mám.*

*Děkuji.*

Místopřísežně prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou práci na téma: „Match! aneb Láska partnerských vztahů vzniklých přes Tinder.“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce a uvedla jsem všechny použité podklady a literaturu.

V Olomouci dne 20.3.2022

Podpis

# OBSAH

Číslo	Kapitola	Strana
	<b>ÚVOD .....</b>	<b>5</b>
	<b>TEORETICKÁ ČÁST .....</b>	<b>6</b>
<b>1</b>	<b>LÁSKA .....</b>	<b>7</b>
1.1	Vznik lásky aneb O Povaze citové vazby .....	7
1.2	Vybrané teorie lásky .....	9
1.2.1	Maslowova teorie lásky .....	9
1.2.2	Frommova teorie lásky .....	9
1.2.3	Leeho teorie lásky .....	11
1.2.4	Rubinova teorie lásky .....	12
1.2.5	Sternbergova teorie lásky .....	12
1.3	Charakteristiky partnerského vztahu .....	15
1.3.1	Intimita .....	15
1.3.2	Vášeň .....	17
1.3.3	Závazek .....	19
1.3.4	Spokojenost .....	21
1.4	Vývoj partnerského vztahu .....	24
<b>2</b>	<b>SPECIFIKA KYBERPROSTORU A ONLINE SEZNAMOVÁNÍ.....</b>	<b>29</b>
2.1	Specifika kyberprostoru .....	29
2.2	Proměny seznamování .....	31
2.2.1	Digital natives a digital immigrants .....	34
2.2.2	Tekutá láska .....	35
2.3	Seznamování v kyberprostoru .....	37
2.3.1	Online vs offline seznámení .....	38
2.3.2	Specifika online seznamování .....	39
2.3.3	Aktuální výzkumná zjištění o online seznamování .....	40
<b>3</b>	<b>TINDER.....</b>	<b>43</b>
3.1	Motivy a rizika seznamování na Tinderu .....	44
3.2	Navázání vztahu na Tinderu .....	45
3.3	Chování na Tinderu .....	46
3.4	Sebeodhalení na Tinderu .....	47
3.5	Osobnostní charakteristiky uživatelů Tinderu .....	48
	<b>VÝZKUMNÁ ČÁST .....</b>	<b>50</b>
<b>4</b>	<b>Výzkumný problém.....</b>	<b>51</b>
<b>5</b>	<b>Typ výzkumu a použité metody .....</b>	<b>53</b>
5.1	Sternbergova Triangulární škála lásky (Stls).....	53

5.2	Test dyadického přizpůsobení (DAS).....	54
5.3	Formulace hypotéz ke statistickému testování .....	57
<b>6</b>	<b>Sběr dat a výzkumný soubor .....</b>	<b>58</b>
6.1	Proces sběru dat .....	58
6.2	Analýza a pročištění datového souboru .....	59
6.3	Popis výzkumného souboru.....	60
6.4	Etické hledisko a ochrana soukromí .....	62
<b>7</b>	<b>Práce s daty a její výsledky .....</b>	<b>63</b>
7.1	Výsledky ověření platnosti statistických hypotéz.....	65
<b>8</b>	<b>Diskuze.....</b>	<b>74</b>
<b>9</b>	<b>Závěr .....</b>	<b>82</b>
<b>10</b>	<b>Souhrn .....</b>	<b>83</b>
<b>LITERATURA .....</b>		<b>86</b>
<b>PŘÍLOHY.....</b>		<b>.....</b>

# ÚVOD

Online seznamování je fenoménem, který nabírá na stále větších obrátkách. Poslední dobou jsou velice trendy seznamovací aplikace. Naše práce se zaměřuje přímo na jednu z neznámějších a nejužívanějších seznamovacích aplikací – Tinder. Tinder je aplikace připomínající hru, která uživatelům pomáhá navázat vztah.

V laické společnosti se vedou debaty, zda je Tinder vhodný spíše k nalezení příležitostného sexu nebo k nalezení lásky. Pověst Tinderu spíše odpovídá prvnímu případu. Přesto vnímám, že řadě lidí v mém okolí se podařilo najít dlouhodobý vztah právě prostřednictvím této aplikace. Množství lidí je však přesvědčeno o tom, že seznamování online je povrchní záležitostí postrádající kouzlo, které je možné zažít jen při setkání v offline prostředí. Setkala jsem se i s názory, že online seznamování je důsledkem chabých sociálních dovedností mladé generace.

Tyto rozpory v názorech mě vedly k následující otázce: Může způsob seznámení dvou lidí ovlivnit kvalitu jeho vztahu? Tato základní myšlenka vedla ke zpracování této magisterské diplomové práce, v rámci které se budu snažit objasnit, zda se lidé seznámení na Tinderu liší v kvalitě lásky a partnerské spokojenosti oproti osobám, kteří svého partnera poznali tradičním offline způsobem. Základním teoretickým konceptem, ze kterého budeme vycházet, je Sternbergova triangulární teorie lásky.

V teoretické části narazíte na tři hlavní kapitoly. První kapitola se věnuje charakteristikám a popisu lásky a partnerského vztahu. Druhá kapitola vám představí základní specifika kyberprostoru, informuje čtenáře o proměnách, kterými seznamování prošlo a umožní vám udělat si na danou problematiku názor prostřednictvím názorů autorit a výzkumných zjištění o online seznamování. Poslední kapitola čtenářům přiblíží aplikaci Tinder.

V praktické části čtenářům bude představen náš výzkum včetně metodologie a výzkumných zjištění, která budeme dále diskutovat.

# TEORETICKÁ ČÁST

# 1 LÁSKA

Láska je univerzální fenomén, který můžeme najít v jakékoli kultuře a jakékoli době. Pro mnoho z nás zaujímá láska ústřední aspekt našeho života. Je jedno, jestli je člověk umělec nebo vědec, láska je cit, který se dotýká nás všech bez rozdílů. V lásce nacházíme zdroj radosti, nadšení a štěstí a může nám díky ní významně vzrůst naše kvalita života. Na druhou stranu ale můžeme díky lásce zažít hluboké deprese, pocity bezmoci, beznaděje a vztek. Někdy kvůli lásce zažíváme tak silné emoce, že se láska může stát pohnutkou k nebezpečnému chování. Důsledkem pak může být pronásledování, vraždy i sebevraždy (Aron et al., 2006). Přestože ohromnou sílu lásky všichni registrujeme a jsme si vědomi moci obou těchto polarit emocí, které můžeme při lásce zažívat, je těžké najít slova, která by přesně a jasně lásku definovala. „Žádný popis, žádná slova nedokážou sdělit v úplnosti kvalitu zkušenosti s láskou někomu, kdo ji nikdy neprožil“ (Maslow, 1954/2021, s. 191). Díky tomu je láska nepolapitelná, neuchopitelná a jeden z nejsložitějších psychologických konstruktů, které v psychologii máme (Sternberg, 1997). Abychom se vyhnuli omylům při jejím definování přikláníme se k Williho (2006, s. 17) výčtu, co láska není:

„Není to jen něha, jen erotika, jen starostlivost, jen svazek, pouze sympatie. Láska je možná pojem, který se nedá dále odvozovat, podobně jako nemůžeme říci, co je život nebo duše. Používáme jej zcela samozřejmě a zdá se, že všichni vědí, co se jím míní“.

Plháková (2017) lásku označuje za mocný cit, který má ke svému vzniku několik důvodů. Láska například zabraňuje pocitům osamění. Dává nám příležitost brát i poskytovat si vzájemnou podporu a ochranu. Bytí v partnerském vztahu zvyšuje status jedinců u společnosti, pakliže vede k trvalému soužití, k manželství či k plození dětí. Lidé v partnerském svazku pak mohou využívat pomoci širší rodiny. Láska také pozvedává sex z pouhého tělesného aktu a umožňuje zažívat širokou paletu citových prožitků. Láska umožňuje milujícím partnerům potvrzovat si vzájemně pozitivní aspekty vlastního sebepojetí (Plháková, 2017).

## 1.1 Vznik lásky aneb O Povaze citové vazby

Schopnost milovat se rozvíjí v tom momentě, kdy dítě přijde na svět, ne-li ještě před tím. Pro dítě je nejdůležitější první rok života, kdy se učí důvěře k lidem (Lauster, 1980/2019).

Jako základ lásky bývá často označován attachment. Attachment neboli citová vazba je termínem Bowlbyho (1969/2010) popisující instinktivní vztahování se k pečovatelské osobě. Vrozenost citové vazby vysvětluje tím, že se dítě rychle naučí, že matka uspokojuje novorozenci potřeby a matku začne vnímat jako zdroj uspokojení. Taktéž se u něj vyskytuje přirozený sklon navazovat kontakt s pečující osobou. Citová vazba se utváří pomocí sání, přidržování, následování, pláče a úsměvu (Bowlby, 1969/2010). Ainsworthová (1985) rozdělila citovou vazbu na jistou, úzkostnou, vyhýbavou. Při jisté (bezpečné) vazbě dítě reaguje na iniciaci konverzace od rodiče a neverbálně se k němu vztahuje, což značí fungující intimitu mezi dítětem a rodičem. Úzkostná vazba se vyznačuje střídavým vyžadováním kontaktu s matkou a vyhýbání a odmítání rodiče. Vyhýbavá vazba je dobře viditelná na povrchní komunikaci mezi matkou a dítětem. Dítě na rodiče nereaguje ani snahou o verbální komunikaci ani neverbálními projevy (Ainsworth, 1985).

Vztah s pečující osobou je prvním partnerským vztahem v našem životě. Tento základní vztah se vtiskává do života malého dítěte a roste s námi jako nevědomý pocit, který může ovlivňovat všechny naše následující vztahy. Záleží na naší pečovatelské osobě, zda tento pocit bude mít kladnou podobu ve formě jistoty a bezpečí. Dítě se buďto naučí, že je hodno lásky, anebo naopak bude čelit nejistotě a pocitu ohrožení (Riemann, 2009). V průběhu vývoje si ale člověk může vyřešit nejisté připoutání v dětství a v dospělosti navazovat vztahy s bezpečnou citovou vazbou (Ainsworth, 1985).

Úzkostná vazba bývá v partnerských vztazích charakteristická pocitem zrady a opuštění. Úzkostní lidé mohou vykazovat abnormálně velkou snahu vztah udržet. Mají silnou touhu po blízkosti a nedostatečný pocit bezpečí (Sheng et al., 2022). U těchto lidí převládá strach z opuštění partnerem a neustálé přemítání o kvalitě vztahu (Fitzpatrick & Lafontaine, 2017). Ve vztazích tyto lidé více zažívají konflikty (Sheng et al., 2022).

Vyhýbavá vazba se v partnerských vztazích jeví jako strach z intimity a z prohlubování pout, projevuje se utlumováním interakcí a pozitivních i negativních pocitů (Sheng et al., 2022). Tito lidé většinou popírají vlastní potřebu vazeb s ostatními lidmi. Ve skutečnosti se však vyhýbají frustraci z představy, že by osoba, k níž jedinci chovají city, nemohla naplnit jeho potřeby (Fitzpatrick & Lafontaine, 2017). Většinou ve vztahu bývá spojena s nižší spokojeností (Sheng et al., 2022).

Lidé s bezpečnou vazbou se nebojí intimity, naopak chtějí dosáhnout blízkosti a těsnosti vztahů. Na rozdíl od úzkostné vazby ale nemají neustálý pocit ohrožení a cítí se kolem



druhých lidí bezpečně. Bezpečná vazba souvisí s vyšším vnímaným závazkem ve vztahu a se spokojeností (Fitzpatrick & Lafontaine, 2017).

## 1.2 Vybrané teorie lásky

V této kapitole uvedeme jednotlivé pojetí lásky vybraných autorů. Cílem této kapitoly je čtenářům představit nejznámější koncepty vztahující se k lásce. Domníváme se, že při zkoumání lásky je důležité pochopit rozmanitost pohledů, kterými lze na lásku nahlížet.

### 1.2.1 Maslowova teorie lásky

Maslow (1954/2021) dělí lásku na D-lásku a B-lásku. D-láska představuje výrazný deficit tohoto citu. Takoví lidé po lásce bezmezně touží, snaží se ji vyhledat a zamilovávají se, neboť se snaží tento patologický nedostatek dosytit. Výrazně se tak odlišuje od B-lásky, která se vyskytuje u sebeaktualizovaných lidí, kteří mají všechny potřeby uspokojeny a kteří se zamilují, aniž by si tím nějakou potřebu potřebovali dorovnat. Jejich láska se zbavuje veškeré námahy či snažení. Takoví lidé milují, protože to jde z jejich podstaty (Maslow, 1954/2021).

### 1.2.2 Frommova teorie lásky

Kniha umění milovat začíná úvahami nad existenčními otázkami života člověka. Vysvětluje, že každý člověk ve svém nitru touží po splynutí spojení – sebe samého s někým nebo s něčím jiným a tím se vyprostit ze samoty. Jako jedinou správnou odpověď na existenční otázky vnímá autor lásku, přičemž striktně rozlišuje pravou lásku od lásek pouze mylně domnělých nebo nevyzrálých (Fromm, 1956/2010).

Zralá láska je aktivní síla, skrze kterou člověk, který je schopen prožívat sám sebe, své pocity a vnímá svou moc, začíná překypovat a tuto energii posílat dál k dalším lidem a k celému světu. Dáváním této energie dál, děláme z druhých lidí též dárce, kteří nám lásku odráží nazpět. Přičemž nemůžeme milovat jenom svou rodinu nebo například jen svého partnera. Jestliže doopravdy milujeme, pak milujeme celý svět. Vše ostatní pokládá autor za lásku nepravou. Láska v sobě zahrnuje několik dílčích prvků, bez jejichž existence by láska nevznikla. Je to péče, odpovědnost, úcta a znalost (Fromm, 1956/2010).

Autor dělí lásku na rodičovskou, bratrskou, erotickou, sebelásku a lásku k bohu:

- **Mateřská láska** je charakterizována jako bezpodmínečná, altruistická a nesobecká. Matka dítě miluje, ať se děje, co se děje a dává mu tím pocit jistoty a bezpečí. Pro dítě

je v prvních letech nejdůležitějším poutem. Poté získává na důležitosti role **lásky otce**, která je však podmíněná a dítě si ji musí zasloužit. Obě formy lásky jsou pro dítě důležité a při jejich nedostatku nebo absenci vedou k porušení zdravého vývoje dítěte a jeho pozdější schopnosti milovat. Samo dítě ještě milovat nedokáže. To, že je milováno bere automaticky proto, že existuje.

- **Bratrská láska** je láska, která je zaměřena na všechny lidi bez rozdílu. Souvisí s tím, že nemůžeme milovat pouze jeden objekt lásky. Snadno si ji však můžeme splést s pohlavní touhou. Pohlavní touha nemusí nutně znamenat pouze sexuální vybití, ale i strach ze samoty.
- **Erotickou lásku** autor specifikuje jako touhu po splynutí celého jednoho člověka s druhou osobou, často s pocitem „zamilování“. Erotická láska není pravou láskou, pokud není spojena s láskou bratrskou. Samostatně za lásku nemůže být považována, protože tato touha je zaměřena jen vůči jednomu člověku.
- Dalším uváděným druhem lásky je **sebeláska**, která je předpokladem k milování další osoby. Sebeláska neznamená stát se sobeckým. Sobeckost a láska si jsou v protikladu. „Sobecký člověk se nemiluje příliš, nýbrž příliš málo, ve skutečnosti se nenávidí“ (Fromm, 2010, s. 50).
- **Láska k bohu** má matriarchální a patriarchální podobu. Patriarchální podoba lásky znamená milovat boha jako přísného, ale spravedlivého otce, který odměňuje a trestá. Po stránce matriarchální milují boha jako matku, která mě miluje za každého ohledu (bezpodmínečně). Láska k bohu není totéž, co víra v boha. Láska se od víry odlišuje tím, že člověk s bohem tvoří jednotu, kterou člověk prožívá a ukazuje všim, co dělá (Fromm, 1956/2010).

Autor nazývá pravou lásku uměním a jako každému umění se jí musíme učit a trénovat. „Milovat někoho není jen silný cit — je to rozhodnutí, je to soud, je to slib“ (Fromm, 2010, 46). K tomu, abychom toto umění ovládli, si potřebujeme osvojit vlastnosti, které potřebujeme, ať už se chceme naučit jakémukoli jinému umění. Mezi tyto vlastnosti patří ukázněnost, soustředění a trpělivost. Na rozdíl od ostatních umění, láska vyžaduje něco navíc. Pilíři pro osvojení umění milovat je racionální víra a rozum. Racionální víru člověk bere ze svého nitra. „Věřit vyžaduje odvahu, schopnost riskovat, ochotu přijmout i bolest a zklamání. Láska je akt víry, a kdo je slabý ve víře, je slabý také v lásce“ (Fromm, 1956/2010, s. 95, 96).

### 1.2.3 Leeho teorie lásky

Lee (1977) se lásku nesnažil definovat. Jeho cílem bylo diferencovat partnerské vztahy mezi dospělými. Všiml si, že jsou tyto intimní vztahy rozdílné a je potřeba odlišnosti pojmenovat a popsat. Aby mohl vztahy rozčlenit, udělal autor rozsáhlý rozbor literatury. Poté následoval výzkum provedený metodou dotazníkového šetření a následně metodou třídění karet. Klasifikovalo se celkem 1500 karet. Na každé z nich byl popis romantické události, nápadu nebo emoce. Karty byly členěny k různým odpovědím. Následovala faktorová analýza, která odhalila 32 faktorů, na jejichž základě bylo definováno 6 nejvíce identifikovatelných druhů lásky. Při definování lásky výzkumník zjišťoval, že pro dělení lásky je znatelný nedostatek slov popisujících intimitu. Pro dělení tedy využil slov z latiny a řečtiny. Zdůrazňuje, že mohou existovat lásky smíšené či že se některé vztahy mohou překrývat ve stylu lásky (Lee, 1977). Tento koncept později potvrdila studie Hendrick & Hendrick (1986).

Nyní přejdeme k Leeho (1977) klasifikaci stylů lásky doplněné o poznatky z výzkumu Hendrick & Hendrick (1986):

- **Eros** – Láska, která je soustředěna na fyzický vzhled partnera. Velmi rychle u této lásky vzniká přitažlivost. Kloubí se zde erotická láska se silným závazkem vůči partnerovi.
- **Ludus** – Hravá láska, která je tolerantní bez žárlivosti a bez důrazu na závazek. Vztah je často krátkodobý. City u těchto partnerů nejdou do potřebných hloubek. V tomto stylu se často objevují manipulativní tendence.
- **Storge** – Láska, jenž se vyznačuje pomalým rozvíjením vzájemné náklonnosti. V tomto druhu lásky není příliš přítomna vášeň, ale je vystavěna na propojení lásky a přátelství. Díky tomu má tento druh lásky dlouhé trvání.
- **Mania** – Je charakteristická intenzivním emociálním vztahem. Partneři na sebe často žárlí a potřebují opakované ujištění o tom, že se milují.
- **Agape** – Láska jemná a starostlivá. Někdy je označována jako láska altruistická, neboť jedinci se milují bez očekávání, že budou milováni nazpět. Tato láska je ideálem křesťanských tradic. Je vedena spíše rozumem než citem.
- **Pragma** – Nebo tzv. racionální láska, která vede k vědomému zvažování požadavků, které by měl splňovat vhodný partner.

### 1.2.4 Rubinova teorie lásky

Rubin (1970) se zaměřil především na měření lásky a sympatií. Do výzkumu byly navrženy položky, které z poloviny byly seskládány ze spekulací o povaze lásky jiných autorů, mezi které patřil například Fromm (1956) nebo Freud. Druhá polovina položek byla postavena na základě empirických a teoretických poznatků o interpersonální přitažlivosti. Tuto sadu měli následně studenti a fakultní pracovníci rozdělit do dvou hromádek – lásky a sympatie. V druhé fázi byly studentům předloženy položky, které měli vyplňovat vůči partnerovi/partnerce a vůči kamarádovi/kamarádce, ke které/mu necítili nic romantického. S pomocí faktorové analýzy byly určeny faktory zvláště pro lásku a zvláště pro sympatie. Jako složky (faktory) lásky byly definovány – potřeba přilnutí a závislosti, predispozice pomáhat, exkluzivita a pohlčení. (Rubin, 1970).

**Potřeba přilnutí a závislosti** se vyznačuje například touhou po sdílení s partnerem a inklinací k trávení času s milovanou osobou. **Predispozice pomáhat** se vyznačuje silným prosociálním chováním a altruismem k milované osobě. **Exkluzivita a pohlčení** evokuje určité majetnické sklony k milované osobě a výlučné preferování milovaného partnera před ostatními lidmi (Rubin, 1970).

Takto připravená škála lásky a sympatií (love and liking) o 13 položkách byla prezentována párům na Michiganské univerzitě. Na základě tohoto šetření bylo vyjištěno, že ženy více diferencují mezi pocity lásky a sympatiemi než muži (Rubin, 1970).

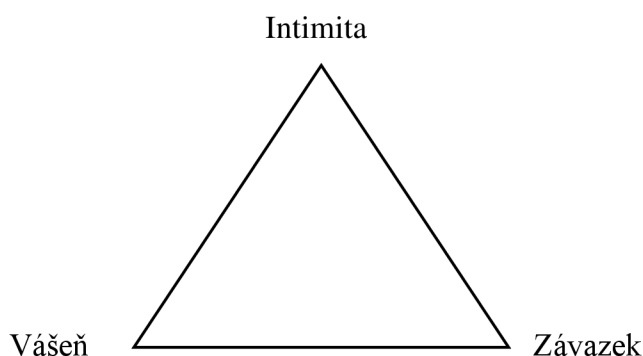
### 1.2.5 Sternbergova teorie lásky

Jedna z neznámějších teorií lásky je Sternbergova (1986) triangulární teorie lásky. Lásky je složitým jevem z části vysvětlitelný ze zakořeněných biologických instinktů, z větší části však produktem sociálně naučených rolí, které pozorujeme jako lásku. Autor si je moc dobře vědom složitosti fenoménu lásky, a proto upozorňuje, že triangulární teorie je vhodná pro popis základních aspektů lásky, avšak nesmíme zapomenout, že složky, které definoval, nemusí být vhodné pro popis v každé situaci a nejsou jediným možným vysvětlením lásky. Také, ačkoli analýza jednotlivých složek může vést k lepšímu pochopení lásky, není možné lásku vnímat jako sumu jednotlivých složek, musíme se na ni dívat jako na celistvý jev (Sternberg, 1986).

Jak již z názvu teorie vyplývá, teorie definuje tři složky lásky, které spolu vzájemně interagují. Jedná se o intimitu, vášeň a závazek. Intimita představuje horní vrchol

trojúhelníku, vášně se nachází v levém vrcholu trojúhelníku a závazek najdeme v pravém vrcholu trojúhelníku (Sternberg, 1986). Jednotlivé komponenty lásky triangulární teorie budou diskutovány v následující kapitole. Znázornění trojúhelníku najdete na Obrázku 1.

Obrázek 1: Znázornění tří složek lásky v trojúhelníku



V rámci trojúhelníku se můžeme zaměřit na velikost plochy, kterou trojúhelník zaujímá. Velikost plochy je přímo úměrná s velikostí prožívané lásky. Kromě velikosti trojúhelníku nás také zajímá jeho rovnováha. Rovnostranný trojúhelník, který vidíme na Obrázku 1, znamená, že všechny složky jsou v partnerském vztahu zastoupeny ve stejném množství. Pakliže dosahují jednotlivé složky různých hodnot, mění se tím i tvar trojúhelníku a s ním i způsob prožívané lásky (Sternberg, 1986). Díky tomu je teorie schopna vysvětlit, jak je možné, že ačkoli partnerství obsahuje totožné složky lásky, tak jsou projevy lásky tak rozdílné, proč některé vztahy jsou pevné a stabilní, a jiné naopak i po velkém vzplanutí brzy končí. Mimo jiné je také pravděpodobné, že každý z partnerů v páru ohodnotí jednu složku lásky či kombinaci jinak než jeho protějšek (Anderson, 2016).

Je důležité poznamenat, že délka partnerství ovlivňuje množství intimity, vášně a závazku. Zatímco u začínajících vztahů je vnímaná velká role vášně, intimita hraje pouze umírněnou roli a závazek je prakticky mizivý. U dlouhodobých vztahů ztrácí vášně na intenzitě a nemá ve vztahu už takovou důležitost jako intimita a závazek, které jsou v dlouhodobém vztahu určující (Sternberg, 1986). Jednotlivé komponenty lásky se nejvíce liší ve své stabilitě v průběhu času a v úrovni vědomé kontroly (Anderson, 2016). Studie Acker & Davis (1992) však rozporuje tvrzení, že na lásku a její komponenty má primární vliv délka vztahu. Ve svém výzkumu autoři uvádějí, že významnější efekt než délka vztahu, má status neboli vážnost vztahu (Acker & Davis, 1992). Výzkum Lemieux & Hale (1999) uvádí, že ženy prožívají lásku ve všech zmíněných komponentách více než muži.

Sternberg (1986) definoval 8 druhů lásky, které se odlišují v kombinaci přítomnosti různých komponentů lásky:

- **Vztah bez lásky (Nonlove):** V tomto vztahu není přítomna ani jedna složka lásky. Takový vztah pocítujeme ke většině lidí.
- **Náklonnost (Liking):** Tento druh lásky lze jinak označit jako přátelství. K jedinci je pocítována intimita bez vášně a bez dlouhodobého závazku.
- **Bláznivá láska (Infatuated love):** Nebo tzv. láska na první pohled je charakterizována vysokým prožíváním vášně za nedostatku intimity a závazku.
- **Prázdná láska (Empty love):** Je láskou, která pramení z rozhodnutí. V našich končinách se tak může jevit konečná fáze lásky, která se objevuje u dlouholetých párů, u nichž láska už stagnuje, jelikož pozbyla intimity a vášně. V některých zemích však prázdná láska může být v iniciačních fázích a může mít podobu například domluveného sňatku.
- **Romantická láska (Romantic love):** Romantická láska vzniká spojením intimity a vášně. Závazek u ní není zpozorován.
- **Přátelská láska (Companionate love):** Je velmi často přítomná u dlouhodobých párů nebo manželství, u nichž už klesla vášně, ale intimita a závazek jsou stále na vysoké úrovni.
- **Pošetilá láska (Fatuous love):** Láska, jejíž formu můžeme nacházet v Hollywoodských filmech, kdy se jedinci do sebe zamilují a dělají velké kroky, jako je zasnoubení či manželství. Tato láska disponuje velkou mírou vášně a závazku za absence intimity.
- **Úplná láska (Consummate love):** Taková láska je v podstatě ideálním složením všech tří komponent – intimity, vášně i závazku (Sternberg, 1986).

I přesto, že triangulární teorie lásky nepatří k nejnovějším konceptům, zdá se, že tento koncept je dodnes platný, jak prokázala studie Lemieux & Hale (2000) a následně Sorokowski et al. (2021). Studie potvrdila univerzalitu teorie napříč kulturami. Jednotlivé komponenty byly pozorovány v romantických vztazích napříč všemi kontinenty a proměnlivost jednotlivých komponent v průběhu času odpovídala konceptu navržený Sternbergem (Sorokowski et al., 2021). Naproti tomu studie Whitley (1993) rozporovala triangulární teorii, neboť v rámci výzkumu byl nalezen pouze jeden dominantní faktor – závazek.

## 1.3 Charakteristiky partnerského vztahu

V této kapitole budou uvedeny fragmenty lásky, které mohou ovlivňovat její kvalitu. Budeme se podrobněji věnovat komponentám lásky, které definoval Sternberg (1986) a uvedeme je do kontextu zjištění dalších autorů. Poté prozkoumáme spokojenost partnerského vztahu.

### 1.3.1 Intimita

Intimní složka lásky představuje hřejivou komponentu lásky (Sternberg, 1986). Intimita pochází z latinského *intimus*, což v překladu znamená nejnaternější a *intimare*, kterou lze přeložit jako odkrývání nejnaternějšího (Reis, 2018). Intimita vyjadřuje těsnost a blízkost vztahů. Lze se tedy říci, že aby se člověk dostal do intimního vztahu, musí překročit určitou hranici, která odděluje pouhé známé a lidi, ke kterým chováme důvěrný vztah. Tuto hranici můžeme spatřovat jak v psychické rovině, například vyjadřování skutečných emocí, tak v rovině fyzické. S narůstající intimitou se snižuje vzdálenost mezi dvěma lidmi, která může ústít až k fyzickým dotekům (Slaměník, 2011). Intimita nejspíše tvoří společné jádro všech láskyplných vztahů, a to ať už se jedná o milence, rodiče, děti či dobrého přítele. Intimita ve Sternbergově teorii představuje blízkost, pouto a propojenost (Sternberg, 1986). Ženy obvykle prožívají vztahy s druhými lidmi intimněji než muži (Sternberg, 1997).

Intimita zahrnuje (a) touhu podporovat spokojenost milované osoby, (b) prožívat štěstí s milovanou osobou, (c) respekt k milované osobě, (d) spolehnout se na danou osobu v krizi, (e) vzájemné porozumění s milovanou osobou, (f) sdílení všeho, co člověk má, včetně sebe, (g) přijímání citové podpory od milované osoby a (h) poskytování citové podpory dané osobě, (i) důvěrná komunikace s milovanou osobou, (j) cenění si milované osoby ve vlastním životě (Sternberg & Grajek, 1984).

Jeden z klíčových aktů intimity je **sebeodhalování**. Sebeodhalení vyvolává v druhé osobě pocity zalíbení, podporuje péči a důvěru a díky tomu je výrazně usnadněno další prohloubení vztahu (Reis, 2018). Intimita se zvyšuje, pakliže poznáváme více a více druhého člověka do hloubky (Sternberg, 1986). Většinou začíná intimní sblížení povídáním o postojích, zájmech, filmech, hudbě či o společenském dění. Pokud se stanoviska shodují a zvyšuje se důvěra mezi partnery, konverzace mohou sklouznout do hlubších témat (Slaměník, 2011). Intimita může být tedy rovněž vnímána jako ztráta úzkosti. Najednou člověk může být tím, kým doopravdy je. Může odhalit veškeré své slabiny a nedostatky, víceméně se může stát

zranitelným. Intimita a vztahy se prohlubují, pakliže partner, kterému se odhalujeme, nás nadále podporuje a miluje. V opačném případě, když sebeodhalení vede k negativní reakci partnera, namísto intimity může nastoupit zhnusení (Maslow, 1954/2021). I v nových výzkumech sebeodhalení vychází, že sebeodhalení může velmi zvýšit prožívání intimity. I zde se však potvrdilo, že velmi záleží na tom, jestli posluchač na sebeodhalení reaguje s pochopením. V opačném případě má sebeodhalení velmi negativní dopad na spokojenost ve vztahu a duševní pohodu. Sebeodhalení s negativní zpětnou vazbou podporuje vznik depresivních pocitů (Poucher et al., 2022).

Velmi důležitou roli v oblasti intimity hraje i neverbální komunikace. Studie Andersen et al., (2006) tvrdí, že neverbální komunikace je daleko zásadnější v tvorbě intimity než verbální projevy intimity a význam neverbální komunikace v udržování a prohlubování intimity následně prokazuje. Neverbální komunikace, ve které můžeme poznat stupeň intimity, je spatřována například v očním kontaktu, v proximální vzdálenosti nebo v úsměvu (Argyle & Dean, 1965). Na druhou stranu negativně vnímaná neverbální interakce může vyústit k snížení intimity či její ztrátě. Ztráta intimity se může pak projevit jako odvrácení pohledu, udržení fyzického odstupu či vyhýbání se intimním tématům (Reis, 2018).

Zvyšování intimity má dopad nejen na zvýšení spokojenosti ve vztahu onoho jedince, ale i na narůstající spokojenost jeho partnera (Yoo et al., 2013). Abychom mohli vztah považovat za intimní, je třeba, aby si pár vyjadřoval trvalou náklonnost, aby si partneri vzájemně důvěřovali a vykazovali partnerskou soudržnost. Tyto tři charakteristiky nejsou jen výsledkem intimní interakce, ale predisponují trvalou přítomnost intimity ve vztahu (Laurenceau, & Kleinman, 2006). U dlouhotrvajících vztahů však můžeme vidět, že se jejich intimita stále kumuluje a zvyšuje a poté nastane fáze plató. Příležitosti pro další poznávání partnera se snižují, už o sobě vědí velké množství informací a nemají se navzájem co učit. Zároveň v průběhu vztahu mnohdy páry nezakládají nové párové aktivity (Rubin & Campbell, 2012). Intimita ve Sternbergově (1986) pojetí pak poklesne. Tento pokles je dán předvídatelností chování mezi jedinci. Na druhou stranu snížení není třeba brát negativně, neboť značí velkou blízkost a těsnost vztahů. Intimita už však není příliš zjevná, neustále však přetrvává v latentní formě (Sternberg, 1986). Acker & Davis (1992) ale upozorňují, že status vztahu může mít v roli intimity daleko větší roli než zmiňovaná délka vztahu.



### 1.3.2 Vášně

Vášně je horkou složkou lásky, která v sobě nese motivační charakter. Ke komponentě vášně se vztahují sexuální potřeby, ale také potřeby sebeúcty, spokojenosti, péče, sounáležitosti, dominance a submise a seberealizace. K vyjádření vášně patří například (a) líbání, (b) objímání, (c) oční kontakt, (d) dotýkání se, (e) sex (Sternberg, 1986).

Podle Philippe et al. (2010) existují dva typy vášně. Prvním typem vášně je **vášně harmonická**, která se vyznačuje silnou touhou zapojit se do milované činnosti. Tato vášně je pod kontrolou dané osoby, osoby se necítí povinni milované aktivity zúčastnit, a tudíž ji dělají z autonomního rozhodnutí. Vášně je v tomto případě v souladu s ostatními aspekty života a je důležitou, ne však převládající složkou v sebepojetí. Vykonávání činnosti, kterou jedinec miluje, přináší jedinci pocity radosti a štěstí. Druhým typem vášně je **vášně obsedantní**. Tato vášně se vyznačuje tím, že milovaná aktivita je natolik internalizovaná do vlastní identity, že jedinci téměř znemožňuje mít nad vykonáváním milované aktivity kontrolu. Taková vášně pochází z intrapersonálního tlaku, pakliže je milovaná aktivita pro jedince spojena se společenským přijetím nebo sebeúctou. V souvislosti vymezení dvou druhů vášně byl proveden výzkum na teenagerech, vysokoškolácích a pracovnících, který zjistil, že harmonická vášně korelovala s pozitivními emocemi a se zvýšenou kvalitou mezilidských vztahů. Naopak obsedantní vášně vedla k negativním emocím a zhoršené kvalitě mezilidských vztahů (Philippe et al., 2010).

Proč tomu tak je vysvětluje návazná studie Beaudoin et al. (2020), která zjišťuje, že obsedantní vášně izoluje sexuální reprezentace od jiných mentálních reprezentací, zatímco harmonická vášně umožňuje prolínání sexuálních mentálních reprezentací se vztahovými. Díky tomu kdykoli jsou aktivovány sexuální reprezentace, jsou společně s nimi aktivovány i reprezentace vztahové, které napomáhají budovat vztah a v důsledku toho pozitivním způsobem ovlivňovat kvalitu vztahu (Beaudoin et al., 2020)

Výsledky z předchozí studie Philippe et al. (2010) jsou aplikovatelné i na partnerský vztah, jak částečně potvrdila studie Ratelle et al. (2013). Částečně proto, protože potvrdila, že harmonická vášně má pozitivní vliv na vztah, obsedantní vášně má v tomhle směru nejasný obraz, neboť je spojena s některými pozitivními a některými negativními aspekty. Studie uvedla zjištění, že harmonická vášně má silný pozitivní vliv napříč různými dimenzemi kvality vztahu. Obsedantní vášně byla spojena s oddaností a pocity lásky, ale nesouvisela se spokojeností, intimitou a sexuální vášní a negativně korelovala s partnerovou důvěrou.

Výsledky rovněž potvrdily, že je třeba brát v potaz nejenom vlastní druh vášně, ale i druh vášně partnera. Například harmonická vášně u mužů významně predikovala větší spokojenost, intimitu a sexuální vášně u žen. Naopak čím obsedantnější vášně byla pozorována u partnera, tím méně sexuálně vášnivé byly jejich partnerky (Ratelle et al., 2013). Obsedantní vášně může na vztah působit destruktivně, protože může podkopávat věrnost a narušovat stabilitu vztahu (Busby et al., 2020).

Lidé s obsedantní vášní mají tendence všechny ostatní kontakty a aktivity, které nesdílí s partnerem, odříznout, kdežto harmonická vášně umožňuje koexistenci vztahu a zároveň zachování kontaktů a aktivit, které má člověk rád i za absence partnera. Přitom zachování vlastních kontaktů a aktivit může pomoci udržet vztah silný a šťastný. Harmonická vášně umožňovala osobnostní růst, zatímco u lidí s obsedantní vášní osobností růst stagnuje (Carbonneau et al., 2016).

Pokud se zaměříme na sexuální vášně, můžeme zjistit, že sexuální vášně ovlivňuje sexuální a vztahovou spokojenost více, než kdybychom zkoumali vášně obecně. Největší rozdíly v těchto dvou typech vášní jsou spatřovány u mužů. Pokud je sexuální vášně potlačovaná, může být pro vztahy velmi toxická (Busby et al., 2020).

Vášně se významně vztahuje k intimitě a vzájemně se ovlivňují. Vztah se totiž stává čím dál více intimní, jsou-li naplňovány jeho vášnivé potřeby. Naopak velmi intimní vztah může probudit dřímající vášně (Sternberg, 1986). Interakci potvrdil i výzkum zkoumající tento vztah a zjistil, že nejenom že se intimita i vášně vzájemně ovlivňují, pokud jednu z těchto komponent jedinec cítí, ale také je může ovlivnit míra intimity a vášně u partnera, s kterým vztah sdílíme. Vzájemné ovlivňování je tedy nejspíš daleko složitější, než se očekávalo (Aykutoğlu & Uysal, 2017).

Složka vášně může být tím prvním, co člověk ucítí v rozvíjejícím se vztahu. Tato složka také poměrně rychle dosáhne svého vrcholu a poté se snižuje (Sternberg, 1986). Studie Hatfield et al. (2008) zkoumala, jestli se vášně opravdu vypaří tak rychle, jak se všeobecně mínilo. Tato studie vyvrátila rychlý pokles vášnivé lásky a uvedla zjištění, že vášnivá láska se ze vztahu vytrácí podobným tempem jako láska přátelská založená na intimitě, závazku a připoutání (Hatfield et al., 2008).

Jestliže se ale zaměříme na sex, který je jedním z klíčových aspektů vyjádření vášně, pak můžeme říct, že sexuální frekvence opravdu s délkou vztahu klesá. Tento pokles může být dán psychickými důvody, které se vysvětlují stárnutím, sociálními příčinami, jako je příchod

děti do páru či vyčerpání zaměstnání a s tím spojená únava, nebo biologickými faktory, mezi které patří například přibývajících nemocí v důsledku stárnutí. Sexuální spokojenost má přitom přímý dopad na celkovou spokojenost ve vztahu. Zpětnovazební úlohu přitom nejspíš hraje hormon oxytocin, který se uvolňuje při sexu a podporuje upevnění mezilidských vazeb. Na druhou stranu při sbližování dvou osob se vyplavuje oxytocin, který může aktivovat sexuální aktivity (Sprecher et al., 2006).

### 1.3.3 Závazek

Závazek představuje studenou a kognitivní komponentu v Sternbergově (1986) teorii. Člověk má nad touto složkou největší kontrolu. Acker & Davis (1992) tvrdí, že míru závazku nejvíce odráží stupeň vážnosti vztahu. Naopak Sternberg (1986) popisuje zvyšující se závazek v průběhu času. Závazek podle něj nastupuje plíživě a pomalu, ale záhy se jeho vývoj zrychlí. Složku závazku lze dělit na krátkodobou a dlouhodobou část. Krátkodobá část představuje **rozhodnutí**, že člověk miluje určitou osobu. Dlouhodobý aspekt představuje **závazek** tuto lásku udržovat (Sternberg, 1986).

Johnson (1999) závazek rozpracovává více a dělí jej na tři druhy – osobní, morální a strukturální závazek. **Osobní závazek (chci pokračovat)** se skládá z přitažlivosti k partnerovi, která se vztahuje k velikosti lásky, kterou k partnerovi cítíme. Dále je tvořena z přitažlivosti ke vztahu, která vyjadřuje spokojenost s fungováním vztahu a ze vztahové identity. Vztahová identita zahrnuje například status zadaný/zadaná, manžel/manželka. Pro některé lidi je takový status ústředním aspektem vlastního sebepojetí, a proto je pro ně někdy těžké vztah opustit, i když už vztah nefunguje a jsou v něm partneři nešťastní. **Morální závazek (měl bych pokračovat)** člověk pociťuje jako odhodlaní, že vztah vydrží. Morální závazek mohou lidé pociťovat vůči vztahu. Lidé mohou například cítit větší morální závazek vůči manželství než třeba k přátelství. Zavázání se ale lidé mohou cítit i vůči partnerovi, například mohou cítit, že je druhý partner potřebuje nebo že partnerovi slíbili, že spolu budou až do smrti. V takových případech může být pak rozpad vztahu brán jako morální selhání. Rozpustit vztah by také bylo morálně špatné vůči společnosti, která ve většině případů káže nevzdávat se a bojovat. Posledním druhem závazku je závazek strukturální. **Strukturální závazek (musím pokračovat)** vyplývá z vnějších společenských vlivů, které zabraňují či komplikují rozhodnutí odejít ze vztahu, a které mají za následek, že se jedinec cítí ve vztahu uvězněný. Může to být například komplikovaný či znemožněný

kontakt s dětmi, očekávání osobně důležitých lidí, že vztah bude pokračovat, komplikovaný rozvod či ztráta zdrojů, které člověk do vztahu vynaložil (Johnson, 1999).

Rusbult (1980) aplikovala investiční model na blízké vztahy a setrvání jedinců ve vztahu. Investiční model je založen na teorii vzájemné závislosti. Předpokládá, že jedinec ve vztahu zůstane, pakliže se mu „vyplatí“. Investiční model vychází tedy z toho, že se jedinec bude snažit maximalizovat zisky a minimalizovat své náklady. Zisky mohou být buďto psychologické nebo materiální, mohou být objektivní nebo subjektivní. Závazek je tím větší, pakliže je vztah vnímán jako nejlepší aktuálně dostupná varianta ve srovnání s ostatními alternativami. Zároveň závazek roste s růstem zisků a zvyšuje jedincovu spokojenost. Zjistilo se však, že velikost nákladů má na závazek jen malý vliv. Čím víc neuspokojivé jsou náklady do vztahu vůči odměnám, tím více se ale člověk ve vztahu cítí uvězněný, respektive klesá spokojenost ve vztahu. Kromě zisku a nákladu Rusbult (1980) přidává do konceptu investice. Investice můžeme dělit na vnější či vnitřní. Vnější je například domov, mezi vnitřní patří například čas a emoce, které cítíme k partnerovi. Výše vlastních investic, které do vztahu vkládáme, pozitivně koreluje s vnímaným závazkem (Rusbult, 1980).

Funkčnost investičního modelu na závazek prostudovala metaanalýza Tran et al. (2019) a zjistila, že nejvíce závazek ovlivňuje spokojenost ve vztahu, poté následovala výše investic. Nejméně se závazkem korelovala kvalita dalších možných alternativ (Tran et al., 2019).

Do vnímaného závazku se také velmi promítají vztahová očekávání, která mají mnohdy velmi romantické zobrazení typu láska na první pohled či představy spřízněných duší. Jak ukázal výzkum Vannier & O'Sullivan (2018), tak při nedosáhnutí očekávaného stavu vztahu klesá jak spokojenost, tak i vnímaný závazek a hodnota investic vložených do vztahu.

Ačkoli můžeme říct, že investiční model je do jisté míry platný, Morgan & Shaver (1999) upozorňují na to, že setrvávání ve vztahu není vždy výsledkem racionálního zhodnocení zisků, nákladů a investic. Poukazují například na týrané ženy, které disponují velkou mírou závazku k partnerovi, ačkoli je vztah pro ně destruktivní, a nabízí vysvětlení v podobě teorie připoutání jako iracionální síly na biologickém podkladě, která pomáhá udržovat mezilidské vztahy. Lidé s úzkostnou vazbou se zamilovávají daleko rychleji a je u nich tedy větší riziko, že vstoupí do potenciálně nebezpečného vztahu. Zároveň je u nich vyzorováno, že ačkoli jsou vztahy konfliktní, tak vykazují velkou míru závazku vůči partnerovi, která jde obtížně vysvětlit investičním modelem (Morgan & Shaver, 1999).

Tento aspekt lásky je důležitý zejména v momentě, kdy pár nemá šťastné období. Někdy je to jediná komponenta, která ve vztahu funguje. Závazek pak může lásku pomoci udržet v chodu a opět nastartovat vztah k lepšímu (Sternberg, 1986). Z některých výzkumů vyplývá, že závazek nejvíce z komponent triangulární teorie koreluje s partnerskou spokojeností (Acker & Davis, 1992). Závazek interaguje i s intimitou i s vášní. Závazek můžeme vidět ve vztazích jako (a) sliby, (b) věrnost, (c) setrvání ve vztahu navzdory špatnému období, (d) zasnoubení, (e) manželství (Sternberg, 1986).

### 1.3.4 Spokojenost

Ačkoli jsme již v předešlých kapitolách uváděli, že intimita, vášně i závazek mají velký vliv na celkovou spokojenost páru, považujeme za nutnost tento koncept rozpracovat více. V této kapitole tedy definujeme spokojenost a uvedeme, jaké faktory kromě intimity, vášně a závazku na spokojenost páru mají vliv.

Spokojenost je dle psychologického slovníku Hartla & Hartlové (2000) příjemný pocit plynoucí z dobrých vztahů a dobře vykonané činnosti. Pakliže spokojenost trvá dlouho, může mít demotivující účinek. Bucher (1960/2021) ve své knize Psychologie štěstí popisuje partnerské vztahy jako zdroj štěstí od zamilovanosti po manželství. Uvádí, že sezdaní partneři jsou šťastnější než zbytek populace. Spokojenost může být dána intimitou a těsností vztahů, sexuální spokojeností, ale i dělbou práce, sdílením zájmů a úrovní komunikace (Bucher, 1960/2021). Pokud chceme hodnotit spokojenost partnerů, měli bychom pohlížet na spokojenost páru jako celek, neboť z výzkumu víme, že přestože se míra spokojenosti u partnerů může lišit, vzájemně spolu interaguje a ovlivňuje se v dalším vývoji (Yoo et al., 2013).

Výzkum Argyle & Furnham (1983) identifikoval 3 hlavní zdroje vztahové spokojenosti. Mezi tyto zdroje patří **instrumentální odměny, emocionální opora a sdílení zájmů**. Naopak jako zdroj nepohody v partnerství byl nejvíce vybočující faktor emocionální konflikt, menším faktorem, který vyšel na povrch, pak byla kritika. Zajímavým zjištěním je, že vztahy, které jsou nejvíce spokojené, zároveň zaznamenávaly největší množství konfliktů (Argyle & Furnham, 1983).

Plzák (1999) vyjmenovává 5 proměnných, které mají vliv na manželské fungování a spokojenost. Patří mezi ně **manželské soužití** založené na shodě v péči o domácnost, finančním hospodařením rodiny, péči o dítě a nakládání s volným časem. Dalšími aspekty

jsou **manželská komunikace, manželské klima, manželská sexualita a manželská láska** založená na starosti, soucitu a stesku (Plzák, 1999).

Podle Kratochvíla (2000) mohou mít na spokojenost či konflikty v partnerství vliv osobnosti partnerů, samotný vztah, aktuální vývojová fáze vztahu nebo vnitřní a vnější situace, které na vztah působí. **Osobnostní charakteristiky** můžeme rozdělit na temperamentové rysy a charakterové rysy. Temperamentové rysy se váží k polaritám, jako je introverze – extroverze, dominance – submise, optimismus – pesimismus. Zatímco některé rysy těží z homogamie (podobnosti, například extroverze – introverze), u některých temperamentových rysů je výhodná komplementarita (vzájemné doplňování, submise – dominance) (Kratochvíl, 2000). Může se však stát, že pokud je komplementarita příliš tuhá, tak časem jeden z partnerů začne pociťovat přání, která komplementaritu naruší a mohou vyústit do konfliktů (Weber, 2007). Charakterové rysy se pak váží například na hodnotový systém, zájmy, životní styl a postoje (Kratochvíl, 2000). Weidmann et al. (2017) potvrdila, že míra neuroticismu, přívětivosti a svědomitosti byla spojena s vlastní vnímanou spokojeností ve vztahu. Přívětivost a neuroticismus predikuje vývoj spokojenosti do budoucna. Přívětivost může napomáhat k adaptivní strategii zvládnání situací. Naopak neuroticismus může vztah komplikovat. Negativně se spokojeností korelovala také otevřenost vůči zkušenosti, což může souviset s inklinací otevřenosti vůči nevěřám (Weidmann et al., 2017).

K problémům vázaným ke **vztahu** pak mohou patřit vztahová očekávání. Mezi **vnitřní situace**, které mohou ovlivňovat spokojenost, patří například rodinné hospodaření, výchova dítěte, trávení volného času či sexuální soužití. Mezi **vnější situace** řadíme vliv rodičů, příbuzných a přátel, nevěry apod. (Kratochvíl, 2000). Vývojové fáze budou diskutovány v následující kapitole.

Buunk & Eijnden (1997) prozkoumali souvislosti mezi pozitivním hodnocením svého vztahu a spokojeností. Uvádějí, že lidé mají tendenci pohlížet na svou situaci v pozitivnějším světle ve srovnání se situací druhých. **Pozitivní vnímání vztahu** může mít vliv na motivaci, vztahovou soudržnost a vztahovou identitu. Výzkum zjistil, že většina párů hodnotila svůj vztah jako nadřazený ostatním, a to i přesto, že některé páry vykazovaly malou spokojenost. Výzkum zjistil, že lidé, kteří na svůj vztah nahlíželi pozitivně a hodnotili ho jako nadřazený ostatním vztahům, byli ve vztahu spokojenější než lidé, u kterých bylo vnímání vlastního vztahu mírnější (Buunk & Eijnden, 1997). Ve spokojených partnerstvích se také můžeme setkat s tím, že lidé hodnotí své partnery v pozitivnějším duchu, než partneři popisovali sami

sebe (Fincham et al., 2018). Sternberg (1998/2017) zjistil, že lidé na svůj život nahlíží v příbězích. V jeho knize postuloval, že odlišnost či podobnost příběhu se odráží ve spokojenosti a stabilitě partnerského vztahu (Sternberg, 1998/2017).

Spokojenost páru může také ovlivňovat **zaměření na vnější či vnitřní cíle**. Samotná podobnost cílů u obou partnerů může být spojena se spokojeností, neboť přispívá k soudržnosti partnerů. Mezi vnější cíle můžeme zařadit orientaci na bohatství, fyzický vzhled či slávu. Mezi vnitřní cíle patří psychický růst, sebedřívětí, budování blízkých vztahů, pomoc ostatním. Sledování vnějších cílů může způsobit, že jedinci pak budou scházet zdroje pro naplňování vnitřních potřeb. Může se například stát, že bude zanedbáván společný čas s partnerem. Lidé orientovaní na vnější cíle mají představu, že jsou milováni na základě jejich chování, což v důsledku může být bráno jako regulace vlastního chování na úkor přirozenosti. Tito lidé mohou mít tendence k vyhýbavému chování, což může komplikovat mezilidské vztahy. Výzkum potvrdil, že orientace na vnější cíle brání naplňování základních psychických potřeb a je spojena s nižší vztahovou spokojeností oproti orientaci na vnitřní cíle, která vztah pozitivně podporuje (Leung & Law, 2019).

Spokojenost či nespokojenost může být také zapříčiněna **komunikací partnerů**. Yoo et al. (2013) uvádí, že neefektivní komunikační vzorce mohou být zdrojem konfliktů a nespokojenosti, neboť brzdí projevy intimity a mohou narušovat sdělení potřeb vedoucích k sexuálnímu uspokojení. U nespokojených párů existuje výrazně větší pravděpodobnost, že budou nespokojeni s chováním partnera v každodenních interakcích. Pokud se nespokojenost dostane do tohoto bodu, začínají se u páru vyskytovat dysfunkční komunikační vzorce, jako je negativita, kritika, nepřátelskost, defenzivní chování. Nespokojenost pak může nabývat na intenzitě a eskalovat spolu s výskytem těchto dysfunkčních komunikačních vzorců. Pro páry může být pak složité vystoupit z cyklu dysfunkčního chování a nalézt adaptivní strategie. Jako další vzorec chování nespokojených vztahů byl shledán vzorec poptávka – stažení. Kdy jeden z partnerů na druhého tlačí s požadavky, stížnostmi a kritikou a druhý se defenzivně stahuje (Fincham et al., 2018).

Hendrick et al. (1988) se zaměřil na rozdíly ve stylech lásky podle Leeho (1977) a zjistil, že Eros pozitivně korelovala se spokojeností partnerů, s Agape korelovala spokojenost méně a negativně korelovala s Ludus, což může podtrhovat zjištění, že vnímaný závazek, který u Ludus není přítomen, má vliv na spokojenost. Ostatní typy lásek (Pragma, Mania, Storge) se jednoznačně nedaly spojit s větší či menší spokojeností ve vztahu. Spokojenost byla v tomto výzkumu měřena metodou DAS (Hendrick et al., 1988).

Podíváme se také na partnerskou spokojenost u homosexuálních a heterosexuálních vztahů. Rozdílnou spokojenost v homosexuálních a heterosexuálních vztazích našli Brkić-Jovanović et al. (2020), který zjistil, že heterosexuální vztahy a vztahy lesbické jsou spokojenější než vztahy gayů. Tento výzkum ale také uvedl, že homosexuální respondenti a respondentky zažívají ve vztahu méně lásky a intimity než heterosexuální respondenti (Brkić-Jovanović et al., 2020). Kurdek (1988) uvádí, že homosexuální ženy jsou v partnerství více spokojené, partnerce projevují větší citovou náklonnost, partnerky se rozhodují často společně, více si důvěřují a vykazují větší motivaci zůstat ve vztahu než homosexuální muži. Duffy & Rusbult (1986) naproti tomu nezpozorovali žádné rozdíly mezi sexuální orientací a partnerskou spokojeností.

Spokojenost se v průběhu partnerství proměňuje. Některé výzkumy naznačují, že se spokojenost se vztahem v průběhu času snižuje. Tato proměna může souviset se změnou rolí, se kterými se partneři musí potýkat, anebo se vztah setká s vývojovými zákonitostmi, které se vyskytují v každém páru (Roberson et al., 2018).

## 1.4 Vývoj partnerského vztahu

Partnerství nezůstává stále stejné, ale musí se potýkat se změnami. Někdy jsou tyto změny očekávané, někdy velice nepředvídatelné. Téměř vždy se však setkáváme s nějakými zákonitostmi, které vztah provází. Jedním z naprosto nevyhnutelných jevů je přechod z velmi romantické lásky do realističtějšího pojetí. Změny nenastávají jenom stárnutím vztahu a partnerů, ale také příchodem dětí a jejich odrůstáním, potažmo odchodem z domova (Kratochvíl, 2000). V této kapitole uvedeme vývoj lásky a vztahu, potažmo jejich krize. Jelikož existuje spousta rozmanitých popisů vývoje partnerství, vybrali jsme si pouze tři koncepty, které budeme dále komentovat.

Lauster (1980/2019) říká, že láska nemá žádné fáze. Jednoduše buďto daného člověka milujeme, nebo jej nemilujeme. Dá se však rozfázovat vztah, který k danému člověku máme. Prvním stádiem je **pozornost**. Ve fázi pozornosti dojde k setkání dvou lidí, kteří si vzájemně nejsou lhostejní. Aktivují se veškeré smysly, které zachytí atraktivitu toho druhého a prozkoumává se vzájemná chemie.

U atraktivity se na chvíli pozastavíme. Willerton (2012) uvádí, že základem atraktivity je fyzický vzhled, podobnost názorů a vlastností a demografická podobnost. Demografická podobnost se vztahuje například k věku, etniku či socioekonomickému zázemí. Dále si



uvedeme několik teorií atraktivity. Hypotéza slučitelnosti tvrdí, že si člověk hledá stejně atraktivního partnera, jako je on sám. Partnerství u podobně atraktivních jedinců vydrží déle a jsou šťastnější (Willerton, 2012). Kerckhoff & Davis (1962) teorie modelu filtru nám sděluje, že vztahy v průběhu času asi 7 měsíců procházejí 3 filtry. Pokud páry filtrem projdou, nerozejdou se a dál pracují na budování vztahu. V raných fázích vztahu je určujícím filtrem shoda sociálních a demografických proměnných. Druhým filtrem v pozdějších fázích je potřeba podobných názorů a hodnot. Třetím a posledním filtrem je komplementarita citových potřeb (Kerckhoff & Davis, 1962). Teorie zisků/naplňování potřeb nám říká, že vztahy prohlubujeme s lidmi, kteří nám naplňují naše potřeby či ze kterých máme nějaký užitek (Willerton, 2012). Existuje také řada teorií, které odkazují na přitažlivost, která má kořeny v rodinném zázemí. Takové teorie staví na podobnosti partnera a rodinného příslušníka. Lidé tak opakují situace ze svého dětství. Partner může mít podobu jak jednoho z rodičů, tak ale i třeba někoho ze sourozenců (Matějková, 2007).

Druhou fází dle Laustera (1980/2019) je **fantazie**. Fantazie hraje důležitou roli při zamilování. Aktivují se ideální představy, které se promítají do osoby, jež je pro nás atraktivní. V myšlenkách se fantazie stupňují a rozvíjí, a to většinou i do takové podoby, že představovaná idea není reálným obrazem daného jedince. Ve třetí fázi **sebepoznání nebo uskutečnění** nám jedinec, do kterého jsme zamilovaní, dává zpětnou vazbu podle svého chování. Pokud je toto chování láskyplné, narůstá v jedinci pocit přijetí. Vzájemné láskyplné chování tak prohlubuje vztah. Fáze **první a jediné krize** představuje situaci, kdy jedinec zjistí, že mu druhý člověk není schopný dávat lásku, ale že si prostřednictvím vztahu jen sebepotvrzuje vlastní existenci. Takové zjištění vyvolává pocit samoty. A protože lásku si nelze vynutit, nastupuje pátá fáze **odloučení nebo prohloubení** (Lauster, 1980/2019).

Bader & Pearson, (1983) tvrdí, že v rámci navázání partnerského vztahu opakujeme vývoj ve vztahu s matkou v raných fázích našeho dětství. Rozdělují vývoj vztahu na pět fází: symbiotic, symbiotic-practicing, practicing, mutual interdependence, synergistic.

1. **Symbiotic-Symbiotic** se dá charakterizovat jako období šilene zamilovanosti. Přibližná doba této fáze je 6–9 měsíců. Během této fáze mizí mezi jedinci hranice. Lidé v této fázi si svůj protějšek silně idealizují. Podobnosti mezi partnery jsou zdůrazněny, zatímco rozdíly minimalizovány. Existuje zde víra, že si partneři dokážou číst myšlenky. Pokud tato fáze nepřejde do další diferenciacní, hranice mezi partnery stále splývají a nastupuje závislost, strach z opuštění až ztráta vlastního já.

2. **Symbiotic-practicing** nastává, pokud jeden z partnerů překoná fázi symbiotickou. Tento partner už nechce veškerou energii vkládat do druhého partnera, ale chce ji investovat i do jiných aktivit a vztahů, což se může projevit konflikty, pokud partner v symbiotické fázi chce udržet míru soudržnosti typickou pro první fázi. Partner v druhé fázi tyto pokusy může vnímat jako dušení ve vztahu a může se od druhého partnera ještě více vzdalovat.
3. **Practicing-practicing** fáze se vyznačuje znovunastolením osobních hranic a hledáním identity v rámci vztahu poté, co i druhý partner opustí symbiotickou fázi (Bader & Pearson, 1983). Sonet (1995, s. 98) cíl této fáze trefně vystihl slovy „jde totiž o to uvést v soulad touhu, aby manželé byli ve svém vztahu jako jeden (jedna mysl, jedno srdce, jedno tělo...) a přitom zůstali dva“.
4. **Mutual interdependence** fáze nastává, pokud se vztah stabilizuje. Vztah už není udržován na základě potřeby nýbrž volby. Partneři se vzájemně podporují, vyvinuli si zdravé strategie zvládání konfliktů a je postaven na vzájemné důvěře. Jsou schopni zvládat vzájemné přibližování a oddalování ve vztahu bez pocitu dušení či strachu z opuštění.
5. V **Synergistic** fázi partneři cítí potřebu něco společného vytvořit nebo se k něčemu společně zavázat. Tento přebytek energie je dán rozdílnými povahami partnerů, kteří se navzájem od sebe učí a rozšiřují svoje hranice (Bader & Pearson, 1983).

Jak vidíme, autoři se vesměs shodují v tom, že zamilovaní partneři mají na začátku „růžové brýle“. Klasickým případem může být například vzájemná kompatibilita partnerů, která na začátku skvěle funguje. Partneři se vzájemně doplňují a jsou spokojení. S časem se ale tato kompatibilita může změnit a partneři mohou zjistit, že jejich kompatibilita je výhodná pouze pro krátkodobý vztah ne pro dlouhodobý (Sprecher, 2011). Kompatibilita se může stát ohniskem sváru, neboť se partneři stále dokola utvrzují v protipolných pozicích, což je pro partnery velmi náročné (Weber, 2007). Tzv. růžové brýle zprostředkovávají zamilovanost. Zamilovanost je stav, kdy se v jedinci zvyšují hladiny hormonů fenylethylaminu a serotoninu. Tento hormonový mix vyvolává naivnější a optimističtější pohled na svět, což způsobuje, že jsme schopni tolerovat i to, co by nám za běžné situace vadilo. V zamilovanosti má člověk dobrou náladu a spoustu energie (Matějková, 2007).

Zamilovanost trvá různě dlouho, u někoho jen pár měsíců, u někoho může vydržet až 3 roky. Konec zamilovanosti a začátek lásky můžeme pozorovat na utišení a ochlazení vztahu a začátek stereotypu. V lásce můžeme pozorovat úpadek vášně, euforie a naprostého okouzlení partnerem (Matějková, 200). Zamilovanost můžeme pozorovat v Lausterově (1980/2019) fázi pozornosti, fantazie a sebepoznání nebo uskutečnění. V pojetí Baderové & Pearsona (1983) se setkáváme se zamilovaností obou partnerů v symbiotické fázi, u jednoho z partnerů trvá zamilovanost až do fáze symbiotic-practicing. Poté u obou partnerů nastává přelom, který je doprovázen rozčarováním a konflikty. Pokud partneři přecházejí do další fáze, zvládli přejít ze zamilovanosti do lásky.

Sonet (1995) datuje první partnerskou krizi do konce druhého roku. Kratochvíl (2009) první krizi předpokládá mezi třetím a sedmým rokem. Oba autoři uvádějí víceméně stejné příčiny krizí. Vztah si již prošel zamilovanými fázemi a najednou partneři sami na sebe musí pohlédnout za absence růžových brýlí. V této fázi už jsou partneři schopni rozpoznat, jaké nedostatky partner má. Tento kontrast spojený s úbytkem romantiky zapříčiňuje vztahovou nespokojenost (Kratochvíl, 2009). Ukazuje se rozdílnost povah i názorů partnerů, což kumuluje neshody, které mezi sebou mají. Partneři začínají bojovat o moc ve vztahu, neboť ani jeden se nechce podrobit tomu druhému. První krizi většinou doprovází zklamání ze ztráty idylické iluze, které partneři nabyli během zamilovanosti (Sonet, 1995). První krize se vztahuje k fázi practicing-practicing.

Předchozí dva koncepty vývoje dobře popisují fázi zamilování se a přechod do vážného vztahu. Abychom pokryli i další část vývoje vztahu, navazujeme na předchozí koncepty vývojovým cyklem soužití v rodině a manželství od Plaňavy (1998):

1. **Předmanželské párování** – Tato fáze odpovídá již předem zmíněným fázím Baderové & Pearsona (1983) a Laustera (1980/2019). Vyznačuje se především hledáním partnera.
2. **Mladý bezdětný pár** – V této fázi je nutné dokončit separaci od vlastních rodičů a posunout vztah na další úroveň tzn. přetvořit lásku mileneckou do lásky manželské. Svatbou se vztah potvrdí a propojí rodiny partnerů dohromady.
3. **Rodina s malým/i dítětem/děťmi** – s příchodem dětí do rodiny se mění zaměření partnerů k dítěti. Partneři získávají novou roli rodičů, která pro ně může být náročná. Žena se stává závislejší na muži, neboť nemá sociální kontakt ani ekonomické prostředky.

4. **Rodina se školáky** – Nejrizikovější pro rozpad vztahu, manželství postrádá společně strávené chvíle.
5. **Odputávání a vylétávání z hnízda** – Děti začínají odrůstat. Rodiče se učí jednat s dětmi jako dospělými. V rodině nastává řád a zklidnění.
6. **Sami dva** – Děti z rodiny odcházejí. Partnerství je založené na vzájemné znalosti a zvyku (Plaňava, 1998). Manželství je v tomto stádiu většinou pevné a stabilní. Někdy vlivem stárnutí se zvyrazňují abnormální rysy osobnosti, což může vést ke konfliktům, většinou však zkušenost a moudrost vedou k větší shovívavosti (Kratochvíl, 2009).

Autoři se značně rozcházejí, kdy nastává druhá krize. Sonet (1995) ji uvádí společně s Plaňavou (1998) v podobném rozmezí do deseti let trvání vztahu. Sonet (1995) tvrdí, že příčinou je rutina a stereotyp či pohlčení aktivitou mimo partnerský vztah. Plaňava (1998) souhlasí s tím, že si na sebe v tomto období nechávají partneři jen velmi málo času a kvalita vztahu začne upadat. Kratochvíl (2009) datuje druhou partnerskou krizi mezi 17–25 lety trvání manželství. Krize je způsobena složitou souhrnou zvýšené citlivosti, pozvolnými přibývajícím somatickými potížemi, prázdnotou, která v rodině zbyla po odchodu dětí z domácnosti apod. (Kratochvíl, 2009). Dá se říci, že druhá krize podle Kratochvíla (2009) se shoduje s třetí krizí Soneta (1995), který ji popisuje jako poslední vybouření před přicházejícím stářím.

## 2 SPECIFIKA KYBERPROSTORU A ONLINE SEZNAMOVÁNÍ

O tom, že část každodenního života se přesouvá z fyzického světa do kyberprostoru, nemůže být pochyb. Poslední dobou firmy stále více investují do tvorby mobilních aplikací, které jsou na rozdíl od webu pohodlnější pro život v „pohybu“, abychom se mohli dostat k informacím, jež potřebujeme. Díky tomu jsme na kyberprostoru neustále závislejší. Tato digitální revoluce probíhá napříč různými oblastmi, jako je seznamování, jemuž se budeme v dalších kapitolách více věnovat, ale také například nakupování, vzdělávání či streamování hudby (Jung et al., 2019). V této kapitole se budeme věnovat rozdílům kyberprostoru a offline světa, poté popíšeme proměny seznamování od dob, kdy internet byl ještě vzdálenou budoucností až po dnešní podobu seznamování. Jako poslednímu bodu této kapitoly se budeme věnovat online seznamování a jeho charakteristikám.

### 2.1 Specifika kyberprostoru

Online prostředí bylo vždy považováno za velmi odlišné od offline prostředí (Newett et al., 2018). Proto se v této kapitole budeme zabývat jeho odlišnostmi. Nejdříve vám ale představíme Jurgensonovu (2012) polemiku, která se tímto dilematem zabývá a až později přejdeme k jednotlivým charakteristikám kyberprostoru.

Striktní dělení na offline prostory a digitální prostory označuje Jurgenson (2012) za digitální dualismus. **Dystopičtí** digitální dualisté mají představu o vytlačování „přirozeného“ offline světa digitálním prostředím. Naproti tomu **utopičtí** digitální dualisté označovali digitální realitu za nový svět, který stírá veškeré hranice a nerovnosti dané pohlavím, barvou pleti, sociálními zdroji apod. Podle nich digitální svět osvobozuje od problémů offline reality. Jurgenson (2012) pohlíží na digitální dualismus jako na mýtus. Podle něj nemůžeme nadále ani užívat termíny jako „reálný“ a „virtuální“ svět, neboť je online a offline realita natolik propojená, že užívání těchto termínů by bylo značně nepřesné. Sociální média jsou reálná, neboť zbytek offline světa se stává více a více virtuální. Navíc se ukazuje, že online prostředí vychází z mechanismů offline prostředí. Protože online média podle Jurgensona (2012) spíše rozšiřují realitu, než ji nahrazují, vytváří pro tento koncepční rámec název rozšířená realita.

Pokud bychom měli jmenovat první fenomén, který se v online prostoru uplatňuje, bude to určitě **disinhibice**. Disinhibice je jev, při kterém dochází k nezdrženlivému a uvolněnému chování, které má přímou spojitost se sníženými obavami o vlastní sebe prezentaci a omezenou možností souzení druhých lidí (Joinson, 2007). Disinhibice se může na internetu vyskytovat jako sdílení osobních záležitostí, projevy emocí od projevů přání až po pocity smutku. Může být také vyjádřením nezištné pomoci či laskavosti. V takových případech mluvíme o benigní disinhibici. V opačném případě, kdy v rámci disinhibice spatřujeme vulgarismy, kritiku, verbální agresi, nenávisť nebo navštěvování darkwebu s přihlížením na násilí a podobným aspektům života, kterým by se ve fyzickém světě člověk nejraději vyhnul, mluvíme o toxické disinhibici (Suler, 2004). V online prostředí vlivem disinhibice může snáze docházet k fenoménu „boom and bust“, kdy lidé o sobě prozradí příliš mnoho důvěrných informací, které vedou k velmi intenzivnímu prožívání vztahu a následnému bouřlivému konci a zklamání, když dojde k narušení důvěry, která vznikla nepřiměřeně rychle vzhledem k neznalosti daného člověka (Cooper & Sportolari, 1997).

Disinhibiční efekt je nejvíce ovlivněn **asynchronicitou komunikace**. Asynchronicita komunikace je označení pro komunikaci, která na sebe plynule nenavazuje. Mezi zprávami jsou často mezery, které dávají člověku možnost se zastavit a promyslet si následující odpověď. Dále je pak disinhibiční efekt zesílen **anonymitou** (Joinson, 2007; Suler, 2004).

**Anonymita** v kyberprostoru poukazuje na fakt, že nelze daného člověka na internetu propojit s konkrétním jménem. Je nutno dodat, že anonymita je vždy pouze částečná. Na internetu je možné vystupovat pod falešnou přezdívku, pod e-mailovou adresou, popřípadě je možné spojit si totožného člověka s IP adresou. Neodkazuje však na identitu, s níž se člověk prezentuje ve fyzickém prostředí, což dává jedinci možnost prezentovat se i chováním, které neodpovídá jeho identitě. Efekt anonymity umocňuje pocit **neviditelnosti**, který se vztahuje k absenci neverbální komunikace, vzhledu i pouhé prezenci na konkrétním webu/aplikaci (Suler, 2004).

**Solipsistická introjekce** umožňuje spojení psaného textu cizí osobou s našimi vědomými či nevědomými představami. Jen s pomocí psaného textu můžeme v hlavě slyšet domnělý hlas promlouvajícího či si představit vizuální podobu člověka, s nímž interagujeme, a propracovat tuto představu do autentické podoby, jež se však od reálné osoby může značně lišit (Suler, 2004). Při seznamování pak tyto projekce, které doplňují chybějící informace, tvoří důležitou roli při posuzování atraktivity (Šmahel & Veselá, 2006).

**Disociativní představivost** umožňuje přepínání mezi online světem a offline světem jako oddělenými segmenty s rozdílnými pravidly a rozdílnými identitami. Disociativní představivost se dá charakterizovat jako zříkání se přenositelnosti zodpovědnosti z jednoho prostředí do druhého (Suler, 2004).

A konečně posledním aspektem kyberprostoru je **minimalizace authority**. Internet je místem, kde chybí některá vodítka, která by určovala sociální status. Proto je považován za místo, kde existuje určitá rovnost a lidé se mohou vyjádřit bez ohledu na rasu, vzdělání, pohlaví, autoritu ve fyzickém prostředí atd. (Suler, 2004).

Díky možnosti připojení se k internetu na různých zařízeních, od fixních počítačů po přenosné mobilní telefony, může být jako další důležitá vlastnost uvedena **všudypřítomnost**, a to především kvůli tomu, že uživatelé mají novou možnost připojit se odkudkoli a zůstat připojení po jak dlouhou dobu chtějí. Tato možnost smývá časové a prostorové rozdíly, které by uživatelé jinak museli překonat a šetří tak vzácnou komorbidity – čas (Jung et al., 2019).

## 2.2 Proměny seznamování

V této kapitole vám bude prezentován vývoj seznamování. Soustředit se přitom budeme na technologické zprostředkovatele vztahu, které taktéž procházeli svým vývojem. Proměnu seznamování dále prodiskutujeme z perspektivy generačních rozdílů a z perspektivy tekuté lásky.

Touha po partnerském svazku je v naší historii známá od nepaměti. Výběr vhodného partnera se však někdy ukázal jako složitý a náročný úkol, a proto se už dlouho lidé obrací na třetí stranu, kterou v tomto ohledu žádají o pomoc. Tito dohazovači byli většinou duchovní představitelé (rabíni, kněží) anebo starší ženy v dané komunitě. Dohazovači mají bohatou historii, jejich role je popsána dokonce i v Bibli (Finkel et al., 2012).

Depersonalizovaným prostředníkem a předchůdcem online seznamování bylo seznamování skrze inzeráty. Inzeráty v novinách se rozšířily v 17. století (Toma, 2015). Inzeráty byly běžnou součástí jak mainstreamových publikací, tak specializovaných časopisů. V těchto inzerátech poptávající uvedl pár informací o sobě a poté se zaměřil na požadavky potenciálního a ideálního partnera. Inzeráty byly publikovány za poplatek vydavateli (Finkel et al., 2012).

S dalším technickým vývojem se na trh seznamování dostalo video randění v 80. letech 20. století, kdy si seznamující vyměňovali své kontakty na základě nahrávek na videokazetách (Toma, 2015). Tato služba představovala poskytnutí fotografií, popisku a krátké videonahrávky. K výběru sloužily primárně fotografie a popisky. Pakliže někoho daný člověk zaujal, dostal i zbývající videonahrávku, na základě které se mohl finálně rozhodnout. K randění byly také v té době prvně využívány počítače, kdy byl většinou sestaven jednoduchý algoritmus, který dokázal vytvořit páry na základě informací z dotazníku, jenž zjišťoval údaje jako pohlaví, osobnostní rysy, věk, náboženství apod. (Finkel et al., 2012). Tato média však měla pouze zanedbatelný počet uživatelů a úspěšně vytvořených partnerských svazků oproti tomu, co následovalo s příchodem internetu (Toma, 2015).

To, že potřeba partnerského vztahu je hluboce zakořeněna skoro v každém z nás, si uvědomily komerční webové stránky, které přišly s nabídkou online seznamování (Finkel et al., 2012). Vzhledem k tomu, že se o tento fenomén začala velice brzy zajímat i jiná média, stalo se online seznamování brzy zažitým pojmem (Sprecher, 2009). A díky všudypřítomnosti internetového připojení začali zájemci o tuhle službu rychle přibývat, a to i s ochotou si za službu připlatit. (Finkel et al., 2012). Tento zájem eskaloval až to té míry, že seznámení online je dnes již druhým nejčastějším způsobem seznamování ihned po seznámení skrze společné přátele. Seznamování na internetu přitom neprobíhá pouze skrze oficiální seznamky, ale i psaním do různých chatovacích místností, zanechávání příspěvků pod blogy, účastí v online skupinách, při hraní online her apod. (Sprecher, 2009). Začátky online seznamování ale vůbec nebyly lehké pro první uživatele. Seznámení online bylo považováno jako způsob seznámení pro zoufalce. Díky tomu spousta párů svůj způsob seznámení často tajilo (Schwartz & Velotta, 2018).

Při zaměření na komerční seznamovací stránky si můžeme všimnout, že využívají různých marketingových strategií. Některé seznamovací stránky se zákazníky snaží přilákat na velké množství single uživatelů, kteří touží po seznámení. Mezi takové patří třeba stránka PlentyOfFish. EHarmony zase slibují, že najdou pro uživatele správného partnera, neboť užívají vědecké metody, na základě kterých jsou schopni vytvořit kompatibilní pár. Stránky založené na podobném principu většinou vyžadují od uživatele informace, které odráží osobnost, potřeby uživatele a požadavky na daného partnera. OK Cupid zaručuje nalezení správného partnera pomocí matematiky (Finkel et al., 2012).

Poslední dobou se popularita ze seznamovacích webů přelévá do seznamovacích aplikací (Orchard, 2019). Seznamovací aplikace jsou velmi oblíbené, jelikož nabízí seznámení



pohodlně z mobilního telefonu. Většina seznamovacích aplikací těží ze spolupráce s GPS zabudovanou v chytrých telefonech, díky které si jedinec může vyfiltrovat potenciální partnery, kteří jsou pro něj v dostupné vzdálenosti. Na rozdíl od seznamovacích webových stránek jsou aplikace většinou zdarma a disponují snadným nastavením profilu a malým množstvím informací, takže je pro uživatele seznámení jednodušší a rychlejší (Chin et al., 2019).

Předpokládá se, že seznamovací aplikace radikálně mění seznamovací strategie nové doby (Newett et al., 2018). Vysvětlení, proč je online seznamování stále na větším vzestupu, přináší studie Bryma & Lentona (2001), která vytyčila 4 hlavní důvody, proč k online seznamování dochází ve velkém měřítku. Jako první důvod označuje zvyšující se podíl single lidí v populaci. Druhým důvodem je pak zvyšující se tlak na kariéru, kdy se lidé cítí ve větší časové tísní a seznamování online se zdá jako efektivní a nenáročná alternativa ke konvenčnímu seznamování. Dalším důvodem je pak větší mobilita a ochota populace se přestěhovat. A posledním důvodem, proč se lidé více seznamují online, je fakt, že společnost je čím dál citlivější k sexuálnímu obtěžování na pracovištích a lidé mají strach, že pokus o flirt v práci by mohl být brán jako sexuální obtěžování (Brym & Lenton, 2001). Dnes lidé více než kdy jindy v historii touží po hluboce naplňujících vztazích, paradoxem ale je, že nové generace mají čím dál méně času, který by mohly do vztahu investovat, aby se stal intimnějším. Seznamovací aplikace využívají tohoto paradoxu a zkracují seznamovací fázi vztahu na minimum (Schwartz & Velotta, 2018). Do nárůstu používání seznamovacích aplikací promluvila také koronavirová krize. Během koronavirové pandemie se užívání seznamovacích aplikací prudce zvýšilo. Například během jednoho dne z května roku 2020 bylo sečteno až 3 miliony swipů na Tinderu, což je nejvíce od počátku stvoření aplikace. V té době byla většina zemí pod přísnými hygienickými opatřeními a „lockdowny“, kdy byly jen velmi omezené možnosti k navázání vztahu v offline prostředí (Chisom, 2021).

Zkušenost s online seznamováním velice souvisí s věkem respondentů. Přibližně polovina mladých dospělých ve věku od 18 do 29 let někdy využívala online platformy k seznamování. S narůstajícím věkem tato tendence klesá (Anderson et al., 2020). Můžeme se domnívat, že seznamovací aplikace vyhovují potřebám právě mladým dospělým. Možným vysvětlením ale je i nástup digitálních domorodců do věku, kdy si hledají vážný vztah a využívají k tomu online prostředí, které je pro ně daleko přirozenější než pro digitální imigranty.

## 2.2.1 Digital natives a digital immigrants

Prenski (2001) jako první detailně popsal generační rozdíly, které jsou znatelné mezi generací, která se narodila před rozkvětem digitálních technologií a která se narodila do světa, ve kterém digitální technologie začaly dominovat. Jako hraničním rokem byl stanoven rok 1980 (Spitzer, 2014). Všichni lidé, kteří se narodili po tomto roku, jsou označováni jako **digitální domorodci**. Prenski (2001) pro vysvětlení rozdílů mezi těmito generacemi používá metaforu mateřského a cizího jazyka. Digitální domorodci, kteří jsou od narození obklopeni počítači, chytrými telefony, tablety apod., se přirozeně naučili používat jazyk digitálních technologií (Prenski, 2001).

Naproti tomu **digitální imigranti**, kteří se narodili před rokem 1980, se tomuto jazyku musí učit (Prenski, 2001). Digitální imigranti většinou dají přednost jiným možnostem řešení a až poté se obrátí na technologie. Ty však nikdy nejsou jejich první volbou. Přesto přístup digitálních imigrantů nejde jednoduše generalizovat. Zur & Zur (2011) dělí digitální imigranty do tří skupin podle ochoty pracovat s digitálními technologiemi na vyhýbající se, neochotné a nadšené osvojitelé.

Skupina **vyhýbajících** se brání novým technologiím a používají pouze zařízení s nimiž přišli do kontaktu v jejich mladém věku. **Neochotným osvojitelům** připadají technologie neintuitivní a nepřirozené, avšak jsou si vědomi, že technologie jsou součástí dnešního světa. Využívají ale technologie praktickým způsobem například kontrolováním e-mailových zpráv, používáním online bankingu či pro příležitostné vyhledávání na Googlu. Nejsou však většinou uživateli sociálních sítí. Poslední skupina, **nadšených osvojitelů**, drží krok s technologickým vývojem. Pokud se technologiemi nezabývají i ve svém profesním životě, hojně užívají sociální sítě, kde komunikují se svými dětmi či přáteli, mnohdy spravují své vlastní weby a nevyhýbají se možnostem, které jim digitální technologie nabízí (Zur & Zur, 2011).

Pro digitální domorodce je charakteristické rychlé životní tempo, a to od rychlé komunikace až po získávání znalostí (Molnár et al., 2017). Když si potřebují něco vyzjistit, automaticky se obrací na internet. Nemají příliš trpělivosti, proto před studováním manuálu raději přechází do akčního učení pokus/omyl. Ve své rychlosti mají fokus na okamžité uspokojení (Zur & Zur, 2011). Na svět se dívají více horizontálním, rovnostářským pohledem (Molnár et al., 2017). Jejich offline život je pevně spjatý s online prostorem. Online prostor je pro ně stejně tak hmatatelný a reálný jako ten fyzický (Zur & Zur, 2011). Digitální domorodci

daleko více oceňují přínos sociálních sítí a jsou daleko ochotnější k jejich využívání v rámci seznamování a udržování vztahů. Digitální domorodci se cítí téměř povinni fungovat na stejné digitální platformě jako jejich vrstevníci, kteří platformu již přijali (Jarrahi & Eshraghi, 2019). Když zrovna technologie nevyužívají ke studiu, poslouchání hudby, četbě nebo online nakupování, zaznamenávají svou stopu online pomocí selfies na sociálních sítí (Molnár et al., 2017).

Kromě toho, že digitální domorodci se i v nově vzniklých digitálních technologiích orientují lépe, Prenski (2001) upozorňuje i na neurokognitivní změny, které u nich nastávají vlivem vývoje v digitálním světě. Díky neuroplasticitě mozku se dá předpokládat, že mozky digitálních domorodců budou odlišné od mozků digitálních imigrantů. Díky tomu mají digitální domorodci větší sklony k multitaskingu, mají lepší vizuálně-prostorové dovednosti, větší možnosti ve vytváření mentálních map, jsou schopni monitorovat více míst současně a mít rychlejší reakce na podněty. Na druhou stranu jsou digitální domorodci schopni udržet pozornost pouze krátkodobě a dávají přednost hrám před prací (Prenski, 2001). Někteří autoři ale upozorňují, že vzestup digitálních technologií se podepíše na úpadku vzdělání digitálních domorodců, neboť se vlivem jejich užívání tvoří málo senzomotorických otisků (Spitzer, 2014).

### **2.2.2 Tekutá láska**

Tekutá láska je koncept sociologa Zygmunta Baumana (2013), který dokonale vystihuje kritický pohled na novodobé seznamování a novodobé vztahy. Ve stejnojmenné knize popisuje křehkost lidských pout jako důsledek přeměny modality společnosti. V této kapitole tento koncept prostudujeme a uvedeme některá výzkumná zjištění, která nahlíží na online seznamování z perspektivy tekuté lásky.

Bauman (2020) tvrdí, že vlivem individualizace a sociální proměny společnosti partnerské a rodinné vazby „zkapalněly“. Ve své knize *Tekutá modernita* vypovídá o proměně společnosti z dříve pevné modernity, jež byla ekvivalentem stálosti, ukotvení, vztažení ke konkrétnímu místu, jistoty. Vztahy v pevné modernitě byly monogamní, rozvod téměř nemožný. Páry spolu žily především kvůli praktickým důvodům, avšak stály při sobě v dobrém i zlém až do smrti (Bauman, 2020).

Dnešní společnost autor popisuje jako tekutou. Tekutost je převážně orientována na jediný cíl – okamžitost, která je poté doprovázena rychlým vyčerpáním a ztrátou zájmu. Přičemž

mezi další její charakteristiky patří neuchopitelnost, nezávaznost, unikání ze situací a honba za dalšími cíli. Na rozdíl od vztahů v pevné modalitě, které si slibovaly trvání až do smrti, tekuté vztahy jsou spolu do té doby, dokud je pár spokojený. Bauman připodobňuje zacházení v tekutých vztazích s partnery jako s produkty určených k okamžité spotřebě, přičemž produkty jsou ve zkušební lhůtě a jsou vyměněny, pokud nejsou v požadované kvalitě a nevedou k uspokojení (Bauman, 2020).

Online seznamování pak chápe autor jako charakteristický aspekt tekuté lásky, kdy pokud se v partnerství vyskytnou potíže, tak mají lidé tendenci tyto vztahy ukončovat, neboť jsou si vědomi, že „na síti“ je plno dalších potenciálních partnerů, s kterými mohou zažívat větší uspokojení. Vědomí těchto možností pak vztahy narušuje. Kromě toho autor upozorňuje, že zaměření na okamžité uspokojení upřednostňuje virtuální vztahy, jejichž počet a vysoká reaktivita splňuje požadavky moderní doby, avšak důsledkem toho bývají upozaděny reálné vztahy, které jsou v konsekvenci narušené (Bauman, 2013).

Best (2018) Baumanovu analýzu popisuje jako odmítání dnešní společnosti. Popisuje, že navzdory tomu, že je společnost více individualizovaná, stát čím dál více reguluje sexuální chování, které by mohlo být považováno za nebezpečné, což vylučuje výlučnou orientaci společnosti na uspokojení. Bauman pod metaforou tekutosti podle autora skrývá své osobní konvenční a negativní zaujetí ve vývoji intimity a sexuality ve společnosti (Best, 2018).

I přesto na online seznamování mnozí lidé pohlížejí jako na virtuální trh potenciálních partnerů. Princip online seznámek většinou spočívá v nastavení parametrů žádoucího partnera, přičemž online seznamky vyfiltrují vhodné potenciální partnery. Ačkoli je tržní metafora někdy kritizována pro svou odosobnělost, když na lidi nahlíží jako na produkty, ukazuje se, že řada aspektů online seznamování je podobná mechanismům trhu. Online seznamování metaforicky připomíná „nakupování“ lásky, potenciální partnery vybíráme z katalogu, vylepšujeme své profily, abychom dosáhli vyšší tržní hodnoty a hodnotíme jednotlivé aspekty osobnosti, aniž bychom se na ni dívali holisticky, jak tomu bývá při seznamování face-to-face (Heino et al., 2010).

Někteří jedinci si jsou dokonce vědomi, že je seznamovací aplikace posunuly ke konzumnějšímu výběru partnera. Je pro ně ale těžké přijmout metaforu trhu a partnerů jako spotřebního zboží. Vnímají, že seznamování online postrádá možnost pohlédnout na každého člověka jako na jedinečnou bytost, neboť každý člověk představuje jen jeden profil z mnoha (Heino et al., 2010). A právě i širší potenciálních partnerů na online seznamkách

může mít negativní vliv na rozhodování jedince i na spokojenost při konečném výběru. Vědomí toho, že se jedinec může seznámit se spousty atraktivních lidí, brání rozhodnutí vybrat si jednoho partnera, neboť zde není jistota, že toto rozhodnutí bude správné. Taktéž aktuální nespokojenost s partnerem může jedince ponoukat k návratu na pole seznamovacích sítí (Graff, 2017). Přetížení na základě množství prohlížených profilů nastává již po shlédnutí 31 profilů. Poté jedinec ztrácí schopnost reagovat na vodítka, která by vedla k uspokojivému výběru (Thomas et al., 2022). Mezi další negativní aspekty online seznamování pak může být řazena ztráta magie či posvátnosti, která bývá vyjadřována při seznámení face-to-face (Heino et al., 2010).

Ačkoli existuje mnoho populárních článků, které jsou ve shodě s Baumanem (2013) a které pochybují o hloubce vztahů novodobé generace, studie, která se rozhodla zaměřit se na vztahy z Baumanovy (2013) perspektivy, potvrdila, že autorovy názory jsou velmi pesimistické v porovnání s výsledky studie a bagatelizují přínosy, které sociální sítě mohou do vztahů přinést. Seznamovací aplikace nemění náhled na lidi jako na spotřební zboží. Lidé stále touží po dlouhodobých, monogamních partnerstvích. Konkrétně v této studii je Tinder využíván jako prostředník, který rozšiřuje obzory a pomáhá kontakt s potenciálním partnerem navázat, a i přestože Tinder využívají, 61 % z nich by raději našlo partnera face-to-face. I přestože někteří respondenti měli úspěch a našli si partnera/partnerku na Tinderu, styděli se pak oznámit rodině či přátelům, že svého partnera poznali online, což upozorňuje na přetrvávající stigmatizaci online vztahů, kdy jsou vztahy vzniklé online brány jako povrchní (Hobbs et al., 2016).

## 2.3 Seznamování v kyberprostoru

V této kapitole se budeme věnovat studiím, které se věnují kvalitám vztahů, které vznikly online. Probereme, zda se populace lidí, jenž se seznamují online, liší od zbytku společnosti. Zaměříme se také na specifika online seznamování a aktuální výzkumy.

Jak již bylo řečeno, díky tomu že se svět čím dál více „virtualizuje“, je třeba zmínit, že řada lidí začne partnerský vztah online během normální komunikace, aniž by aktivně seznámení vyhledávali. Tento jev lze vysvětlit paradigmatem pouhého vystavení, když vidáme tytéž lidi v našem okruhu kyberprostoru a nemáme s nimi spojenou nějakou negativní zkušenost, automaticky se k nim začne rozvíjet přívětivý vztah (Zajonc, 2001). Čím blíže a častěji jste

kontaktní na internetu vystavení, tím těsnější vztah může na internetu vzniknout bez ohledu na geografickou vzdálenost (Cooper & Sportolari, 1997).

### **2.3.1 Online vs offline seznámení**

Pokud se budeme zabývat vztahy v kyberprostoru, je třeba se zaměřit na základní dilema, které výzkumníky již delší dobu trápí a mnohé studie se snažily dát na toto dilema jasnou odpověď. Toto dilema tkví v pohledu na to, zda jsou vztahy, které vznikají na internetu, povrchní či naopak jde o rovnocennou alternativu offline vztahům.

Na intimitu můžeme pohlížet jako na schopnost navázat citové spojení s jinými lidmi. Tato schopnost se přitom formuje od raného dětství až do dospívání v rámci překonávání vývojových milníků. Tento vývoj vede k vytvoření určitého typu citové vazby. Intenzita intimity se však nemusí odvíjet od této získané schopnosti, ale může se odrážet od způsobu komunikace, která je vedena mezi dvěma lidmi. Některá zjištění ukazují, že lidé, kteří spolu důvěrně komunikují, využívají širších komunikačních kanálů jak verbální, tak neverbální komunikace. V tomto kontextu začátky virtuálních vztahů mohou mít deficit v oblasti intimity, jelikož virtuální komunikace je ochuzena o některé komunikační kanály (Scott et al., 2006).

Na druhou stranu existuje hypotéza, že díky snížení role fyzických atributů atraktivity, které skrze internet nejde uspokojivě přenést, jsou upřednostněny jiné aspekty atraktivity, jako je blízkost, vztah, podobnost a míra sebeodhalení, které podporují vztah založený na intimním sblížení spíše než na vášni, která bývá tak často spojována s povrchností. Dle této teorie může internet pozitivně rozvíjet a utvářet mezilidské vztahy a jsou přímo v rozporu s tvrzením, že by online vztahy měly povrchní charakter (Cooper & Sportolari, 1997).

Výzkum provedený pomocí Sternbergovy škály lásky a Rubinovy škály potvrdil, že vztahy, které jsou vedeny pouze v online prostředí, vykazují určitý stupeň intimity, nicméně menší než vztahy face-to-face. Prostřednictvím tohoto výzkumu také bylo zjištěno, že lidé, kteří mají virtuální vztahy, mají méně intimnější vztahy v offline životě (Scott et al., 2006). Dalo by se tak říct, že tento výzkum naráží na názor, že lidé využívají seznamování online jako kompenzaci na neúspěch v offline světě. Hypotéza sociální kompenzace tvrdí, že úzkostnější lidé, kteří nemají dostatečné sociální schopnosti, se uchylují k online seznamování, aby tak nahradili své deficity ve fyzickém světě. Online prostředí jim přitom nabízí možnost

korigovat svou sebe prezentaci i možnost kontakt bezpečně ukončit (Valkenbur & Peter, 2007).

Tato hypotéza byla paradigmatem spíše dřívější doby. Tehdy bylo online seznamování bráno jako řešení pro zoufalé lidi, kteří byli sociálně a partnersky neobratní (Fansher & Eckinger, 2021). S tímto stigmatem také nesouhlasí studie Brym & Lenton (2001), která tvrdí, že uživatelé nejsou více samotářští či až zoufalí než zbytek populace. Studie tvrdí, že lidé, kteří se seznamují online, jsou společenšší, sebevědomí a často udržují jak rodinné vazby, tak vazby s komunitou (Brym & Lenton, 2001). Ačkoli v dřívějších dobách byla stigmata spojená s online seznamováním vědecky podpořena, Gatter & Hodkinson (2016) tvrdí, že dnes výzkumy, které by docházely k podobným názorům chybí. Důvodem, proč k tomuto posunu dochází, je především větší a větší šíře lidí, kteří se seznamují online, a díky tomu se online populace začíná podobat té offline. Aktuální výzkumy tvrdí, že populace online a offline se neliší (Gatter & Hodkinson, 2016). I nadále však lze najít výzkumná zjištění, která podporují dřívější stigmata či upozorňují na negativní důsledky online seznamování. Příkladem může být výzkum Chin et al. (2019), který potvrdil, že lidé, kteří využívají seznamovací aplikace mají úzkostnější vztahovou vazbu než běžná populace. Výzkumy navíc prokazují, že seznamovací aplikace mají vzhledem k takřka neomezeným možnostem počtů potenciálních partnerů negativní vliv na sebevědomí jedince a na zvyšující se strach ze samoty (Thomas et al., 2022).

Protichůdnou teorií k teorii sociální kompenzace je teorie rich-get-richer neboli bohatí zbohatnou. Tato teorie předpokládá, že lidé, kteří jsou sociálně obratní, nevyužívají jen jednoho způsobu seznamování, ale naopak využívají široké pole možností. Online seznamování je pak další možnost, které mohou využít (Valkenbur & Peter, 2007). Navíc i zde budou benefitovat více než lidé, kteří nejsou sociálně zdatní. Tuto teorii potvrdil výzkum zkoumající Tinder (Grøntvedt et al., 2020).

### **2.3.2 Specifika online seznamování**

Můžeme poukázat na strategie seznamování, které jsou na internetu hojně využívány. Před tím, než začne komunikace s potenciálním partnerem, si lidé vzájemně sledují profily a pomocí různých aplikací jako Instagram nebo Snapchat si posílají a hodnotí fotky, než přejdou k vzájemnému dopisování a pozdějšímu pozvání na osobní schůzku. Oproti seznamování ve fyzickém světě vyžaduje zpráva poslaná online minimální emocionální investici. Tyto tendence vyjadřují strach z odmítnutí (Fox et al., 2013).

Důležitý je také proces, jak o daném člověku získáváme informace. Při seznámení offline kontakt udržujeme podle toho, jak nám je jedinec příjemný a až později se komunikací dozvídáme různá fakta o daném člověku. V online prostředí je to přesně naopak. Při výběru partnera v online prostoru většinou máme k dispozici různé fotografie potenciálních partnerů i s informacemi o jejich práci, zálibách a dalších informací, které bychom běžně získali až v průběhu prvního setkání (Finkel et al., 2012). I tak se po seznámení na internetu dříve či později přechází do offline prostředí, aby se tito lidé poznali face-to-face. Osobní schůzka je důležitá nejen pro posouzení a kontrolu reality, která by mohla být potenciálním partnerem skrývaná, ale také pro zjištění, zda mezi partnery fungují tzv. motýlci v břiše. Tato směs vůně, chemie a dalších různých aspektů přitažlivosti je mnohdy odhalena právě prostřednictvím fyzického kontaktu. Toto ověření většinou bývá nezbytné k rozvoji větší intimity (Wiederhold, 2015).

Chování v digitálním prostředí je mnohdy odlišné, avšak pravidla, podle kterých se toto chování řídí, jsou odvozena z běžného dvoření se face-to-face (Hardey, 2008). Hlavním rozdílem, který se mezi těmito světy tyčí, je absence fyzické přítomnosti, která může významně ovlivňovat vlastní sebeprezentaci (Newett et al., 2018). Někdy se proto stává, že partner, který by v offline světě vyhovoval přáním jedince, je odmítnut, a někdy se naopak stává, že jedinec svolí k osobnímu setkání, i když by v offline životě partnera nepovažoval za atraktivního (Ellison et al., 2012).

### **2.3.3 Aktuální výzkumná zjištění o online seznamování**

O online seznamování udělala průřezovou studii společnost Sapio Research v červnu roku 2021 mezi 18 658 lidmi z celkem 27 zemí. Do této práce ji uvádíme, jelikož věříme, že nám dokáže dát dobrý a aktuální přehled o využívání seznamovacích aplikací. Specifikem této studie je zahrnutí respondentů z České republiky (Love in an algorithmic age, 2021).

Ze studie vyplývá, že 84 % respondentů momentálně využívá seznamovací aplikace a 37 % s nimi v minulosti mělo zkušenost. Z tohoto souboru také 44 % lidí uvedlo, že v dnešní době vnímají seznamovací aplikace jako nezbytný prostředek k seznámení (Love in an algorithmic age, 2021). Přičemž u homosexuální populace jsou tato čísla ještě vyšší, pakliže je srovnáme s populací heterosexuální (Hobbs et al., 2016). V uvedeném výzkumu vnímají respondenti seznamování pomocí seznamovacích aplikací z 54 % jako snadnější než seznamování offline a z 64 % jsou spokojeni s navrhovanými potenciálními partnery. Tento



výzkum ukazuje, jak masivně se trend seznamovacích aplikací začíná uplatňovat ve společnosti napříč kulturami (Love in an algorithmic age, 2021).

Výzkum se soustředil i na to, jaké motivy jsou nejvíce zastoupeny v založení profilu na seznamovací aplikaci. Nejvíce zastoupeným motivem (48 %) bylo seznamování/interakce s druhými lidmi. Druhým nejčastějším důvodem pro založení seznamovací aplikace bylo získat dlouhodobý vztah. Tyto závěry se shodují se staršími výzkumy (Brym & Lenton, 2001). Zatímco v prvním případě se většině respondentům podařilo uspokojit svou potřebu seznámení (v 64 %), ti, kteří hledali dlouhodobý vztah, byli daleko častěji neúspěšní. Dlouhodobý vztah se podařilo najít pouze 37 % lidem, kteří o takový vztah stáli. O něco úspěšnější se jeví lidé, kteří nehledali dlouhodobý vztah, ale pouze emocionální intimitu. Z celkového souboru těchto lidí bylo 54 % a více jak polovině lidí se toto propojení povedlo najít. Velice úspěšní ve svém hledání byli lidé, kteří na seznamovacích sítích hledali sexuálního partnera či krátkodobý/příležitostný vztah. Tito lidé byli úspěšní z 60 %. Důležité je zmínit, že v posledním uvedeném motivu existují významné genderové rozdíly, kdy muži výrazně převyšují ženy (Love in an algorithmic age, 2021; Ranzini, & Lutz, 2016). Na druhou stranu, co se týče úspěšnosti nalezení sexuálního partnera, jsou ženy daleko úspěšnější než muži (Timmermans & Courtois, 2018).

Výzkum pod vedením Gyny Potarca (2020) o souboru 3245 respondentů ze Švýcarska se nezaměřoval na motivy k užívání seznamovacích aplikací, ale zkoumal angažovanost párů k založení rodiny, spokojenost, subjektivní pohodu a rozmanitost vztahů, které vyplynuly z online seznámení. Z výzkumu vyplynulo, že páry, které se poznaly přes mobilní aplikace, vykazují větší zájem o společné soužití. Ve spokojenosti mezi páry poznané online a páry poznané offline nebyly nalezené signifikantní rozdíly. Rozdíly však byly znatelné mezi skupinami lidí, kteří se poznali přes seznamovací aplikace a přes seznamovací weby. Bylo zjištěno, že lidé, kteří se poznali skrze seznamovací weby, jsou spokojenější, což může ukazovat na větší zaměření na specifika vybíraného partnera, kterými disponují právě seznamovací weby (Potarca, 2020). Connolly (2018) zjistila, že páry, které se poznají online, disponují větším partnerským štěstím, ale také tendencím k nevěrám. Lidé, kteří se seznámili offline, vykazovali větší hodnoty v obecné spokojenosti (Connolly, 2018).

S tvrzením, že páry, které se poznali online, mají méně kvalitní vztah než offline páry, nesouhlasí ani následující studie. Studie Cacioppo, et al. (2013) porovnala páry podle způsobu seznámení a zjistila, že páry, jež se poznaly online, mají delší dobu trvání a jsou spokojenější nežli vztahy, které se poznaly offline (Cacioppo, et al., 2013). Tato poznání

jsou také dávana do kontextu zvyšujících se počtů uzavřených manželství se vzestupem online seznamování s vyššími výkyvy po založení seznamovací platformy OK Cupid a poté Tinder, a to navzdory dlouhodobě negativnímu trendu uzavírání manželství u mladých dospělých (Hergovich & Ortega, 2018).

S tím souhlasí i studie Rosenfelda (2017), která uvedla, že seznámení online nevedlo k brzkému rozpadu vztahu. Naopak lze u těchto párů vidět větší tendenci k závazku, neboť páry poznané online přecházely do manželství dříve než páry poznané offline (Rosenfeld, 2017).

Dalším důležitým zjištěním je, že mezi jednotlivci v páru seznámeným online bývají větší sociodemografické rozdíly než mezi osobami v páru, který se potkal v offline prostoru (Potarca, 2020). Tyto výsledky podporuje i studie Jung et al. (2019), kde zaznamenali, že ženy si v online prostředí vybírají i osoby, které by jinak svým vzděláním, výškou, rasou atd. neodpovídaly preferencím při offline seznámení. K podobnému výsledku došel i výzkum Hergoviche & Ortegy (2018), kde poukazovali na větší mezirasové rozdíly i manželství vzniklých online.

## 3 TINDER

Tato kapitola je přímo zaměřená na seznamovací aplikaci Tinder. Nejdříve vás s aplikací Tinderu seznámíme, poté se zaměříme na motivy, které vedou osoby ke stažení Tinderu, na způsob navazování vztahu na Tinderu, na specifické chování na Tinderu, sebeodhalení a osobnostní charakteristiky uživatelů.

Tinder je seznamovací aplikace na chytrý telefon, která byla uvedena do veřejnosti roku 2012. Od té doby popularita této aplikace prudce stoupala a dnes je tato aplikace globálním fenoménem fungující ve více než 40 jazycích a 190 zemí. Největší úspěch má tato aplikace v generaci mladých dospělých 18–24 let, kteří tvoří přes jednu třetinu populace na Tinderu. Druhou největší skupinou jsou lidé ve věku 25–34, kteří tvoří další čtvrtinu uživatelů (Iqbal, 2022). Uživatelé Tinderu mají většinou vyšší úroveň vzdělání než běžná populace (Shapiro et al., 2017).

Při založení Tinderu se účet může automaticky propojit s facebookovým účtem, ale také například s účtem na Spotify či Instagramem. Propojení vícero účtů snižuje riziko účtů falešných, avšak snižuje anonymitu. Uživatel si navolí svou přezdívku, věk a může do svého profilu nahrát své fotografie a krátký popis. Poté uvede pohlaví a věkové rozmezí potenciálních partnerů a jejich maximální geografickou vzdálenost. Profily potenciálních partnerů jsou posléze zobrazovány přes celou obrazovku. Jejich rychlý výběr či odmítnutí určuje směr přejiždění (swipování) přes fotografie. Směr doleva umožňuje profil odmítnout, směr doprava naopak vyjadřuje zájem potenciálního partnera blíže poznat. Aby však došlo k propojení (matchi), musí být zájem bilaterální. Teprve poté lze vyhlédnutému profilu napsat zprávu (Timmermans & Courtois, 2018).

Zároveň jsou uživatelé ukazováni pouze vzájemná propojení nikoli odmítání potenciálních partnerů, což uživatelům za velmi krátký čas dokáže pozvednout sebevědomí (Orosz et al., 2016). Toto nastavení chrání uživatele, a především ženy, před nevyžádanými zprávami od nekompetentních nápadníků. Odmítnutí vzájemného propojení také tolik nebolí odmítnuté uživatele, neboť na profil, o který měli zájem, pravděpodobně rychle zapomenou, zatímco budou hodnotit spoustu dalších potenciálních partnerů v „balíčku“ (Schwartz & Velotta, 2018).

Tinder spolupracuje s GPS zabudovanou v telefonu, díky tomu si uživatelé mohou vytyčit širší okruhu, ve kterém se chtějí seznamovat. Zřetel na lokalitu oceňují především vysokoškolští studenti, kteří nemají dostatečné mobilní schopnosti v důsledku omezených finančních prostředků a časových nároků. Tinder jim umožňuje předem vyfiltrovat potenciální partnery s ohledem na jejich možnosti (Fansher & Eckinger, 2021).

Spoluzakladatelé Tinderu Sean Rad a Justin Mateen předesílají zábavný charakter Tinderu. Záměrem tedy bylo vytvořit aplikaci jako hru. Design Tinderu má připomínat hraní karet, přičemž „swipování“ má napodobovat odhazování karet při hře. Zábava je tedy jedním z hlavních principů, na kterých je Tinder vystavěn, přitom však uživatelům nabízí naději na nalezení lásky (Stampler, 2014). Právě design připomínající hru pravděpodobně napomohl zmírnit vážnost Tinderu jako seznamovací aplikace a zvýšil důraz na sociální charakter. Díky tomu Tinder rychle získal na popularitě. Zároveň si však Tinder získal reputaci jako aplikace vhodná pro nalezení nezávazných vztahů či příležitostného sexu (Schwartz & Velotta, 2018).

Schrock (2015) popsal čtyři základní atributy mobilních médií. Mezi tyto atributy patří dostupnost, přenositelnost, lokalizovatelnost a multimedialita. Tinder tyto základní atributy dokonale splňuje. Tinder stahujeme jako aplikaci do chytrých telefonů, jenž jsou přenositelné, a můžeme tedy s partnery komunikovat z různých míst, nejsme tudíž připoutáni k počítači. Dostupnost těchto aplikací zaručuje flexibilitu, spontánnost a větší frekvenci odpovídání na zprávy. Lokalizovatelnost zahrnuje vzdálenost mezi partnery. Díky lokalizovatelnosti můžeme korigovat vzdálenost jako měřítko výběru pro potenciální partnery. Multimedialita spočívá v přenosu více informačních kanálů. Tinder nabízí informace v podobě textu a fotografií. Díky možnému propojení s Facebookem a možnému osobnímu setkání však připadá v úvahu sdílení daleko více komunikačních kanálů (Schrock, 2015).

### **3.1 Motivy a rizika seznamování na Tinderu**

Ačkoli je Tinder koncipován jako seznamovací aplikace a ve veřejném prostoru se jí přezdívá sex-aplikací, jako hlavní motiv kužívání aplikace nebylo nalezení sexuálního vztahu, ale nalezení lásky. Vedle lásky jako pozitivní aspekty Tinderu jsou brány příležitostný sex, snadná komunikace, potvrzení vlastní hodnoty a trend. Právě tyto aspekty mohou sytit potřeby uživatelů (Sumter et al., 2017). Odlišné výsledky prezentuje čínská

studie, která odhalila jako hlavní motiv užívání seznamovacích aplikací příležitostný sex. Tato studie rovněž poukazuje na rizika, která s užíváním seznamovacích aplikací souvisí. Mezi identifikovaná rizika patří lži a podvody, sexuální rizika, setkání se s nebezpečnými osobami, sebeobnažování a obtěžování (Solis et al., 2019). Mezi další rizika by mohlo patřit zjištění, že čas strávený na online seznamkách snižuje míru vnímaných rizik potenciálního nebezpečí a tím pádem větší neopatrnost (Moore & Waterman, 1999).

Motivy k užívání Tinderu byly zkoumány i v jiných studiích. Studie založená na 31 rozhovorech hovoří o dvou hlavních motivech pro založení Tinderu. Vedle navázání spojení se jako důležitý faktor pro stažení Tinderu stala zábava. Respondenti v této studii brali Tinder jako hru. Hodnocení lidí na Tinderu brali jako společnou zábavu s přáteli nebo si swipováním krátili dlouhé chvíle, což skvěle naplňuje záměr zakladatelů, kteří chtěli tuto aplikaci koncipovat jako hru (Rhiannon & Kallis, 2020; Stampler, 2014).

Mezi další motivy, které vedly uživatele si stáhnout Tinder, patřila zvědavost, touha pozvednout si ego, rozptýlení v nudě, vrstevnický tlak, touha zapomenout na bývalého partnera, poznat lidi z LGBTQ komunity, natrénovat si flirtovací dovednosti či jen touha být in (Timmermans & De Caluwe, 2017).

Zjistilo se také, že používání Tinderu je velice závislé na situaci, v které se jejich uživatelé nachází. Uživatelům, kteří si procházejí rozchodem, pocitem odmítnutí či žijí v neuspokojujícím vztahu, pomáhá Tinder snížit pocity úzkosti a zvýšit pocit sebeúcty díky pozitivní zpětné vazbě na svou osobu v podobě matchů. Právě díky rychlým odměnám se užívání Tinderu jeví jako forma kompenzace v nepříznivých životních situacích a nabývá podobnosti s problematickým užíváním návykových látek (Gábor et al., 2015).

## **3.2 Navázání vztahu na Tinderu**

Ačkoli už jsme se bavili o tom, že digitální prostředí je odlišné od toho offline, výzkum, jenž se zaměřoval na milostné schůzky a přístup k intimitě, ukázal, že průběh zmíněných aspektů se neliší dle způsobu seznámení (Newett et al., 2018). Důležitou roli ale hraje čas, po který si uživatelé dopisují, než se sejdou v realitě. Pokud si uživatelé píšou krátký čas, pravděpodobněji pak budou z offline setkání nadšení. Pokud je ale čas, po který si uživatelé dopisují delší, zvyšuje se riziko, že poté budou po offline setkání zklamaní (Schwartz & Velotta, 2018).

Pokud po předchozí konverzaci s uživatelem dojde k přesunu do offline prostoru, je zde pravděpodobnost, že mezi uživateli dojde k sexuálnímu styku. Mimo jiné však setkání může vést k romantickému vztahu, pakliže je atraktivita obou uživatelů hodnocena jako vzájemná. Podle výzkumu navíc více než čtvrtina setkání ve výzkumu vedla k formování závazného vztahu (Timmermans & Courtois, 2018). V jiném výzkumu bylo vyzorováno, že ačkoli se asi polovina respondentů sešla s propojeným uživatelem, v naprosté většině nedošlo později k sexuálnímu styku či formování dalšího vztahu (Grøntvedt et al., 2020).

Zdá se, že jak už bylo vyzorováno i u jiných online seznamek, Tinder kopíruje tradiční způsob seznamování. Většina lidí, kteří jsou žádáni v tradičním offline seznamování, byli úspěšní i na poli Tinderu. V tomto kontextu užívání Tinderu podporuje hypotézu rich-get-richer. Pouze malé části lidí, kteří nejsou příliš úspěšní v tradičním seznamování, se podařilo seznámit a navázat sexuální vztah v prostředí Tinderu. Pro tuto menšinu však Tinder může představovat novou příležitost pro seznámení (Grøntvedt et al., 2020). Muži zároveň seznámení po internetu hodnotí jako jednodušší oproti ženám, což rovněž může odkazovat na tradiční model, že muži častěji oslovují ženy než naopak a Tinder pro ně může představovat příležitost k oslovení, kterou by v offline realitě obtížně hledali (Sumter et al., 2017).

### **3.3 Chování na Tinderu**

Uživatelé na Tinderu se cítí pod neustálým tlakem času. Uživatelé cítí, že musí být neustále v dosahu telefonu a být aktivní, aby nevypadli z „randícího procesu“. Díky tomu Tinderu mnohdy přizpůsobují své denní zvyklosti. Na Tinderu je člověk vystaven zrychlenému rozhodování, kdy někdy i detail může vyústit v nezáměr potenciálního partnera, neboť jsou si všichni uživatelé vědomi, že Tinder nabízí ihned dalšího potenciálního partnera za dalším „swipnutím“. Proto si uživatelé často i aktualizují profil, aby byli na Tinderu co nejúspěšnější (Degen & Kleeberg-Niepage, 2020).

Zajímavým zjištěním je, že chování na Tinderu se velmi liší podle pohlaví. Zdá se, že ženy jsou daleko selektivnější při výběru partnera a z toho důvodu za muži významně zaostávají, co se týče počtu propojení (Timmermans & Courtois, 2018; Tyson et al., 2016). Vysvětlením může být fakt, že se ženy chtějí vyhnout matchi za účelem sexuálně motivované schůzky (Timmermans & Courtois, 2018). I ve výzkumech se totiž projevilo, že muži častěji vnímají Tinder jako sexuální trh, zatímco ženy Tinder spíše vnímají jako novou cestu k nalezení

dlouhodobého romantického vztahu (Palmer, 2020). Ženy také oproti mužům daleko méně častěji začínaly konverzaci. Nicméně ženy pravděpodobněji na zprávu odpověděly, a to až třikrát pravděpodobněji, než tomu bylo u mužů. (Tyson et al., 2016). Na druhou stranu si ženy pravděpodobněji zkontrolovaly profil, kterému odpovídaly. Muži daleko častěji odpověděli na zprávu, aniž by si profil předem prohlédli (Jung et al., 2019).

Profily, které mají větší počet fotografií, mají u mužů i u žen větší pravděpodobnost, že dojde k matchi. U žen je tento trend zřetelnější, což zřejmě odráží ženskou potřebu bezpečí. Stejnou tendenci vykazuje i přítomnost či absence popisku u profilu (Tyson et al., 2016). Některé výzkumy také potvrdily, že zatímco muži se při sestavování profilu zaměřují na více maskulinních atributů, jako jsou pracovní možnosti, finanční zdroje, životní styl a tělesné atributy, ženy se soustředí především na prezentaci fyzického vzhledu (Hooff, 2020).

### **3.4 Sebeodhalení na Tinderu**

Mezi sociálními sítěmi a online seznamkami existují velké rozdíly. Sociální sítě především cílí na nalezení kontaktu, který byl již započat v offline prostředí. Online seznamky se naopak snaží propojit dva jedince z jiných sociálních okruhů. Míra sebeodhalení se v tomto případě velmi liší (Ranzini, & Lutz, 2016). Uživatelé internetových sezonek jsou nuceni reprezentovat se přesně podle reality, aby v případě, že dojde k setkání, neodradili partnera svou neupřímností. Uživatelé online sezonek se většinou chtějí prezentovat jako upřímní, neboť jde o velmi ceněnou vlastnost jejich sebepojetí. Zároveň si lidé přejí najít partnera, který je bude mít rád takové, jací jsou (Ellison et al., 2012). A protože profil nedává příliš prostoru pro informace, jsou uživatelé Tinderu nuceni pečlivě vybrat informace, které o sobě zveřejní. Je zde patrná snaha vybalancovat autenticitu a prvky, které by mohly být žádoucí pro potenciálního partnera. Ženy nejvíce zatajují svou hmotnost a strategicky vybírají své fotografie, aby byly zamaskovány jejich nedostatky. Muži naopak nejvíce lžou o své vztahové situaci (Ranzini, & Lutz, 2016). Nejvíce pak uživatelé online sezonek zkreslují informace, které nejsou sice aktuální, ale vztahují se k minulému či ideálnímu já. V tomto případě tyto informace nejsou hodnoceny jako zcela nepravdivé a uživatelé jsou tolerováni. Uživatelům to zároveň umožňuje vyzdvihnout své pozitivní a ceněné vlastnosti, aniž by měli pocit, že vysloveně lžou (Ellison et al., 2012). Výzkum však prokázal, že uživatelé Tinderu nejčastěji volí na svém profilu autentické informace. Čím sebevědomější pak jedinci jsou, tím více autentické jsou jejich fotografie. Naopak méně autentické fotografie volí lidé s vyšším vzděláním a homosexuální nebo bisexuální orientací (Ranzini, & Lutz, 2016).

### 3.5 Osobnostní charakteristiky uživatelů Tinderu

Co se týče výzkumů o osobnostních charakteristikách Tinderu, můžeme říct, že mezi výzkumy neexistuje jednoznačná shoda. Některé výzkumy nenacházejí rozdíly mezi Tinder uživateli, ostatními uživateli online seznamování a mezi populací, která se seznamuje offline (Gatter & Hodgkinson, 2016). Například výzkum Barrada & Castro (2020) zjistil, že mezi uživateli a neuživateli Tinderu nejsou žádné rozdíly, co se týče duševní pohody nebo tělesného sebepojetí (Barrada & Castro, 2020). Naproti tomu Her & Timmermans (2021) zjišťují, že pro některé uživatele Tinderu může být Tinder škodlivý v rámci jejich duševní pohody. Pocity duševní nepohody se mohou dostavit v důsledku sociálního srovnávání s druhými lidmi na Tinderu, kompulzivního užívání nebo při frustraci z hledání dlouhodobého vztahu na Tinderu (Her & Timmermans, 2021).

V některých výzkumech uživatelé Tinderu vykazovali zvýšenou sociosexualitu (Barrada & Castro, 2020; Sevi, 2019). Uživatelé Tinderu byli méně spokojeni se svým sexuálním životem a vykazovali vyšší sexuální zaujetí a potřebu než běžná populace (Barrada & Castro, 2020; Shapiro et al., 2017). To pravděpodobně souvisí i s tím, že uživatelé Tinderu mají v průměru více sexuálních partnerů než běžná populace. Velmi negativním zjištěním je, že uživatelé Tinderu častěji měli zkušenost s nekonsenzuálním sexem. Zkušenost s nedobrovolným sexem měly hlavně ženy a rasové menšiny (Shapiro et al., 2017).

Uživatelé Tinderu oproti neuživatelům vykazovali vyšší hodnoty v temné triádě – machiavelismu, narcismu a psychopatii. Pokud ale hlavním motivem uživatelů na Tinderu bylo najít lásku a dlouhodobý vztah, tyto hodnoty byly v normě (Sevi, 2019). Přítomnost těchto vlastností přitom koreluje s negativními jevy na internetu, jako je agrese, podvody, trolling a kyberstalking. Narcisté mohou Tinder používat k využití projevů náklonnosti potenciálních partnerů a tím si plnit své narcistické potřeby. Lidé s machiavelistickými rysy mohou na Tinderu zkreslovat svou sebereprezentaci a s lidmi manipulovat. Lidé s psychopatickými rysy si prostřednictvím Tinderu mohou uspokojovat touhu po krátkých, impulzivních a agresivních vztazích (Duncan & March, 2019).

Ve světlé triádě – kantismu<sup>1</sup>, humanismu a víře v lidstvo nebyly mezi uživateli a neuživateli Tinderu nacházeny větší rozdíly kromě kantismu, kde běžná populace skóruje výše než

---

<sup>1</sup> Kantismus je charakterizován nezištným a čestným postojem k druhým lidem, jehož primárním cílem je kontakt s onou osobou (Lukić, & Živanović, 2021).



uživatelé Tinderu. To by mohlo naznačovat, že uživatelé Tinderu mají větší tendenci s lidmi zacházet jako s prostředky k dosažení cíle (Sevi & Doğruyol, 2020).

Uživatelé Tinderu jsou v porovnání s běžnou populací extravertnější a přívětivější (Erevik et al., 2020). Výzkumy ukazují, že pokud si uživatelé stáhnou seznamovací aplikaci, stanou se pak společenštější ve smyslu sledování více profilů na aplikaci, zaslání více zpráv a touhou po více „matchů“ s ostatními uživateli (Jung et al., 2019).

Na druhou stranu vykazují menší otevřenost a je u nich přítomná větší úzkost. Co se týče svědomitosti, neurotismu a příznaků deprese, mezi uživateli a neuživateli Tinderu nebyly pozorovány žádné rozdíly. Ve výzkumu také byla nalezena větší souvislost mezi používáním Tinderu a konzumací alkoholu a drog (Erevik et al., 2020).

Další výzkum potvrdil větší extraverci u uživatelů Tinderu, naopak ale neprokázal větší přívětivost a do rozporu se s předchozími výzkumy dostává v otevřenosti vůči zkušenosti, kde uživatelé Tinderu neskórují méně, ale naopak více než neuživatelé (Timmermans & De Caluwé, 2017).

Uživatelé Tinderu s větší pravděpodobností utvořili romantický vztah v porovnání s neuživateli. Výzkum však ukázal, že tento výsledek je pravděpodobně ovlivněn zvýšenou extravercí u uživatelů Tinderu oproti zbytku společnosti. Extraverze je totiž spojována s větší atraktivitou a její nositelé jsou více žádáni co se týče partnerských vztahů. Podíl na vyšší vztahovosti může mít také vyšší tendence konzumovat alkohol a nelegální látky, které hlavně u studentů spolu pozitivně korelují (Erevik et al., 2020).

Pokud se budeme dívat na Tinder z pohledu závislosti, můžeme zjistit, že lidé na Tinderu, kteří jsou zadaní, vykazují větší závislejší chování nežli lidé, kteří jsou na Tinderu single (Gábor et al., 2015).

# VÝZKUMNÁ ČÁST

## 4 VÝZKUMNÝ PROBLÉM

Seznamování online je momentálně na velkém vzestupu (Finkel et al., 2012). Tento vzestup může být zapříčiněn vstupem digitálních domorodců na seznamovací trh, neboť seznamování online je pro ně přirozenější než pro předchozí generace (Jarrahi & Eshraghi, 2019). Dalšími důvody, proč počty párů seznámených online rostou, jsou – zvyšující se počty single lidí v populaci, nedostatek času, větší mobilita lidí a strach z flirtování na pracovištích (Brym & Lenton, 2001). Poslední dobou se přelívá popularita ze seznamovacích webů do seznamovacích aplikací (Orchard, 2019). Seznamovací aplikace jsou oblíbené pro svou pohodlnost, jednoduchost a rychlost, kterou při seznamování nabízí (Chin et al., 2019).

Jednou z aktuálně nejoblíbenějších a nejužívanějších aplikací je aplikace Tinder (Love in an algorithmic age, 2021). Aplikace Tinder je proslulá jako aplikace sloužící k nalezení příležitostného sexu nebo nezávazného vztahu (Schwartz & Velotta, 2018). Některé výzkumy však napovídají, že i přes reputaci Tinderu není hlavním motivem nalezení sexuálního poměru, ale nalezení lásky (Sumter et al., 2017). Z vlastního pozorování zjišťujeme, že stále více lidí nachází dlouhodobý vztah prostřednictvím aplikace Tinder.

V rámci této diplomové práce se zamýšlíme nad otázkou, zda mohou vztahy vzniklé online konkurovat kvalitě vztahů, které se poznaly offline. Kritické jazyky mluví o tekutosti novodobé lásky, zaměření na uspokojení a o křehkosti lidských pout (Bauman, 2013). Online seznamování je přirovnáváno k tržnici lásky a nakupování produktů/partnerů (Heino et al., 2010). Šíře lidí na online seznamkách je pak spojena s přetížením jedince, které vede k špatnému či neuspokojivému výběru partnera (Thomas et al., 2022). Na druhou stranu některé výzkumy, které byly na toto téma zpracovány, se vyjadřují v neutrálních či pozitivních konotacích. Výzkumy například mluví o větší vztahové angažovanosti, déle vztahu, rozmanitosti, spokojenosti a menšímu rozpadu vztahu u párů, jež se poznaly online (Cacioppo et al., 2013; Connolly, 2018; Potarca, 2020; Rosenfeld, 2017).

Některé tyto výzkumy zahrnují do svých výzkumných souborů i uživatele Tinderu, dosud však nebyl proveden výzkum, který by se soustředil na kvalitu vztahu s podsouborem zaměřeným přímo na Tinder uživatele. Výsledky by mohly být zajímavé i vzhledem k pověsti Tinderu. V rámci našeho výzkumu se zaměříme na porovnání vztahů vzniklých na

Tinderu a vztahů, které vznikly offline s orientací na intimitu, vášně, závazek a spokojenost ve vztahu. Jako adekvátní metody k prozkoumání těchto komponent volíme Sternbergovu Triangulární škálu lásky a Spanierův Test dyadického přizpůsobení.

# 5 TYP VÝZKUMU A POUŽITÉ METODY

Abychom naplnili cíle výzkumu a dokázali vztahy porovnat na základě způsobu seznámení, rozhodli jsme se pro kvantitativní design výzkumu. Výzkum jsme provedli formou dotazníkového šetření. Dotazníková baterie se skládala ze 3 částí. V první části byly dotazovány demografické údaje a doplňující otázky ohledně užívání seznamovacích aplikací. V další části byla prezentována Sternbergova Triangulární škála lásky a v poslední třetí části byl představen Test dyadického přizpůsobení. První ze dvou zařazených metod byla vybrána pro svou schopnost popsat jednotlivé komponenty lásky. Druhá metoda pak pomůže charakterizovat úroveň spokojenosti ve vztahu. Obě metody se dle našeho názoru dobře doplňují a spolu umožňují komplexnější náhled na vztah a jeho kvalitu. V našem výzkumu bylo stanoveno pět hypotéz, které jsme ověřovali v rámci lineárního modelu.

## 5.1 Sternbergova Triangulární škála lásky (Stls)

Tato metoda byla vytvořena Sternbergem pro popis kvality lásky. Metoda je tvořena 45 tvrzeními týkajícími se vztahu. Tato tvrzení sytí vždy jednu ze tří komponent lásky – intimitu, vášně a závazek. Celkem 15 tvrzení reflektuje míru intimity ve vztahu, 15 tvrzení odráží míru vášně a posledních 15 tvrzení měří míru závazku (Horká et al.). Jednotlivé subškály s jejich popisy a ukázkami naleznete v Tabulce 1.

Na položky respondenti odpovídají na škále od 1–9 podle míry souhlasu a nesouhlasu. V našem výzkumu byla škála možných odpovědí omezena a naši respondenti tedy odpovídali na škále od 1–5. Bohužel tato metoda nedisponuje manuálem a neexistuje tudíž ani jeho česká verze (Horká et al.). V našem výzkumu jsme využili český překlad Stls podle Trestové (2012). U dvou položek jsme využili překladu Kukly (2019), který se zdál pro respondenty srozumitelnější.

V našem výzkumu reliabilita této metody dosahovala 0,97 Cronbachovy alfy. Výsledná reliabilita je tedy totožná jako reliabilita uvedená ve validizační studii. Podobně jako celá metoda i subškála Závazek vykazovala stejnou hodnotu Cronbachovy alfy jako ve validizační studii, tedy 0,94. Cronbachova alfa u subškály Intimita byla vyčíslena o něco lépe ve srovnání s hodnotou ve validizační studii, neboť naše hodnota dosáhla 0,93. Naopak reliabilita v subškále Vášně byla v našem výzkumu dosahovala hodnoty 0,91, tedy nižší

hodnoty než hodnota uvedená ve validizační studii. Reliabilitu tohoto nástroje v našem výzkumu tedy lze označit za uspokojivou.

Stls jsme podrobili také exploratorní faktorové analýze (EFA). Pro výpočet byla použita matice Pearsonových korelačních koeficientů, odhady byly stanoveny metodou hlavní osy. Z tohoto základu jsme vytvořili sutinový graf, z jehož analýzy vyplynula přítomnost jednoho silně dominantního faktoru s hodnotou nad 21 vlastního čísla se schopností vysvětlit 47,2 % rozptylu. Další dva faktory, které by dle teorie měly být v metodě nalezeny, dosahují hodnot pouze nad hodnotou 2 vlastního čísla se schopností vysvětlit 5,6 % a 4,8 % rozptylu. Položky s nejsilnějšími náboji patřící do dominantního faktoru odpovídají komponentě závazku. Zjevně jde však o směs všech tří komponent. Tato zjištění jsou v souladu s poznatky z výzkumu Whitley (1993). Díky tomu, že jsou faktory takto silně korelované, vystává otázka, zda se doopravdy jedná o třífaktorový inventář.

Tabulka 1: Popis a ukázky subškál Stls

<i>Subškála</i>	<i>Popis subškály</i>	<i>Ukázka položek</i>	<i>α</i>
<i>Intimita</i>	Tato škála popisuje blízkost, pouto a propojenost se svým protějškem.	„Aktivně pečuji o partnerčino blaho.“ „Svěřuji se své partnerce se svými osobními záležitostmi, které jsou hodně důvěrné.“	0,91
<i>Vášeň</i>	Vášeň představuje motivační charakter lásky. Vášeň v sobě nese sexuální potřeby ale také potřeby sebeúcty, spokojenosti péče, sounáležitosti, dominance, submise a seberealizace.	„Na mém vztahu partnerkou je něco magického.“ „Fyzický kontakt s mou partnerkou je mi velmi příjemný.“	0,94
<i>Závazek</i>	Závazek lze dělit na krátkodobou a dlouhodobou část. Krátkodobá část představuje rozhodnutí, že člověk miluje určitou osobu. Dlouhodobý aspekt nese závazek tuto lásku udržovat.	„Předpokládám, že svou partnerku budu milovat po celý život“ „Jsem odhodlaná udržet svůj vztah s partnerkou.“	0,94

Pozn.: Cronbachova alfa celé metody byl vyčíslena na 0,97. Koeficienty reliability (Cronbachova alfa) jsou čerpány validizační studie. (Sternberg, 1997).

## 5.2 Test dyadického přizpůsobení (DAS)

Test dyadického přizpůsobení je široce využívaný nástroj pro měření kvality vztahu, především pak jeho spokojenosti. Metodu tvoří 32 položek a 4 subškály – dyadický konsenzus, dyadická spokojenost, dyadická koheze a afektivní exprese. Celkem 13 položek

obsahuje dyadický konsenzus, 10 položek sytí subškálu dyadická spokojenost, 5 položek odráží dyadickou kohezi a 4 položky reflektují afektivní expresi přítomnou ve vztahu (Spanier, 1989, 2001). Subškály vám budou blíže v popsány na následující Tabulce 2.

Tabulka 2: Popis a ukázky subškál DAS

<i>Subškála</i>	<i>Popis subškály</i>	<i>Ukázka položek</i>	<i><math>\alpha</math></i>
<i>Dyadický konsenzus</i>	Tato škála popisuje míru shody mezi partnery v záležitostech důležitých pro vztah.	„Zaznamenejte, prosím, u každé následující položky míru souhlasu či nesouhlasu mezi vámi a vaším partnerem. Životní filosofie“	0,90
<i>Dyadická spokojenost</i>	Tato škála měří napětí ve vztahu a míru přemítání o jeho ukončení.	„Jak často si se svým partnerem jdete na nervy?“	0,94
<i>Dyadická koheze</i>	Tato škála zkoumá společné aktivity a zájmy partnerů.	„Jak často se následující chování vyskytuje mezi vámi a vaším partnerem? Společně se smějete“	0,86
<i>Afektivní exprese</i>	Vyjadřuje míru spokojenosti s projevy náklonnosti a sexem ve vztahu.	„Zaznamenejte, prosím, u každé následující položky míru souhlasu či nesouhlasu mezi vámi a vaším partnerem. Projevování citů.“	0,73

*Pozn.: Cronbachova alfa celé metody byl vyčíslena na 0,96. Koeficienty reliability (Cronbachova alfa) jsou čerpány z manuálu metody DAS (Spanier, 1989, 2001).*

I v této metodě respondenti odpovídají na položky zaškrtnutím odpovědí na škále, která je u tohoto inventáře různě dlouhá. Na 2 položky se odpovídá dichotomicky (Spanier, 1989, 2001). Česká standardizace a manuál této metody bohužel není dostupný. V našem výzkumu jsme využili český překlad DAS uvedený Kratochvílem (2009) v knize *Manželská a párová terapie*. Informace o DAS jsme čerpali z originálního manuálu.

Námi zjištěná reliabilita DAS dosahovala 0,89 Cronbachovy alfy, jenž je menší než hodnota uvedená v manuálu. Stále ji však můžeme považovat za uspokojivou. Subškála dyadický konsenzus disponuje v našem výzkumu hodnotou 0,85, subškála dyadická spokojenost byla vyčíslena na 0,74, subškála afektivní exprese dosáhla 0,60 Cronbachovy alfy a subškála dyadická koheze narostla do výše 0,59 Cronbachovy alfy. Jak vidíme, tento nástroj nedosáhl výše koeficientů reliability, kterých dosáhla studie popsána v manuálu.

I tuto metodu jsme prozkoumali ve faktorové analýze (EFA). K výpočtu jsme použili stejný postup jako v minulé metodě. Ze sutinového grafu vyplynul podobný problém, který se projevil u Stls. I zde byl nalezen 1 dominantní faktor, ačkoli rozdíl mezi hodnotou

dominantního faktoru a dalších faktorů nebyl natolik markantní jako u metody Stls. Hodnota hlavního faktoru sahala nad 9 vlastního čísla a vysvětluje 29,6 %, zbývající 3 faktory se pohybují mezi 1–2 vlastního čísla a vysvětlují okolo 5 %. Ani zde sutinový graf příliš nepodporuje představu čtyřfaktorového inventáře.



## 5.3 Formulace hypotéz ke statistickému testování

Abychom dokázali naplnit cíle výzkumu, stanovili jsme si tyto hypotézy:

**H1:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se liší v celkovém dosaženém skóru v Sternbergově Triangulární škále lásky (Stls).

**H2:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se liší v dosaženém skóru v komponentě Intimita v Sternbergově Triangulární škále lásky (Stls).

**H3:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se liší v dosaženém skóru v komponentě Vášeň v Sternbergově Triangulární škále lásky (Stls).

**H4:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se liší v dosaženém skóru v komponentě Závazek v Sternbergově Triangulární škále lásky (Stls).

**H5:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se liší v dosaženém celkovém skóru v Testu dyadického přizpůsobení (DAS).

# 6 SBĚR DAT A VÝZKUMNÝ SOUBOR

## 6.1 Proces sběru dat

Před samotným začátkem sběru dat byla definována kritéria pro účast ve výzkumu. Prvním kritériem bylo dovršení dospělosti, tedy dovršení věku 18 let. Horní věková hranice byla stanovena na 50 let. Druhým kritériem pak byl milenecký, partnerský a manželský vztah, popřípadě registrované partnerství s druhou osobou. Do výzkumu jsme také zahrnovali participanty, kteří byli na úplném počátku vztahu s druhou osobou, pravidelně se však stýkali a přáli si navázat důvěrnější vztah do již zmíněného mileneckého, partnerského, manželského vztahu nebo registrovaného partnerství.

K účelům výzkumu byla založena webová stránka <https://www.vyzkum.org/vztahy/>. Na této stránce byly uvedeny informace o účelu výzkumu, tedy získání dat pro zpracování magisterské diplomové práce i s kontaktem na autorku. Respondenti dostali informaci, že data, která nám poskytnou, budou využita v této práci. Na těchto stránkách je prezentován minimální věk respondenta 15 let. K tomuto kroku jsme přistoupili, aby respondenti nemanipulovali s datem svého narození a dotazník si v případě svého zájmu mohli vyplnit. Do výzkumu jsme je však nezahrnovali. Zároveň na úvodní stránce byla prezentována motivační sekce. Abychom udělali výzkum atraktivnější, prezentovali jsme ho respondentům jako diagnostiku lásky. Respondenti po vyplnění dotazníku obdrželi grafické a procentuální znázornění 3 komponent lásky dle Sternberga plynoucích z jejich výsledků a porovnání s ostatními účastníky výzkumu podle jejich délky vztahu.

Po technické přípravě výzkumu jsme přešli k pilotní studii, která byla zrealizována na 24 respondentech, abychom ověřili, zda vše funguje tak, jak má, zjistili chyby, kterých jsme se dopustili, a ověřili, zda respondenti rozumí zadání, a zjistili časovou náročnost výzkumu, abychom tento údaj mohli poskytnout dalším potenciálním respondentům. Tito respondenti byli začleněni později do výzkumného souboru. Poté jsme přešli k samotnému sběru dat. Sběr dat byl realizován příležitostným výběrem (samovýběrem) a metodou sněhové koule. Dotazník byl sdílen skrze sociální síť. Nejvíce byl výzkum sdílen skrze Facebook. Výzkum jsme šířili po studentských, maminkovských a bazarových skupinách. Dále jsme využili platformu e-Mimino a Modrý koník. Výzkum byl sdílen skrze Instagram, kde byl i následně

předsdílen profily Střípky z Tinderu a láskaz internetu. Sdílen byl letáček, průvodní popis a odkaz na webovou stránku s výzkumem. Sběr dat probíhal od 6. 1. 2022 do 12. 2. 2022. Během této doby se výzkumu zúčastnilo 5100 respondentů. Letáček i ukázka webových stránek jsou k nalezení v přílohách.

## 6.2 Analýza a pročištění datového souboru

Původní rozsah souboru činil 5100 respondentů. Celkem 1292 respondentů však nedoplnilo dotazník do samého konce nebo odpovídali na položky nesmyslně, a tudíž jsme je museli odstranit. Dalších 49 respondentů nespĺňovalo dolní věkovou hranici a 28 respondentů nespĺnilo horní věkovou hranici. Dohromady 242 respondentů bylo vyřazeno, protože jejich vztah byl příliš dlouhý na to, abychom je mohli v lineárním modelu porovnávat se vztahy vzniklými přes aplikaci Tinder. V součtu 296 respondentů jsme nedokázali zařadit do žádné z námi sestavených skupin popisujících typ vztahu, a taky jsme tyto respondenty z výzkumu vyřadili. Tímto způsobem se náš počet respondentů zúžil na 3193. Celkem bylo z výzkumu vyřazeno 1907 odpovědí.

V rámci výzkumu uváděli respondenti data začátku vztahu, sexuálního života a společného bydlení. Při bližším zkoumání se u některých respondentů tato data jevila jako smyšlená vzhledem k jejich věku či udáním těchto dat v dávné minulosti či budoucnosti. Tato data jsme ze souboru vymazali, ale vzhledem k smysluplnosti ostatních odpovědí na položky jsme se rozhodli tyto respondenty ponechat ve výzkumu. Data jsme takto vymazali u 141 respondentů u otázky na začátek vztahu, 303 respondentů u otázky na začátek sexuálního života v páru a 145 respondentů u otázky začátku společného bydlení.

U Sternbergovy triangulární škály lásky byly odpovědi na položky povinné, u Testu dyadického přizpůsobení jsme předpokládali, že některým respondentům se na položky bude špatně odpovídat, jelikož spolu někteří partneři nejsou dostatečně dlouho, a proto jsme dali respondentům možnost přeskočit položku. Respondenty, u nichž jsme spatřili více jak 5 vynechaných položek, jsme odstranili ze souboru pro výzkumné účely ověření H5 pomocí Testu dyadického přizpůsobení. Respondentů, kteří vynechali více jak 5 položek, bylo v součtu 14. Test dyadického přizpůsobení je navíc určen pro páry, jenž spolu sdílí domácnost, proto jsme vymazali 1622 respondentů, kteří spolu nežijí, pro soubor určený k ověření hypotézy týkající se DAS. Z tohoto souboru jsme rovněž vyřadili přátele

s výhodami, což činilo 8 respondentů. Z celkového souboru bylo tedy pro účely ověření hypotézy týkající se DAS odstraněno 1644 respondentů.

Výzkumný soubor pro testování statistických hypotéz týkajících se Sternbergovy triangulární škály lásky tedy bude činit 3193 respondentů. Výzkumný soubor pro testování statistických hypotéz týkajících se i Sternbergovy triangulární škály lásky i Testu dyadického přizpůsobení dosahuje 1549 respondentů.

Všechny dosavadní úpravy dat jsme udělali v programu Excel. Poté, co byla data pročištěna, jsme upravili některé údaje tak, aby se nám s nimi lépe počítalo a spočetli jsme hrubé skóry všech škál i celkové skóry Sternbergovy triangulární škály lásky a Testu dyadického přizpůsobení. Dále jsme s takto upravenou tabulkou počítali ve statistickém programu R a programu Statistica 13.

### 6.3 Popis výzkumného souboru

V našem celkovém souboru máme 2477 (77,6 %) žen a 716 (22,4 %) mužů. Rozložení mužů a žen v souboru podle věku naleznete v Tabulce 3.

Tabulka 3: Popisné charakteristiky souboru dle pohlaví a věku

<i>Pohlaví</i>	<i>Počet</i>	<i>Průměr</i>	<i>Sm. Odch.</i>	<i>Minimum</i>	<i>Maximum</i>
<i>Ženy</i>	2477	25	4,9	18	48
<i>Muži</i>	716	25,7	4,9	18	49
<i>Celkem</i>	3193	25,1	4,9	18	49

Většinu souboru tvoří studenti o počtu 2008 (62,9 %), další část tvoří zaměstnanci 1408 (44,1 %), podnikatelů máme v souboru 271 (8,5 %) a možnost jiné zvolilo 68 lidí (2,1 %). Někteří lidé přitom zvolili více možností současně.

Co se týče vzdělání, 596 (18,7 %) respondentů má vysokoškolské vzdělání II. stupně, 759 (23,4 %) lidí má vysokoškolské vzdělání I. Stupně, 56 (1,8 %) lidí s vyšším odborným vzděláním, 1631 (51,1 %) respondentů se středoškolským maturitním vzděláním, 80 (2,5 %) lidí se střední školou bez maturity a 71 (2,2 %) účastníků výzkumu se základním vzděláním. Studované obory naleznete v Tabulce 4.

Tabulka 4: Zastoupení studovaných oborů v souboru

<i>Studovaný obor</i>	<i>Počet</i>	<i>%</i>
<i>Společenskovední obory</i>	557	17,4
<i>Technicko-matematické obory</i>	229	7,2
<i>Ekonomické obory, organizace, logistika</i>	367	11,5
<i>Zdravotnické a lékařské obory</i>	284	8,9
<i>Přírodovědné obory</i>	271	8,5
<i>Jazykovědy a cizí jazyky</i>	255	8
<i>Pedagogické obory</i>	442	13,8
<i>Právo a právní vědy</i>	145	4,5
<i>Uměnovědní obory</i>	116	3,6
<i>Bez oboru</i>	527	16,5

Když se zaměříme na vztahy, většina vztahů je heterosexuální povahy 3033 (95 %), menšinu tvoří vztahy homosexuální 160 (5 %), z toho lesbické vztahy o počtu 85 (2,7 %) a 75 (2,3 %) gayů. Ze zpětné vazby víme, že v souboru se také nachází polyamorické vztahy a vztahy asexuální. V rámci výzkumu jsme však tyto informace nezjišťovali, a tedy nemůžeme uvést údaje o rozložení těchto typů vztahu v našich datech. Průměrně jsou tyto páry spolu 2,8 roku.

V součtu 2920 (91,5 %) lidí považuje svého protějška za svého partnera, zatímco 273 (8,5 %) respondentů považuje svého protějška za milence/kamaráda s výhodami. Celkem 3067 (96,1 %) lidí se svým partnerem mělo sexuální poměr, 126 (3,9 %) partnerů spolu sexuální poměr neměli. Dohromady 1571 (49,2 %) respondentů se svým protějškem bydlí a 1622 (50,8 %) respondentů se svým protějškem domácnost nesdílí. Z lidí, kteří spolu nebydlí, 3021 (94,6 %) lidem trvá méně jak 2 hodiny, pokud se chtějí se svým partnerem setkat, a 172 (5,4 %) lidem trvá více jak 2 hodiny, pokud se chtějí s partnerem setkat, a jedná se tudíž o vztah na dálku. Celkem 455 (14,2 %) lidí ze souboru jsou se svým partnerem již sezdání, 2738 (85,8 %) lidí nejsou s protějškem spojeni manželstvím.

A dostáváme se ke způsobu seznámení těchto párů. V našem souboru rozdělujeme páry dle způsobu seznámení do čtyř kategorií – seznámení na Tinderu, seznámení skrze jinou seznamovací aplikaci, seznámení jinou online cestou, seznámení offline způsobem. Podrobný popis respondentů dle způsobu seznámení naleznete v Tabulce 5 na následující stránce.

Tabulka 5: Četnosti typů seznámení

<i>Způsob seznámení</i>	<i>Podrobněji</i>	<i>Počet respondentů</i>	<i>%</i>
<i>Tinder</i>		540	16,9
<i>Jiná seznamovací aplikace</i>		254	8,0
<i>Jiná online cesta</i>	Přes sociální síť	198	6,2
	Jinak online	58	1,8
<i>Offline způsob</i>	Ve škole/práci	781	24,5
	Přes známé	828	25,9
	Jinak offline	534	16,7

Mezi nejčastěji zmiňované jiné seznamovací aplikace než Tinder patřila aplikace Badoo, která s přehledem vedla. Dalšími zmiňovanými aplikacemi byly Grindr, Bumble, POF, Elite Date atd. Z našeho souboru 1371 (42,9 %) respondentů někdy užívalo seznamovací aplikaci Tinder a 1176 (36,8 %) respondentů někdy užilo jinou seznamovací aplikaci.

## 6.4 Etické hledisko a ochrana soukromí

Data, která jsme od účastníků výzkumu získávali, byla anonymní. Účastníci výzkumu byli předem informováni o tom, že dotazníková baterie se bude týkat jejich vztahu s jejich protějškem. Dopředu nebylo sdělováno, že jejich data budou porovnávána na základě jejich způsobu seznámení. Byly však upozorněni, že vyplněním dotazníku poskytují data k výzkumu určenému k zpracování diplomové magisterské práce.

Respondentům nebyla za účast ve výzkumu přislíbena žádná materiální ani finanční odměna. Poskytli jsme však respondentům ihned po vyplnění dotazníkové baterie zpětnou vazbu na vnímání jejich vztahu s protějškem v podobě grafického a procentuálního znázornění komponent lásky dle Sternberga (intimita, vášně, závazek) na základě jimi vyplněných hodnot. Mnoho respondentů tuto odměnu ohodnotilo jako kladnou a adekvátní za účast ve výzkumu.

Účastníkům jsme dopředu oznámili, čeho se výzkumné otázky budou týkat. I přestože nebyl sdělen konkrétní cíl výzkumu, považujeme naše jednání za etické, neboť nedocházelo ke klamání účastníků a respondentům byl zveřejněn kontakt na autorku, kde se na detaily výzkumu mohli doptat.

# 7 PRÁCE S DATY A JEJÍ VÝSLEDKY

Na pročištění dat jsme použili program Microsoft Excel, později jsme se na data podívali v statistickém programu R. Obě metody, které jsme využili, jsme skórovali s pomocí teorie odpovědi na položku (IRT). Konkrétně jsme zvolili graded response model (GRM) kvůli vhodnosti použití při práci s ordinálními stupni proměnných (Samejima, 1969). Pro využití této volby jsme měli 3 následující důvody:

1. S pomocí obou metod jsme od respondentů dostali data, která jsou citelně zešikmená v hrubém skóru směrem k záporným hodnotám (šikmost od -0,93 do -1,59).
2. Kvalita položek obou metod, zejména ale metody DAS, není stabilní, ale značně kolísá.
3. V metodě DAS někteří respondenti využili možnosti vynechat položky. To díky paradigmatu IRT nepředstavuje žádný problém a vyhnuli jsme se tak nutnosti imputovat chybějící hodnoty. Přesto jsme nepracovali s respondenty, kteří vynechali více jak 5 položek.

Díky použitému modelu jsme získali jen mírně zešikmená skóre (od -0,11 do -0,32), jenž svým formátem nyní připomínají z-skóre.

Dále jsme pracovali v programu Statistica 13, kde jsme vytvořili lineární model, ve kterém byl závislou proměnnou celkový skór dané metody či její subškály. Závislou proměnnou v těchto modelech pak tvořil v H1 celkový skór Stls, v H2 byla závislou proměnnou intimita, v H3 byla závislou proměnnou vášeň, v H4 byl závislou proměnnou závazek a v H5 byl závislou proměnnou celkový skór DAS.

Hlavním regresorem, který byl v těchto modelech pozorován, byl způsob seznámení. Konkrétně pak:

- seznámení na Tinderu
- seznámení přes jinou seznamovací aplikaci
- seznámení jinou online cestou
- seznámení offline

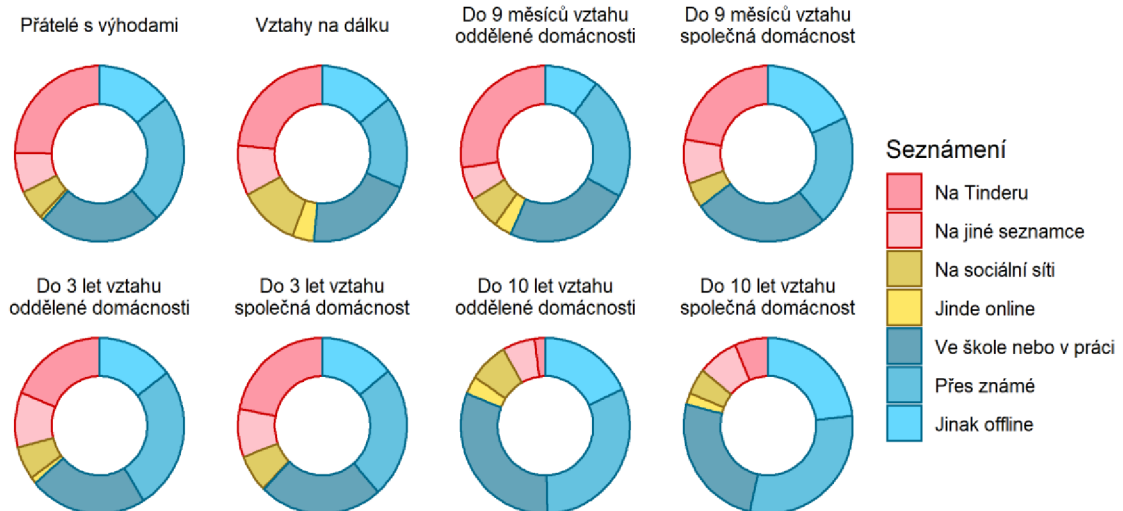
Dále jsme propojili několik proměnných vztahujících se k povaze vztahu partnerů. Mezi takové proměnné patřila délka vztahu, soužití v domácnosti, vztah na dálku či sexuální život

partnerů. Všechny tyto aspekty jsme sloučili do jediného regresoru – typ vztahu. Tyto typy rozlišujeme na:

- Přátelé s výhodami – Pár spolu sexuálně žije, ale neprezentuje se jako přítel a přítelkyně.
- Vztahy na dálku – Partneri se prezentují jako přítel a přítelkyně, ale bydlí dál než 120 minut cesty od sebe. Kvůli nízké četnosti jsme nerozlišovali, jak dlouho již daný vztah trvá.
- Vztahy do 9 měsíců s oddělenou domácností.
- Vztahy do 9 měsíců se společnou domácností.
- Vztahy nad 9 měsíců do 3 let s oddělenou domácností.
- Vztahy nad 9 měsíců do 3 let se společnou domácností.
- Vztahy nad 3 roky do 10 let s oddělenou domácností.

Podrobněji popsané četnosti respondentů dle typu vztahu a způsobu seznámení naleznete na Obrázku 2.

Obrázek 2: Četnosti respondentů dle způsobu seznámení a typu vztahu



Do modelu nebyly zahrnuti respondenti, kteří jsou ve vztahu déle než 10 let. Šlo tedy celkem o 247 respondentů. Důvodem, proč k vyřazení došlo, je, že mezi respondenty v této skupině nikdo neuváděl seznámení prostřednictvím aplikace Tinder, což je vzhledem k datu jejího nástupu do Česka pochopitelné. Ze souboru jsme také museli odstranit respondenty, jejichž typ vztahu nemohl být zařazen do námi klasifikovaných skupin.

Posledními použitými regresory bylo pohlaví, věk a věk v druhé mocnině. Druhá mocnina věku umožňuje testování hypotézy, pakliže by změny v čase nebyly lineární.



Pomocí takto vytvořeného lineárního modelu jsme schopni otestovat platnost statistických hypotéz, ke kterým se vyjádříme v následující kapitole.

## 7.1 Výsledky ověření platnosti statistických hypotéz

V této kapitole budou představeny jednotlivé hypotézy a ověření jejich platnosti. Veškeré hypotézy testujeme na hladině významnosti 0,05. Okomentujeme také další výsledky, které z lineárních modelů vzešly.

**H1:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se **liší v** celkovém dosaženém skóru v Sternbergově Triangulární škále lásky (Stls).

V rámci lineárního modelu jsme zjistili, že regresor – způsob seznámení nemá signifikantní souvislost s naměřenou láskou pomocí Stls. Čtenářům předkládáme Tabulku 6, která nás bude informovat o výsledných hodnotách regresorů naměřených v lineárním modelu.

Tabulka 6: Přehled regresorů z lineárního modelu (Stls)

<i>Regresory</i>	<i>Param.</i>	<i>Sm. odch.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>β</i>
<i>Věk</i>	0,00	0,02	-0,05	0,963	-0,01
<i>Věk<sup>2</sup></i>	0,00	0,00	-1,05	0,293	-0,13
<i>Žena</i>	0,04	0,04	1,03	0,302	0,02
<i>Muž</i>	Referenční skupina				
<i>Na Tinderu</i>	-0,01	0,04	-0,22	0,829	0,00
<i>Jiná online seznamka</i>	-0,02	0,06	-0,39	0,700	-0,01
<i>Jinak online</i>	0,06	0,06	0,96	0,335	0,02
<i>Offline způsob</i>	Referenční skupina				
<i>Do 10 let vztahu   oddělené domácnosti</i>	-0,02	0,07	-0,26	0,792	-0,01
<i>Do 3 let vztahu   společná domácnost</i>	0,13	0,06	2,27	<b>0,023</b>	0,05
<i>Do 10 let vztahu   společná domácnost</i>	0,14	0,06	2,42	<b>0,016</b>	0,06
<i>Do 9 měsíců vztahu   společná domácnost</i>	0,27	0,08	3,31	<b>&lt; 0,001</b>	0,06
<i>Přátelé s výhodami</i>	-1,10	0,07	-15,84	<b>&lt; 0,001</b>	-0,32
<i>Vztahy na dálku</i>	0,09	0,08	1,14	0,254	0,02
<i>Do 3 let vztahu   oddělené domácnosti</i>	0,00	0,06	0,05	0,964	0,00
<i>Do 9 měsíců vztahu   oddělené domácnosti</i>	Referenční skupina				

$R^2 = 0,14$ ;  $F(13, 3179) = 39,7$ ;  $p < 0,001$

V tabulce si můžeme povšimnout, že některé podskupiny regresorů jsou pojmenovány jako referenční skupiny. Například u regresoru typ seznámení bylo zvoleno referenční skupinou seznámení offline způsobem, jelikož chceme vidět, jaký efekt bude mít seznámení online oproti offline způsobu seznámení. Červeně označené p-hodnoty klesají pod hladinu alfa a můžeme je pokládat za statisticky významné. Jak můžeme vidět, všechny vztahy se společnou domácností pozitivně korelují se skórováním v Stls. Naopak přátelé s výhodami negativně korelují se Stls. Mezi způsoby seznámení a skóry v Stls však nebyla nalezena

signifikantní souvislost. Na základě našeho testování se tedy můžeme vyjádřit k **H1: Nulovou hypotézu nezamítáme a alternativní nemůžeme přijmout.**

Dále se zaměříme na jednotlivé subškály Stls. Nejdříve ověříme hypotézu vztahující se k intimitě, poté přejdeme k subškále Vášně a nakonec k subškále Závazek.

**H2:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se **liší** v dosaženém skóru v subškále **Intimita** v Sternbergově Triangulární škále lásky (Stls).

V lineárním modelu byly nalezeny signifikantní regresory pohlaví – žena a typ vztahu – přátelé s výhodami a vztah od 3–10 let vztahu se společnou domácností. V Tabulce 7 najdeme lineární model s regresory i s jejich statistickými charakteristikami.

Náš model představil určité významné regresory, které predikují vyšší či nižší skórování v subškále Intimita v Stls. Můžeme předpokládat, že ženy zažívají více pocitů intimity než muži a že respondenti ve vztahu od 3 do 10 let prožívají více intimity než páry s kratší délkou vztahu a oddělenou domácností. Nicméně mezi způsoby seznámení a skórem v Stls v subškále intimita nebyl nalezen signifikantní vztah. **H2: Nulovou hypotézu nezamítáme, alternativní nemůžeme přijmout.**

Tabulka 7: Přehled regresorů z lineárního modelu (Intimita)

<i>Regresory</i>	<i>Param.</i>	<i>Sm. odch.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>β</i>
<i>Věk</i>	0,00	0,02	0,05	0,961	0,01
<i>Věk<sup>2</sup></i>	0,00	0,00	-1,12	0,261	-0,14
<i>Žena</i>	0,11	0,04	2,94	<b>0,003</b>	0,05
<i>Muž</i>	Referenční skupina				
<i>Na Tinderu</i>	0,03	0,04	0,73	0,468	0,01
<i>Jiná online seznamka</i>	0,00	0,06	0,05	0,957	0,00
<i>Jinak online</i>	-0,01	0,06	-0,11	0,916	0,00
<i>Offline způsob</i>	Referenční skupina				
<i>Do 10 let vztahu   oddělené domácnosti</i>	-0,06	0,07	-0,88	0,378	-0,02
<i>Do 3 let vztahu   společná domácnost</i>	0,07	0,06	1,25	0,212	0,03
<i>Do 10 let vztahu   společná domácnost</i>	0,11	0,05	1,99	<b>0,047</b>	0,05
<i>Do 9 měsíců vztahu   společná domácnost</i>	0,15	0,08	1,89	0,059	0,04
<i>Přátelé s výhodami</i>	-0,95	0,07	-14,03	<b>&lt; 0,001</b>	-0,29
<i>Vztahy na dálku</i>	0,08	0,08	1,04	0,297	0,02
<i>Do 3 let vztahu   oddělené domácnosti</i>	0,00	0,06	0,08	0,934	0,00
<i>Do 9 měsíců vztahu   oddělené domácnosti</i>	Referenční skupina				

$R^2 = 0,11$ ;  $F(13, 3179) = 31,01$ ;  $p = < 0,001$

**H3:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se **liší** v dosaženém skóru v subškále **Vášně** v Sternbergově Triangulární škále lásky (Stls).

Shledali jsme, že i v tomto modelu můžeme identifikovat několik regresorů, které disponují  $p$  – hodnotou pod hladinou alfa. Rozhodující pro vášeň se ukázala být délka vztahu a typ vztahu – přátelství s výhodami. U všech těchto regresorů má korelace mezi vášní a regresorem negativní charakter. Tabulka 8 ukazuje všechny regresory s jejich statistickými korelátory. Ani zde však lineární model nepotvrdil  $p$  – hodnoty, které by naznačovaly signifikantní souvislost mezi způsobem seznámení a skórem v subškále Vášeň. **Nulovou hypotézu nezamítáme a alternativní nepřijímáme.**

Tabulka 8: Přehled regresorů z lineárního modelu (Vášeň)

<i>Regresory</i>	<i>Param.</i>	<i>Sm. odch.</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>β</i>
<i>Věk</i>	-0,03	0,03	-1,12	0,264	-0,15
<i>Věk<sup>2</sup></i>	0,00	0,00	-0,12	0,906	-0,02
<i>Žena</i>	0,01	0,04	0,16	0,876	0,00
<i>Muž</i>	Referenční skupina				
<i>Na Tinderu</i>	-0,03	0,05	-0,72	0,471	-0,01
<i>Jiná online seznamka</i>	-0,02	0,06	-0,26	0,793	0,00
<i>Jinak online</i>	0,07	0,06	1,13	0,257	0,02
<i>Offline způsob</i>	Referenční skupina				
<i>Do 10 let vztahu   oddělené domácnosti</i>	-0,18	0,07	-2,49	<b>0,013</b>	-0,05
<i>Do 3 let vztahu   společná domácnost</i>	-0,07	0,06	-1,21	0,225	-0,03
<i>Do 10 let vztahu   společná domácnost</i>	-0,17	0,06	-3,08	<b>0,002</b>	-0,08
<i>Do 9 měsíců vztahu   společná domácnost</i>	0,13	0,08	1,55	0,122	0,03
<i>Přátelé s výhodami</i>	-0,74	0,07	-10,58	<b>&lt; 0,001</b>	-0,22
<i>Vztahy na dálku</i>	0,05	0,08	0,61	0,544	0,01
<i>Do 3 let vztahu   oddělené domácnosti</i>	-0,10	0,06	-1,77	0,077	-0,04
<i>Do 9 měsíců vztahu   oddělené domácnosti</i>	Referenční skupina				

$R^2 = 0,08$ ;  $F(13, 3179) = 20,37$ ;  $p = < 0,001$ .

**H4:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se **liší** v dosaženém skóru v subškále **Závazek** v Sternbergově Triangulární škále lásky (Stls).

V tomto lineárním modelu se jako signifikantní proměnná projevilo společné soužití. Opět se jako negativní regresor ukázalo přátelství s výhodami. V Tabulce 9 jsou zobrazeny statisticky významné regresory s jejich statistickými hodnotami v lineárním modelu. Jak můžeme vidět, všechny vztahy jsou vysoce signifikantní.

Ani jeden ze způsobu seznámení nevykazoval signifikantní vztah se skórem v subškále Závazek. **Nulovou hypotézu proto nezamítáme a alternativní nepřijímáme.**

Tabulka 9: Přehled regresorů z lineárního modelu (Závazek)

Regresory	Param.	Sm. odch.	t	p	$\beta$
Věk	0,01	0,02	0,61	0,545	0,07
Věk <sup>2</sup>	0,00	0,00	-1,42	0,155	-0,17
Žena	0,01	0,04	0,31	0,757	0,01
Muž	Referenční skupina				
Na Tinderu	-0,01	0,04	-0,17	0,865	0,00
Jiná online seznamka	-0,02	0,06	-0,36	0,716	-0,01
Jinak online	0,04	0,06	0,78	0,434	0,01
Offline způsob	Referenční skupina				
Do 10 let vztahu   oddělené domácnosti	0,11	0,07	1,67	0,095	0,03
Do 3 let vztahu   společná domácnost	0,24	0,06	4,43	< 0,001	0,10
Do 10 let vztahu   společná domácnost	0,32	0,05	6,00	< 0,001	0,15
Do 9 měsíců vztahu   společná domácnost	0,34	0,08	4,35	< 0,001	0,08
Přátelé s výhodami	-1,14	0,07	-17,41	< 0,001	-0,34
Vztahy na dálku	0,11	0,08	1,49	0,136	0,03
Do 3 let vztahu   oddělené domácnosti	0,07	0,06	1,33	0,182	0,03
Do 9 měsíců vztahu   oddělené domácnosti	Referenční skupina				

$R^2 = 0,18$ ;  $F(13, 3179) = 53,55$   $p = < 0,001$

Ani jednu námi stanovenou hypotézu jsme nemohli po ověření v lineárním modelu potvrdit. Můžeme z toho tedy usoudit, že způsob seznámení nemá vliv na lásku, kterou naši respondenti prožívali vůči svému protějšku. Grafické znázornění profilů lásky dle Sternberga u námi klasifikovaných typů vztahu můžeme vidět na Obrázku 3, který je vyobrazen na následující stránce.

Obrázek 3: Profily lásky dle triangulární teorie u jednotlivých typů vztahu



Pozn.: Červené trojúhelníky označují respondenty, kteří uvedli, že se seznámili prostřednictvím aplikace Tinder, černé ty, kteří se seznámili offline způsobem.

Jak můžeme vidět, ve většině případů se oba trojúhelníky téměř dokonale překrývají. Jinak by to ovšem bylo, kdybychom ověřovali předchozí hypotézy na souboru, který máme připravený pro testování H5, tedy kdybychom je testovali pouze na respondentech, kteří považují svého protějška za svého partnera a sdílí spolu domácnost. V lineárních modelech jsme našli signifikantní souvislosti mezi seznámením na Tinderu a celkovým skórem v Stls, skóru dosaženým v subškále Intimita a skóru získaným v subškále Závazek. Statistické hodnoty z tohoto modelu naleznete v Tabulce 10. U jiných způsobů seznámení se tato souvislost neprokázala.

Tabulka 10: Souvislost mezi seznámením na Tinderu a dosažených skórech v Stls

Stls	Hodnoty vázané k regresoru		Hodnoty vázané k modelu		
	p	$\beta$	R <sup>2</sup>	F	p
Intimita	0,009	0,07	0,03	5,84	<0,001
Vášeň	0,136	0,04	0,04	9,29	<0,001
Závazek	0,013	0,07	0,01	2,77	0,004
Stls celkem	0,020	0,06	0,03	5,48	<0,001

Grafické znázornění profilů lásky dle Sternberga u respondentů, kteří se svým partnerem sdílí domácnost, můžeme vidět na Obrázku 4. Jak můžeme vidět, respondenti, kteří se seznámili skrze Tinder, ve většině případech dosahují vyšších hodnot v jednotlivých komponentách lásky než respondenti seznámeni offline způsobem.

Obrázek 4: Profily lásky dle triangulární teorie u respondentů sestěhovaných se svým partnerem.



Pozn.: Červené trojúhelníky označují respondenty, kteří uvedli, že se seznámili prostřednictvím aplikace Tinder, černé ty, kteří se seznámili offline způsobem.

Rozhodli jsme se také ověřit, zda na prožívanou lásku nemůže mít také vliv sexuální orientace respondentů. Proto jsme naše lineární modely rozšířili o regresor sexuální orientace a zúžili ho o regresor pohlaví. Tímto způsobem jsme upozorovali, že existuje

signifikantní vztah mezi gayi a Stls. V Tabulce 11 můžeme sledovat, jak si gayové stojí v jednotlivých komponentách lásky i celkovém skóru Stls. Signifikantní hodnoty nebyly nalezeny u lesbických a heterosexuálních žen. Mezi heterosexuálními muži a intimitou jsme našli negativní vztah,  $p=0,02$ ;  $\beta=-0,04$ ; lineární model  $R^2=0,11$ ;  $F(16, 3177) = 27,03$ ;  $p < 0,001$ . Ale vzhledem k tomu, že při zkoumání hypotézy vztahující se k subškále Intimita byl zjištěn signifikantní vztah mezi pohlavím a intimitou, předpokládáme, že v této subškále bude mít hlavní efekt spíše pohlaví než sexuální orientace.

Tabulka 11: Souvislost mezi homosexuální orientací u mužů a skóry v Stls

<i>Stls</i>	<i>Hodnoty vázané k regresoru</i>		<i>Hodnoty vázané k modelu</i>		
	<i>p</i>	$\beta$	$R^2$	<i>F</i>	<i>p</i>
<i>Intimita</i>	0,022	-0,04	0,11	27,03	< 0,001
<i>Vášeň</i>	0,038	-0,04	0,07	18,01	< 0,001
<i>Závazek</i>	0,009	-0,04	0,18	47	< 0,001
<i>Stls celkem</i>	0,027	-0,04	0,14	34,7	< 0,001

**H5:** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se **liší** v dosaženém celkovém skóru v Testu dyadického přizpůsobení (DAS).

Tato hypotéza byla ověřována na jiném souboru než předchozí hypotézy. Metoda DAS je vhodná pouze k testování párů, kteří spolu sdílí domácnost. Proto jsme do tohoto souboru vybrali pouze respondenty, kteří spolu žijí, označili svého protějška za svého partnera a nevynechali více jak 5 položek v metodě DAS. Tento soubor zahrnoval 1549 respondentů. Lineární model byl z hlediska použitých regresorů stejný, vyjma párů, kteří spolu nebydlí, a přátel s výhodami.

V rámci lineárního modelu byly objeveny signifikantní vztahy mezi způsoby seznámení a skórem v metodě DAS a mezi délkou vztahu a skórem v metodě DAS. Lineární model se všemi regresory a jejich statistickými korelátami najdeme v Tabulce 12 na následující stránce.

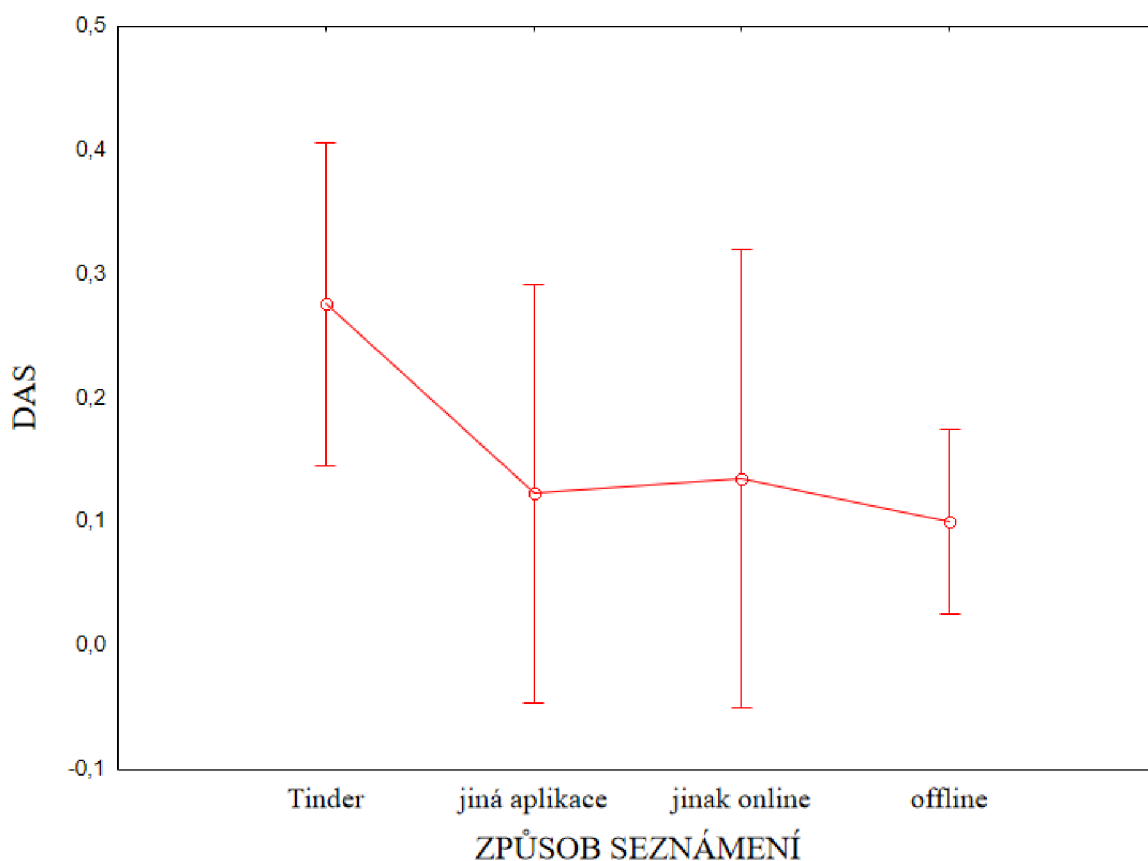
Tabulka 12: Přehled regresorů z lineárního modelu (DAS)

Regresory	Param.	Sm. Odch.	t	p	$\beta$
Věk	0,03	0,04	0,75	0,455	0,15
Věk <sup>2</sup>	0,00	0,00	-1,30	0,193	-0,26
Žena	0,08	0,06	1,40	0,161	0,04
Muž	Referenční skupina				
Na Tinderu	0,17	0,07	2,36	<b>0,018</b>	0,06
Jiná online seznamka	0,02	0,09	0,26	0,796	0,01
Jinak online	0,04	0,10	0,43	0,667	0,01
V reálném světě	Referenční skupina				
9 měsíců až 3 roky vztahu	-0,29	0,08	-3,47	<b>0,001</b>	-0,15
3 až 10 let vztahu	-0,33	0,08	-4,17	<b>&lt;0,001</b>	-0,18
Do 9 měsíců vztahu	Referenční skupina				

$R^2 = 0,03$ ;  $F(8, 1540) = 6,21$ ;  $p = < 0,001$

Můžeme si všimnout, že skór v metodě DAS negativně koreluje s délkou vztahu. Také můžeme vidět, že seznámení na Tinderu pozitivně koreluje se skórem v DAS. Grafické znázornění dat týkajících se naší hypotézy naleznete na Obrázku 5.

Obrázek 5: Graf bodových odhadů spokojenosti dle způsobu seznámení

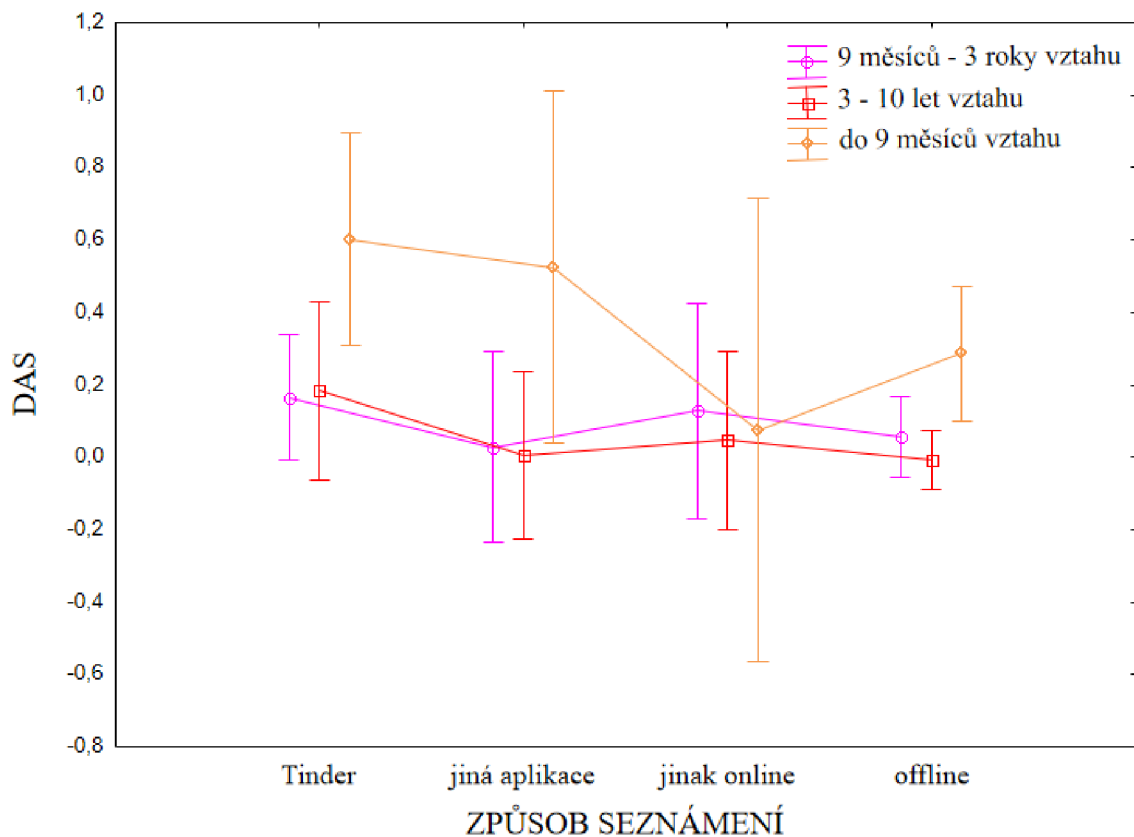


Pozn.: Graf bodových odhadů označuje spokojenost naměřenou metodou DAS. Body v grafu označují průměrné hodnoty, úsečky označují 95% konfidenční intervaly.

Na Obrázku 6, který nalezneme na další stránce, uvidíme další graf bodových odhadů. Na grafu je znázorněna interakce mezi způsobem seznámení a délkou vztahu. Můžeme si všimnout, že průměrná spokojenost u respondentů seznámených na Tinderu je jednoznačně nejvyšší v prvních 9 měsících vztahu. I v pozdějších fázích lidé seznámení skrze Tinder pociťují větší partnerskou spokojenost, nicméně rozdíl zde již není tolik zřetelný.

Nyní se můžeme vyjádřit k výsledkům testování H5: **Nulovou hypotézu zamítáme a přijímáme alternativní.** Vztahy, které vznikly skrze aplikaci Tinder, a vztahy, které vznikly offline způsobem, se liší v dosaženém celkovém skóru v Testu dyadického přizpůsobení (DAS). Respondenti v našem souboru vykazují větší partnerskou spokojenost než respondenti, kteří se seznámili offline způsobem.

Obrázek 6: Graf bodových odhadů spokojenosti dle způsobu seznámení



Pozn.: Graf bodových odhadů označuje spokojenost naměřenou metodou DAS. Body v grafu označují průměrné hodnoty, úsečky označují 95% konfidenční intervaly.

I v tomto lineárním modelu jsme se chtěli dozvědět, zda sexuální orientace ovlivňuje partnerskou spokojenost. Proto modelu opět zadáme další regresor – sexuální orientace a odstraníme regresor pohlaví. I v tomto případě zjišťujeme, že gayové vykazují negativní



souvislost s partnerskou spokojeností ( $p=0,032$ ;  $\beta=-0,05$ ) zjišťovanou metodou DAS ( $R^2 = 0,03$ ;  $F(10, 1538) = 5,33$ ;  $p = < 0,001$ ).

## 8 DISKUZE

Online seznamování se pomalu stává jedním z nejčastějších způsobů k vyhledávání milostného partnera (Sprecher, 2009). Přesto i v odborné společnosti neexistuje shoda, zda má tento trend spíše negativní vliv na partnerské vztahy či nikoliv. Některé výzkumy potvrdily, že online seznamování vede k větší vztahové angažovanosti, délce vztahu, rozmanitosti, spokojenosti a menšímu rozpadu vztahu u párů (Cacioppo et al., 2013; Connolly, 2018; Potarca, 2020; Rosenfeld, 2017). Naproti tomu někteří autoři mají pochybnosti o hloubce vztahů, u kterých se partneři seznámili online, a online seznamování připisují tržní metaforu (Bauman, 2013; Heino et al., 2010). Tato práce si klade za cíl zjistit, zda vůbec existují nějaké rozdíly mezi páry seznámené online a páry poznané konvenčním offline způsobem a případně popsat, jaké odlišnosti to jsou. Odchylky jsme přitom nehledali pouze mezi páry poznanými online nebo offline, ale diferencovali jsme je do skupin offline seznámení, seznámení na Tinderu, seznámení na jiné seznamovací aplikaci a seznámení pomocí jiné online cesty.

Nejvíce jsme se zaměřili na kategorii párů seznámených na Tinderu, jelikož tato aplikace je asi největším trendem nejenom u nás, ale i v zahraničí. Zároveň má Tinder ne zrovna lichotivou reputaci seznamky na hledání příležitostného sexu či nezávazného vztahu. Zaměřením na Tinder se chceme vyjádřit k otázce, zda vztahy vzniklé na Tinderu jsou povrchnější než vztahy, které se poznali na jiné platformě či offline způsobem.

Rozdíly mezi těmito skupinami jsme hledali v lásce, kterou respondenti prožívají vůči svému protějšku. Kvalitu lásky jsme ověřovali Sternbergovou triangulární škálou lásky (Stls). Další sledovanou proměnnou byla partnerská spokojenost, která byla zkoumána Testem dyadického přizpůsobení (DAS).

Zaměření výzkumu na spokojenost partnerů seznámených na Tinderu je ojedinělé, výzkumy na kvalitu lásky partnerů dle způsobu seznámení prakticky chybí. Navíc studie na obdobná témata do svých výzkumných souborů jen omezeně zahrnovaly uživatele Tinderu a žádná studie se na uživatele Tinderu nespécializovala. Populace uživatelů Tinderu může být specifická a reputace Tinderu příliš nenahrává představě hlubokých a spokojených partnerských vztahů. Jde ale o jednu z nejrozšířenějších seznamovacích aplikací, a proto

jsme se rozhodli věnovat uživatelům Tinderu dostatečnou pozornost. Tento výzkum doplňuje tuto mezeru v akademickém poznání.

V našem výzkumu bylo stanoveno 5 hypotéz. První čtyři hypotézy se vztahují k celkovému skóru v Stls a ke skórum v jednotlivých subškálách Stls. Poslední hypotéza se vztahuje k partnerské spokojenosti měřené metodou DAS. Naše předpoklady byly takové, že respondenti seznámeni přes aplikaci Tinder se budou lišit v kvalitách lásky a partnerské spokojenosti od respondentů, kteří svůj vztah našli offline. Nyní popíšeme veškerá zjištění z lineárních modelů, které jsme zkonstruovali za účelem ověření jednotlivých hypotéz.

V našem výzkumu jsme ověřili **H1** až **H4** a zjistili jsme, že námi vymezené způsoby seznámení nehrají roli v naměřených skórech v Stls ani ve skórech jednotlivých subškálách. Tato zjištění mohou poukazovat na podobnost principů seznamování v prostředí Tinderu a konvenčního offline seznamování a také na podobnost populace Tinder uživatelů s neuživateli (Gatter & Hodgkinson, 2016; Grøntvedt et al., 2020). Tato zjištění víceméně navazují na poznatky Hobbse et al. (2016), které uvádějí, že Tinder neprovokuje respondenty k vnímání partnerů jako spotřebního zboží, ale napomáhá utvořit smysluplná partnerství. Naše výsledky jsou v rozporu s Baumanovou (2013) tezí, která uvádí online seznamování jako jednu z příčin „kapalnění“ vztahů.

Pokud se zaměříme na další výzkumná zjištění plynoucí z lineárního modelu pro prozkoumání **H1** (celkový skór Stls), zjistíme, že nejvýznamnější prediktor lásky bylo společné soužití a kamarádství s výhodami. Obě tyto proměnné charakterizuje především míra závazku. Zatímco společné soužití zahrnuje větší míru závazku, kamarádství s výhodami indikuje závazek menší. Tyto předpoklady potvrzuje směr korelace, která byla mezi těmito aspekty zjištěna. Zatímco společné soužití je spojeno s větším skórem v Stls, tedy láskou, přátelství s výhodami indikuje nižší prožívání lásky vůči svému protějšku. Vysvětlení těchto výsledků můžeme najít ve faktorové analýze Stls. Na našich datech bylo shledáno, že dominantní faktor nejvíce sytí položky s náboji vztahujících se k závazku. Tento faktor, vysvětluje 47,2 % rozptylu. Zbývající dva faktory (intimity a vášně) vysvětlují okolo 5 %. Výsledky faktorové analýzy z našich dat jsou velice podobné výsledkům z výzkumu Whitley (1993), kde autor taktéž našel jako dominantní faktor závazek, zatímco intimita a vášně budí oproti závazku dojem zanedbatelnosti. Naproti tomu se naše výsledky vymezují proti studii Sorokowski et al. (2021) a Lemieux & Hale (2000), ve kterých autoři podpořili třífaktorový model. Pakliže však metoda Stls měří hlavně míru závazku, je pochopitelné, že dobře diferencuje vztahy s různým stupněm vážnosti vztahu. Otázkou však

zůstává, zdali můžeme mluvit o lásce, neboť triangulární teorie lásky je postavena na rovnoměrnosti všech tří komponent lásky.

Při zkoumání lineárního modelu při ověřování **H2** (subškála Intimita) jsme identifikovali jako signifikantní regresory pohlaví, partnerský vztah od 3 do 10 let ve společné domácnosti a přátelé s výhodami. To, že ženy skórují signifikantně výše než muži, je v souladu se Sternbergovými (1997) výsledky z validizační studie. I zde se potvrdilo, že ženy v intimitě skórují výše než muži, zatímco v ostatních komponentách vášně a závazku nebyly signifikantní rozdíly mezi pohlavím zaznamenány, což podporuje naše výsledky. Zároveň jsou naše výsledky ale částečně v rozporu se studií, ve které autoři Lemieux & Hale (1999) tvrdí, že ženy skórují výše nejenom v komponentě intimita, ale i v ostatních komponentách.

Musíme podotknout, že následující regresor po zaokrouhlení nabývá  $p$  – hodnoty, která se dá ještě považovat za statisticky významnou, je však už velmi hraniční. Čtenářům tedy doporučujeme k tomuto výsledku s tímto ohledem přistupovat. Signifikantní vztah mezi vztahy od 3 do 10 let a intimitou mohou vypovídat o zvyšující se intimitě s délkou vztahu, což odpovídá teorii (Rubin & Campbell, 2012). Kategorie vztahu od 3 do 10 let je v našem výzkumu nejdelší možnou variantou. Zároveň je také pravděpodobné, že vztahy se v této délce ještě nenacházejí ve fázi plató a poté ve fázi postupného snižování zjevné intimity (Sternberg, 1986). K polemizaci však zůstává otázka, proč nevyšel signifikantní vztah mezi intimitou a vztahem od 3 do 10 let i u respondentů, kteří spolu nesdílejí společnou domácnost. Vysvětlení může přinést studie Acker & Davis (1992), která říká, že rozhodující vliv má spíše status vztahu než jeho délka. Vztahy, které byly vážnější, v této studii vykazovaly více intimity a závazku. Délka vztahu se ukázala jako horší ukazatel kvality lásky než jeho vážnost.

Tohoto předpokladu můžeme využít také v interpretaci negativní korelace mezi přáteli s výhodami a intimitou. Přátelství s výhodami představuje v našem výzkumu kategorii s nejnižším stupněm vážnosti, jelikož respondenti své protějšky nepovažují ani za partnery. Jelikož i zde má status dominantnější vliv než délka vztahu, domníváme se, že Ackerova & Davisova (1992) domněnka o rozhodující vlivu statusu vztahu je správná a má větší vliv na intimitu a závazek než jeho délka.

Významné regresory, které jsme objevili v rámci lineárního modelu při testování **H3** (subškála Vášně), jsou rovněž v souladu se Sternbergovou (1986) teorií. Vášně se v průběhu

let u našich respondentů snižuje. Vliv na tento efekt nemá ani společné či oddělené soužití, což je v souladu i se zjištěními Acker & Davis (1992). Můžeme si však všimnout, že partneri se společnou domácností vykazují silnější negativní korelaci oproti párům, kteří spolu nežijí. Autorka se domnívá, že tato souvislost může poukazovat na to, že oddělené domácnosti mohou prodlužovat proces zevšednění a tím i zpomalovat klesající tendenci vášně. Naše zjištění jsou v rozporu s tvrzením Hatfield et al. (2008), které tvrdí, že vášnivá láska klesá podobným tempem jako láska přátelská charakterizovaná intimitou a závazkem. Snížená vášně u přátel s výhodami může souviset s nízkou motivační úrovní, která může být u tohoto typu vztahu přítomna.

Při testování **H4** jsme zkonstruovali model, který potvrdil stejné významné regresory jako H1, tedy různým stupněm vážnosti vztahu. I zde se potvrzují předpoklady Ackera & Davise (1992), kteří pro intimitu a závazek stanovují jako důležitější prediktor status vztahu než jeho délku. Společná domácnost vykazuje větší známky závazku, naopak přátelé s výhodami, kteří nepovažují svůj protějšek za partnera, pochopitelně vykazují závazek nižší. Tato zjištění jsou v souladu s investičním modelem, který předpokládá, že výše investic pozitivně koreluje se závazkem (Rusbult, 1980). V rozporu jsme tedy se Sternbergovými (1986) závěry o dominantním vlivu délky vztahu, neboť v našem výzkumu se vliv délky vztahu nepotvrdil. Korelace jsou u všech kategorií délek vztahu stejně vysoce korelované.

Poslední hypotézu **H5** jsme ověřovali na menším souboru než předchozí hypotézy, a to z toho důvodu, že metoda DAS je určena především pro páry, které spolu sdílí domácnost (Spanier, 1989, 2001). Ze zkonstruovaného modelu vyplynulo, že spokojenost se v průběhu let snižuje, což je v souladu s dosavadními výzkumnými zjištěními (Roberson et al., 2018). Náš model ovšem potvrdil souvislost mezi seznámením respondenta na Tinderu a partnerskou spokojeností. Tato zjištění jsou v rozporu s výzkumem Gyny Potarca (2020), ve kterém nezjistila rozdíly mezi spokojeností páru seznámených online a offline. V našem výzkumu jiné způsoby online seznámení nedisponovaly větší spokojeností než seznámení na mobilní aplikaci, čímž rovněž rozporujeme zjištění Gyny Potarca (2020). Podobné závěry o spokojenosti párů seznámených online vzešly z výzkumu Cacioppo, et al. (2013) a Connolly (2018), která do svého souboru zahrнула i uživatele Tinderu.

Z interakce délky vztahu a způsobu seznámení jsme se dozvěděli, že partnerská spokojenost dosahuje největších rozdílů mezi jednotlivými způsoby seznamování v prvních 9 měsících, z nichž Tinder dosahoval nejvyšších hodnot. Velmi vysokých hodnot také dosahoval způsob

seznámení skrze jinou seznamovací aplikaci. U delších vztahů sice Tinder dosahuje stále vyšších průměrných hodnot než ostatní způsoby seznámení, rozdíl mezi ostatními způsoby seznámení je však oproti prvním 9 měsícům vztahu téměř zanedbatelný.

Vysvětlení můžeme hledat v tom, že seznamovací aplikace se snaží propojit dva lidi, kteří pocházejí z různých sociálních kruhů a nikdy se neviděli. Naopak sociální sítě většinou umožňují navázat kontakt s osobou, se kterou byl kontakt již navázán v offline prostředí (Ranzini, & Lutz, 2016). Offline seznámení a seznámení skrze sociální sítě tedy předpokládají delší trvání kontaktu, než dojde k romantickému setkání. Z výzkumných poznatků víme, že postupem času spokojenost v partnerském vztahu klesá, jak potvrdil i náš lineární model (Roberson et al., 2018). Díky seznamovacím aplikacím, na kterých poznáváme úplně novou osobu, se domníváme, že proces zevšednění bude pomalejší než u lidí, kteří svého partnera poznali offline. Z demografických údajů totiž víme, že většina našich respondentů, kteří se seznámili offline způsobem, se poznali se svým partnerem v práci/škole nebo skrze společné přátele. Z toho usuzujeme, že v případě seznámení s osobou ze stejného sociálního okruhu může být poznávání druhého člověka rychlejší a spokojenost může rychleji klesat. Na druhou stranu způsob seznámení v pozdějších fázích vztahu bude časem ztrácet na svém významu, neboť partnerská spokojenost bude více podobná ostatním způsobům seznámení.

Intimita, vášeň i závazek by měly pozitivně korelovat s mírou spokojenosti ve vztahu (Acker & Davis, 1992; Sprecher et al., 2006; Sternberg, 1986; Yoo et al., 2013). Z toho důvodu jsme sestěhované respondenty ověřili znovu v lineárních modelech se závislými proměnnými celkovým skórem Stls a jednotlivými subškálami Stls. Lineární modely prokázaly, že respondenti seznámení na Tinderu vykazují pozitivní souvislost s celkovým skórem Stls, tedy větší prožívanou láskou vůči svému partnerovi, a vyšší intimitu a závazek. Mezi respondenty seznámenými na Tinderu a vášní nebyl zpozorován významný vztah. Ostatní způsoby seznámení nehrály roli v míře prožívané lásky, intimity, vášně a závazku. Největší rozdíl mezi způsoby seznámení a láskou byl opět nalezen v prvních 9 měsících vztahu.

Odlíšné výsledky mezi soubory všech respondentů a respondentů sdílejících domácnost se svým partnerem mohou být dány odlišným stupněm vážnosti vztahu. Studie Love in an algorithmic age (2021) vyzkoumala, že nalezení dlouhodobého partnerského vztahu je druhým nejčastějším motivem, který se objevuje mezi uživateli seznamovacích aplikací. Přičemž 37 % lidí se takový vztah na seznamovací aplikaci podaří najít (Love in an algorithmic age, 2021). Potarca (2020) zjistila, že uživatelé seznamovacích aplikací vykazují

větší zájem o společné soužití se svým partnerem a Rosenfeld (2017) poukazuje na větší tendenci uživatelů Tinderu se vázat. Jak jsme již několikrát poukázali, výše vlastních investic ovlivňuje výši závazku. Závazek přitom nejvíce koreluje s partnerskou spokojeností (Acker & Davis, 1992). Autorka tedy vyslovuje předpoklad, že díky širší potenciálních partnerů na Tinderu je možné snadněji najít stejně vysoce motivovaného partnera, který je ochotný budovat vážný vztah. Důvody vyšší míry lásky a partnerské spokojenosti u respondentů seznámených na Tinderu však mohou být předmětem dalších výzkumů.

V rámci výzkumu jsme také prozkoumali lásku a partnerskou spokojenost s ohledem na sexuální orientaci. U homosexuálních žen a heterosexuálních respondentů nebyla shledána souvislost mezi sexuální orientací a nižší či vyšší partnerskou spokojeností a láskou prožívanou ke svému protějšku. Homosexuální muži však vykazovali nižší partnerskou spokojenost i lásku. Negativní souvislost byla zpozorována u všech komponent lásky. Negativní souvislost v oblasti intimity však může být dána i mužským pohlavím respondentů, neboť jak jsme již postulovali, muži obecně dosahují v této komponentě nižších výsledků. Tyto závěry jsou v rozporu s výzkumem Duffy & Rusbult (1986), který nezpozoroval rozdíly mezi sexuální orientací mužů a partnerskou spokojeností. Studie Brkić-Jovanović et al. (2020) však došla k podobným závěrům z výzkumu jako my. Zmíněný výzkum poukazuje na podobnou míru spokojenosti v partnerství u heterosexuálních respondentů a lesbických žen, avšak nižší spokojenost u gayů. Tato studie však konstatuje, že všichni homosexuální respondenti vnímají ve svém vztahu méně lásky a intimity. Tento předpoklad se v naší studii potvrdil pouze u homosexuálních mužů (Brkić-Jovanović et al., 2020). Výzkumná zjištění Kurdek (1988) napovídají, že homosexuální ženy jsou v partnerství více spokojené, partnerce projevují větší citovou náklonnost, partnerky se rozhodují často společně, více si důvěřují a vykazují větší motivaci zůstat ve vztahu než homosexuální muži.

Náš výzkum prokázal, že páry seznámené přes aplikaci Tinder vykazují buď stejnou nebo vyšší lásku ke svému protějšku než jiné způsoby seznámení. Zároveň jsou páry seznámené přes aplikaci Tinderu spokojenější než páry seznámené jiným způsobem. Naše zjištění podporuje tvrzení Hobbse et al. (2016), že přínosy seznamovacích aplikací jsou často bagatelizovány. V předchozí studii byly zjištěny u respondentů pocity studu za nalezení vztahu prostřednictvím aplikace Tinderu (Hobbse et al., 2016). Seznamování online je dodnes předmětem neshod ve společnosti. Rozkoly mohou vzniknout především jako

důsledek mezigeneračních propastí. Jako hlavní přínos našeho výzkumu vidíme v možnosti destigmatizace vztahů, které vznikly prostřednictvím seznamovací aplikace Tinder.

### **Limity a omezení výzkumu**

Na závěr bychom rádi upozornili na limity, které náš výzkum provází. Veškeré lineární modely, které jsme použili k ověřování hypotéz, vykazují různé hodnoty koeficientu determinace ( $R^2$ ). Koeficient determinace nám umožňuje říct, kolik % rozptylu nám je lineární model schopen vysvětlit ze závislé proměnné. V našich modelech se můžeme setkat i s velmi nízkým  $R^2$  (např. 0,03), což znamená, že ačkoli některé z našich vztahů jsou signifikantní, dohromady mají jen velmi malý vliv na vysvětlení partnerské spokojenosti a lásky či jejich komponent.

I přesto, že rozsah souboru respondentů byl poměrně rozsáhlý, některé podskupiny dosahovaly nižšího počtu respondentů. Na toto riziko upozorňujeme především u podsouboru respondentů sestěhovaných se svými partnery. Především počet respondentů s homosexuální orientací v tomto podsouboru je poměrně omezený (31 gayů, 43 leseb), a tudíž doporučujeme opatrnost při interpretaci našich výsledků.

Dalším omezením je způsob sběru dat, který jsme pro výzkum zvolili. Samovýběr pro nás představoval pohodlnou volbu sběru dat, neboť jsme předpokládali, že respondenti si dotazník budou chtít sami vyplnit, pokud jim jako odměnu poskytneme část jejich výsledků. Na druhou stranu volbou samovýběru náš soubor respondentů utrpěl na reprezentativnosti. Výsledky tudíž nelze zobecnit na celou populaci.

Je třeba také poukázat na volbu metod zkoumání. Obě metody fungují na principu sebeposuzování, což vyžaduje poměrně velké nároky na sebereflexi respondentů. U těchto metod je velké riziko sociální desirability. Navíc se náš výzkum zaměřuje na partnerské vztahy respondentů a studie prokazují, že lidé své partnerské vztahy nadhodnocují a vidí v pozitivnějším světle (Buunk & Eijnden, 1997).

Obě použité metody na našich datech vykazovaly psychometrické nedostatky. Obě metody se na našich datech chovaly jako metody s jedním dominantním faktorem, ačkoli v rámci Stls by měly být pohodlně pozorovatelné faktory tři a metoda DAS by měla disponovat čtyřmi faktory. Reliabilita Stls na našich datech vykazovala uspokojivých hodnot, dokonce téměř totožných, jaké byly naměřeny ve validizační studii. Reliabilita metody DAS naproti tomu nedosahovala tak vysokých hodnot v porovnání s hodnotami ve validizační studii. Ovšem oba celkové výsledné koeficienty reliability v našich metodách dosahovaly takových



hodnot, že obě metody můžeme nazvat za spolehlivé. Přesto by bylo vhodné tento výzkum replikovat i s využitím jiných metod.

## 9 ZÁVĚR

V našem výzkumu jsme sestavili 5 hypotéz, pomocí kterých jsme chtěli ověřit souvislost mezi způsoby seznámení a láskou a partnerskou spokojeností. Přitom nejsledovanějším způsobem seznámení bylo navázání vztahu skrze seznamovací aplikaci Tinder oproti seznámení konvenčním offline způsobem.

Z našich výsledků můžeme konstatovat, že seznámení na Tinderu nehraje roli v prožívané lásce, a to ani v žádné z jejích komponent. U sestěhovaných respondentů jsme však našli signifikantní vztah mezi seznámením respondentů na Tinderu a jejich prožívanou láskou k partnerovi. Signifikantní souvislost u tohoto podsouboru byla také zpozorována mezi seznámením na Tinderu a prožívanou intimitou a závazkem. Respondenti, kteří s partnerem bydleli a poznali svého partnera na Tinderu, vykazovali také větší partnerskou spokojenost než ostatní způsoby seznámení. Největší rozdíly v lásce a partnerské spokojenosti mezi způsobem seznámení a délkou vztahu byly nalezeny od začátku vztahu do 9 měsíců.

Mezi další výzkumná zjištění patří:

- ✓ Na celkový skór Stls má největší vliv vážnost (status) vztahu.
- ✓ Přátelé s výhodami vykazují méně prožívané lásky, intimity, vášně i závazku.
- ✓ Ženy v rámci Stls vykazují více intimity než muži.
- ✓ Partneři, kteří spolu sdílí domácnost, s přibývajícím délkou vztahu prožívají více intimity.
- ✓ Partneři s přibývajícím délkou vztahu vykazují méně vášně.
- ✓ Délka vztahu nehrála roli v závazku partnerů, jako důležitější se ukázal status páru.
- ✓ Gayové vykazují menší partnerskou spokojenost a lásku prožívanou k partnerovi i ve všech jejích komponentách.

## 10 SOUHRN

Tato magisterská diplomová práce se zabývá online seznamováním. Hlavním tématem je otázka, zda způsob seznámení partnerů hraje roli při dalším formování vztahu. Konkrétně se pak zaměřujeme na aplikaci Tinder, která je momentálním trendem na poli seznamování v dnešní době.

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Teoretická část se skládá ze tří hlavních kapitol pojmenované jako Láska, Specifika kyberprostoru a Online seznamování a Tinder. Praktická část je pak věnovaná našemu výzkumu.

První kapitola je věnovaná popisu lásky. Nejdříve lásku stručně popíšeme a deklarujeme její vznik. V této části navazujeme především na výzkumná zjištění Bowlbyho (1969/2010) a Ainsworthové (1985) a jejich pojednání o citové vazbě, které doplňujeme novodobějšími výzkumy. Později čtenářům představujeme nejznámější koncepty popisující lásku. Zmiňujeme zde postuláty Maslowa (1954/2021), Fromma (1956/2010), Leeho (1977), Rubina (1970). Posledním uváděným autorem je Sternberg (1986), který je pro naši praktickou část zásadní, neboť jsme ve výzkumu použili jeho metodu ke zjištění míry lásky u našich respondentů. I z toho důvodu jeho triangulární teorii rozepisujeme více a komponenty z jeho triangulární teorie lásky diskutujeme se zjištěními ostatních autorů. Kromě intimity, vášně a závazku také věnujeme podkapitole partnerské spokojenosti, která je taktéž předmětem našeho výzkumu. V poslední podkapitole popisujeme proměnu lásky v partnerském vztahu v průběhu času. Setkáváme se zde s jednotlivými fázemi vývoje partnerského vztahu i s krizemi, kterými si partneři v rámci svého vztahu většinou projdou.

Druhá kapitola je zaměřena na jednotlivá specifika kyberprostoru. Kapitola začíná Jurgensonovou (2012) polemikou o nesmyslném oddělování online a offline fenoménů, neboť jsou tyto fenomény vzájemně propojeny. Poté však čtenářům představujeme několik fenoménů typických pro kyberprostor. V této kapitole se vyskytuje také přehledný report o proměnách seznamování, které končí seznamováním na mobilních aplikacích. Zjišťujeme, že online seznamování je typické zejména pro mladé generace. Rozdíly mezi generacemi vysvětlujeme v podkapitole digitální domorodci a digitální imigranti, ve které potvrzujeme, že online seznamování je přitažlivější právě pro digitální domorodce. Podkapitola tekutá láska byla v teoretické části zahrnuta, aby nám pomohla lépe vnímat rizika a negativní

stránky online seznamování. Hlavní myšlenky stojí na tezích Baumana (2013), který vnímá novodobé partnerské vztahy jako „tekuté“. Zkapalnění vztahů popisuje Bauman (2013) jako ztrátu ukotvení, stálosti a pevnosti. Následně diskutujeme specifika online seznamování, která doplňujeme aktuálními výzkumnými zjištěními.

V poslední kapitole se soustředíme už přímo na aplikaci Tinder. Aplikace Tinder je fenoménem, který se těší velké popularitě (Iqbal, 2022). Úspěšná je nejspíše pro svou jednoduchost a design připomínající hraní hry. Tento design ale zároveň snižuje vážnost aplikace. Tinder si rychle získal reputaci aplikace vhodné pro nalezení nezávazných vztahů či příležitostného sexu (Schwartz & Velotta, 2018). V rámci podkapitoly jsme upozornili na motivy a rizika užívání Tinderu. Zjistili jsme však, že mezi hlavní motivy ke stažení Tinderu patří i láska (Sumter et al., 2017). Na několika stránkách jsme popsali, jak se vztah na Tinderu tvoří, jak se uživatelé na této platformě chovají a jak se na Tinderu uživatelé sebeodhalují. Nakonec jsme se zaměřili na osobnostní charakteristiky uživatelů Tinderu. Informace jsme čerpali především z aktuálních výzkumů.

Cílem praktické části bylo zjistit pomocí metody Stls a metody DAS, zda respondenti seznámení skrze aplikaci Tinder budou vykazovat vyšší souvislost s partnerskou spokojeností a láskou i s jejími komponentami oproti respondentům, kteří se poznali se svým partnerem konvenčním offline způsobem či jiným způsobem seznámení. K tomuto účelu jsme zkonstruovali 5 hypotéz. První 4 hypotézy se vztahovaly k metodě Stls, poslední H5 byla vytvořena pro metodu DAS.

Před samotným sběrem dat jsme definovali podmínky, které respondenti museli splnit, abychom je mohli zařadit do výzkumu. Prvním kritériem bylo splnění věkové hranice od 18 do 50 let. Druhým kritériem pak byl milenecký či partnerský vztah. Sběr dat jsme realizovali samovýběrem na webových stránkách. Dotazník byl sdílen skrze různé sociální sítě. Součástí dotazníku byla část, kde respondenti vyplňovali některé demografické údaje, zbytek dotazníku tvořily metody Stls a metoda DAS. Na samotném konci dotazníku respondenti obdrželi část svých výsledků.

Tímto způsobem jsme nasbírali data od 5100 respondentů. Část dat respondentů jsme ale museli z různých důvodů promazat. Soubor dat pro ověření H1–H4 tvořil po pročištění 3193 respondentů. Soubor pro ověření H5 čítal 1549 respondentů, jelikož metoda DAS je určena pro partnery, kteří spolu sdílí domácnost.

V rámci lineárních modelů se nám nepodařilo prokázat na celkovém souboru respondentů, že by jakýkoli způsob seznámení měl vliv na prožívanou lásku respondentů vůči jejich partnerům. U sestěhovaných partnerů jsme však zpozorovali, že seznámení na Tinderu má vztah s prožívanou láskou, konkrétně pak v intimitě a závazku a také má souvislost s partnerskou spokojeností. Největší efekt způsobu seznámení lze spatřit v prvních 9 měsících vztahu, poté efekt způsobu seznámení klesá.

V rámci lineárních modelů bylo zjištěno, že na celkový skóre Stls má největší vliv vážnost (status) vztahu. S tím souvisí i zjištění, že přátelé s výhodami skórovali hůře v celkovém skóre Stls i v jednotlivých subškálách Stls. Z našich výsledků také vyplývá, že ženy prožívají více intimity než muži. Zároveň partneři, kteří spolu bydlí, s přibývajícím délkou vztahu dosahují větší intimity. Naopak s přibývajícím délkou vztahu bude pravděpodobně klesat i úroveň vášně. Zjistili jsme také, že v komponentě závazku nehraje délka vztahu takovou roli jako v předchozích komponentách, ale důležitější je pro ni vážnost (status) vztahu. Nakonec jsme chtěli zkoumat, zda na partnerskou spokojenost a lásku má vliv sexuální orientace. Naše výsledky nám přinášejí informace, že jedině homosexuální muži prožívají méně lásky ke svému partnerovi a zároveň nejsou v partnerství spokojeni natolik jako respondenti s jiným pohlavím a sexuální orientací.

Chtěli bychom čtenáře upozornit, že naše výsledky mohou být ovlivněny vlivem samovýběru a sebeuposuzovacím charakterem metod. Ačkoli jsme potvrdili některé signifikantní vztahy, koeficienty determinace nám v řadě případů dosahovaly velmi nízkých hodnot a je potřeba s tímto ohledem na výsledky nahlížet. Reliabilita metody DAS na našich datech nedosahovala výše hodnot uvedených v manuálu DAS.

# LITERATURA

- Acker, M., & Davis, M. H. (1992). Intimacy, passion and commitment in adult romantic relationships: A test of the triangular theory of love. *Journal of Social and Personal Relationships*, 9(1), 21–50. <https://doi.org/10.1177/0265407592091002>
- Ainsworth, M. D. (1985). Attachments across the life span. *Bulletin of the New York Academy of Medicine*, 61(9), 792–812.
- Andersen, P. A., Guerrero, L. K., & Jones, S. M. (2006). Nonverbal Behavior in Intimate Interactions and Intimate Relationships. In V. Manusov & M. L. Patterson (Eds.), *The Sage handbook of nonverbal communication* (pp. 259–277). Sage Publications, Inc. <https://doi.org/10.4135/9781412976152.n14>
- Anderson, J. W. (2016). Sternberg's Triangular Theory of Love. *Encyclopedia of family studies*, 1–3.
- Anderson, M., Vogels, E. A., & Turner, E. (2020, February 6). The virtues and downsides of online dating. Pew Research Center. <https://www.pewresearch.org/internet/2020/02/06/the-virtues-and-downsides-of-online-dating/>
- Argyle, M., & Dean, J. (1965). Eye-contact, distance and affiliation. *Sociometry*, 28(3), 289–304. <https://doi.org/10.2307/2786027>
- Argyle, M., & Furnham, A. (1983). Sources of satisfaction and conflict in long-term relationships. *Journal of Marriage and the Family*, 481–493.
- Aron, A., Fisher, H. E., & Strong, G. (2006). Romantic Love. In A. L. Vangelisti & D. Perlman (Eds.), *The Cambridge handbook of personal relationships* (pp. 595–614). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511606632.033>
- Aykutoğlu, B., & Uysal, A. (2017). The relationship between intimacy change and passion: A dyadic diary study. *Frontiers in psychology*, 8, 2257.
- Bader, E., & Pearson, P. (1983). The Developmental Stages of Couplehood. *Transactional Analysis Journal*, 13(1), 28–32. doi:10.1177/036215378301300107
- Barrada, J. R., & Castro, Á. (2020). Tinder Users: Sociodemographic, Psychological, and Psychosexual Characteristics. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(21), 8047.

- Bauman, Z. (2013). *Tekutá láska*. Academia.
- Bauman, Z. (2020). *Tekutá modernita*. Portál.
- Beaudoin, J., Bouizegarene, N., Fortin, A., Philippe, F. L., & Vallerand, R. J. (2020). The role of sexual passion in romantic relationship functioning: A dyadic analysis. *Journal of Social and Personal Relationships*, 0265407520972191.
- Best, S. (2018). Liquid Love: Zygmunt Bauman's thesis on sex revisited. *Sexualities*, 136346071879508. doi:10.1177/1363460718795082
- Bowlby, J. (1969/2010). *Vazba*. Portál.
- Brkić-Jovanović, N., Lazić, M., Jerković, I., Mihić, I., & Perić-Prkosovački, B. (2020). Relationship Satisfaction in Homosexual and Heterosexual Couples: A Dyadic Model. *Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja*, 29(3), 413–430.
- Brym, R. J., & Lenton, R. L. (2001). Love online: A report on digital dating in Canada. *MSN.ca*, February, 6.
- Bucher, A. A. (1960/2021). *Psychologie štěstí*. Portál.
- Busby, D. M., Leonhardt, N. D., & James, S. (2020). A closer look at sexual passion in relationships. *Journal of Child and Family Studies*, 29(10), 2940–2953.
- Buunk, B. P., & van der Eijnden, R. J. J. M. (1997). Perceived Prevalence, Perceived Superiority, and Relationship Satisfaction: Most Relationships Are Good, but Ours is the Best. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 23(3), 219–228. doi:10.1177/0146167297233001
- Cacioppo, J. T., Cacioppo, S., Gonzaga, G. C., Ogburn, E. L., & VanderWeele, T. J. (2013). Marital satisfaction and break-ups differ across on-line and off-line meeting venues. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 110(25), 10135–10140. <https://doi.org/10.1073/pnas.1222447110>
- Carbonneau, N., Vallerand, R. J., Lavigne, G. L., & Paquet, Y. (2016). “I'm not the same person since I met you”: The role of romantic passion in how people change when they get involved in a romantic relationship. *Motivation and Emotion*, 40(1), 101–117.
- Connolly, M. (2018). A study into the difference in relationship satisfaction between people who met their partners online versus people who met in person (Doctoral dissertation, Dublin, National College of Ireland).

- Cooper, A., & Sportolari, L. (1997). Romance in cyberspace: Understanding online attraction. *Journal of Sex Education and therapy*, 22(1), 7–14.
- Degen, J., & Kleeberg-Niepage, A. (2020). The more we Tinder: Subjects, selves and society. *Human Arenas*, 1–17.
- Duffy, S. M., & Rusbult, C. E. (1986). Satisfaction and commitment in homosexual and heterosexual relationships. *Journal of Homosexuality*, 12(2), 1–23.
- Duncan, Z., & March, E. (2019). Using Tinder® to start a fire: Predicting antisocial use of Tinder® with gender and the Dark Tetrad. *Personality and Individual Differences*, 145, 9–14.
- Ellison, N. B., Hancock, J. T., & Toma, C. L. (2012). Profile as promise: A framework for conceptualizing veracity in online dating self-presentations. *new media & society*, 14(1), 45–62.
- Erevik, Eilin & Kristensen, Joakim & Torsheim, Torbjørn & Vedaa, Øystein & Pallesen, Ståle. (2020). Tinder Use and Romantic Relationship Formations: A Large-Scale Longitudinal Study. *Frontiers in Psychology*. 11. 1757. 10.3389/fpsyg.2020.01757.
- Fansher, A. K., & Eckinger, S. (2021). Tinder tales: an exploratory study of online dating users and their most interesting stories. *Deviant Behavior*, 42(9), 1194–1208.
- Fincham, F. D., Rogge, R., & Beach, S. R. H. (2018). Relationship satisfaction. In A. L. Vangelisti & D. Perlman (Eds.), *The Cambridge handbook of personal relationships* (pp. 422–436). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781316417867.033>
- Finkel, E. J., Eastwick, P. W., Karney, B. R., Reis, H. T., & Sprecher, S. (2012). Online dating: A critical analysis from the perspective of psychological science. *Psychological Science in the Public Interest*, 13(1), 3–66.
- Fitzpatrick, J., & Lafontaine, M. F. (2017). Attachment, trust, and satisfaction in relationships: Investigating actor, partner, and mediating effects. *Personal Relationships*, 24(3), 640–662.
- Fox, J., Warber, K. M., & Makstaller, D. C. (2013). The role of Facebook in romantic relationship development: An exploration of Knapp's relational stage model. *Journal of Social and Personal Relationships*, 30(6), 771–794.
- Fromm, E. (1956, 2010). *Umění milovat*. Portál.



- Gábor, Orosz & Tóth-Király, István & Bóthe, Beáta & Melher, Dóra. (2015). Too many swipes for today: The Development of the Problematic Tinder Use Scale (PTUS). *Journal of Behavioural Addictions*. accepted for publication. 10.1556/2006.5.2016.016.
- Gatter, K., & Hodkinson, K. (2016). On the differences between Tinder™ versus online dating agencies: Questioning a myth. An exploratory study. *Cogent Psychology*, 3(1), 1162414.
- Graff, M. (2017). Tinder and location based dating. In K. M. Hughes (Ed.), *Romantic relationships: Perceptions, Social Influences and Gender Differences* (pp. 17–32). [Chapter 2] (*Psychology of Emotions, Motivations and Actions*). Nova Science Publishers.
- Grøntvedt, T. V., Bendixen, M., Botnen, E. O., & Kennair, L. E. O. (2020). Hook, line and sinker: Do Tinder matches and meet ups lead to one-night stands? *Evolutionary Psychological Science*, 6(2), 109–118. <https://doi.org/10.1007/s40806-019-00222->
- Hardey, M. (2008). The formation of social rules for digital interactions. *Information, Communication & Society*, 11(8), 1111–1131.
- Hartl, P., & Harlová, H. (2000). *Psychologický slovník*. Portál.
- Hatfield, E., Pillemer, J. T., O'Brien, M. U., & Le, Y.-C. L. (2008). The Endurance of Love: Passionate and Companionate Love in Newlywed and Long-Term Marriages. *Interpersona: An International Journal on Personal Relationships*, 2(1), 35–64. doi:10.5964/ijpr.v2i1.17
- Heino, R. D., Ellison, N. B., & Gibbs, J. L. (2010). Relationshopping: Investigating the market metaphor in online dating. *Journal of Social and Personal relationships*, 27(4), 427–447.
- Hendrick, C., & Hendrick, S. (1986). A theory and method of love. *Journal of personality and social psychology*, 50(2), 392.
- Hendrick, S. S., Hendrick, C., & Adler, N. L. (1988). Romantic relationships: Love, satisfaction, and staying together. *Journal of personality and social psychology*, 54(6), 980.
- Her, Y. C., & Timmermans, E. (2021). Tinder blue, mental flu? Exploring the associations between Tinder use and well-being. *Information, Communication & Society*, 24(9), 1303–1319.
- Hergovich, P., & Ortega, J. (2018). The strength of absent ties: Social integration via online dating. Available at SSRN 3044766.

- Hobbs, M., Owen, S., & Gerber, L. (2016). Liquid love? Dating apps, sex, relationships and the digital transformation of intimacy. *Journal of Sociology*, 53(2), 271–284. doi:10.1177/1440783316662718
- Hooff, J. V. (2020). Swipe right? Tinder, commitment and the commercialisation of intimate life. In *Romantic Relationships in a Time of ‘Cold Intimacies’* (pp. 109–127). Palgrave Macmillan, Cham.
- Horká, A., Janovská, K., Šustrová, A., Treiche T. Triangulární teorie lásky. Archiv. Univerzita Karlova v Praze. [https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/1041794/mod\\_folder/content/0/4b\\_Triangul%C3%A1rn%C3%AD%20teorie%20%C3%A1sky%20%20handout.pdf?forcedownload=1](https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/1041794/mod_folder/content/0/4b_Triangul%C3%A1rn%C3%AD%20teorie%20%C3%A1sky%20%20handout.pdf?forcedownload=1).
- Chin, K., Edelstein, R. S., & Vernon, P. A. (2019). Attached to dating apps: Attachment orientations and preferences for dating apps. *Mobile Media & Communication*, 7(1), 41–59.
- Chisom, O. B. (2021). Effects of Modern Dating Applications on Healthy Offline Intimate Relationships during the COVID-19 Pandemic: A Review of the Tinder Dating Application. *Advances in Journalism and Communication*, 9(01), 12.
- Iqbal, M. (2022, 11. března). Tinder Revenue and Usage Statistics (2022). *businessofapps*. <https://www.businessofapps.com/data/tinder-statistics/>
- Jarrahi, M. H., & Eshraghi, A. (2019). Digital natives vs digital immigrants: A multidimensional view on interaction with social technologies in organizations. *Journal of Enterprise Information Management*.
- Johnson, M. P. (1999). Personal, Moral, and Structural Commitment to Relationships. *Handbook of Interpersonal Commitment and Relationship Stability*, 73–87. doi:10.1007/978-1-4615-4773-0\_4
- Joinson, A. N. (2007). Disinhibition and the Internet. In *Psychology and the Internet* (pp. 75–92). Academic Press.
- Jung, J., Bapna, R., Ramaprasad, J., & Umyarov, A. (2019). Love unshackled: Identifying the effect of mobile app adoption in online dating. *MIS Quarterly*, 43, 47–72.
- Jurgenson, N. (2012). When atoms meet bits: Social media, the mobile web and augmented revolution. *Future internet*, 4(1), 83–91.

- Kerckhoff, A. C., & Davis, K. E. (1962). Value consensus and need complementarity in mate selection. *American sociological review*, 295–303.
- Kratochvíl, S. (2000). Manželská terapie. Portál.
- Kukla, V. (2019). Ověření Čtyřkomponentové teorie lásky (Diplomová magisterská práce, Univerzita Palackého v Olomouci). [https://theses.cz/id/v4po65/Vojtch\\_Kukla\\_\\_Oven\\_tyko\\_mponentov\\_teorie\\_lsky.pdf](https://theses.cz/id/v4po65/Vojtch_Kukla__Oven_tyko_mponentov_teorie_lsky.pdf)
- Kurdek, L. A. (1988). Relationship quality of gay and lesbian cohabiting couples. *Journal of Homosexuality*, 15(3-4), 93–118.
- Laurenceau, J.-P., & Kleinman, B. M. (2006). Intimacy in Personal Relationships. In A. L. Vangelisti & D. Perlman (Eds.), *The Cambridge handbook of personal relationships* (pp. 637–653). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511606632.035>
- Lauster, P. (1980/2019). Láska. Euromedia Group.
- Lee, J. A. (1977). A typology of styles of loving. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 3(2), 173–182.
- LeFebvre, L. E. (2018). Swiping me off my feet: Explicating relationship initiation on Tinder. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(9), 1205–1229. <https://doi.org/10.1177/0265407517706419>
- Lemieux, R., & Hale, J. L. (1999). Intimacy, Passion, and Commitment in Young Romantic Relationships: Successfully Measuring the Triangular Theory of Love. *Psychological Reports*, 85(2), 497–503. doi:10.2466/pr0.1999.85.2.497
- Lemieux, R., & Hale, J. L. (2000). Intimacy, passion, and commitment among married individuals: Further testing of the triangular theory of love. *Psychological Reports*, 87(3), 941-948.
- Leung, A. N. M., & Law, W. (2019). Do extrinsic goals affect romantic relationships? The role of basic psychological need satisfaction. *Motivation and Emotion*, 43(6), 857–873.
- Love in an algorithmic age. Daily English Global blogkasperskycom. (n.d.). Retrieved September 20, 2021, from <https://www.kaspersky.com/blog/dating-report-2021/>.
- Lukić, P., & Živanović, M. (2021). Shedding light on the Light Triad: Further evidence on structural, construct, and predictive validity of the Light Triad. *Personality and Individual Differences*, 178, 110876.

- Maslow, A. H. (1954/2021). *Motivace a osobnost*. Portál.
- Matějková, E. (2007). *Jak řešit konflikty a problémy v partnerských vztazích*. Grada.
- Molnár, G., Szűts, Z., & Nagy, K. (2017). Digital Immigrants–Strangers. *Acta Universitatis Sapientiae, Communicatio*, 4(1), 79–91.
- Moore, C. D., & Waterman, C. K. (1999). Predicting self-protection against sexual assault in dating relationships among heterosexual men and women, gay men, lesbians, and bisexuals. *Journal of College Student Development*, 40(2), 132–140.
- Morgan, H. J., & Shaver, P. R. (1999). Attachment Processes and Commitment to Romantic Relationships. *Handbook of Interpersonal Commitment and Relationship Stability*, 109–124. doi:10.1007/978-1-4615-4773-0\_6
- Newett, L., Churchill, B., & Robards, B. (2018). Forming connections in the digital era: Tinder, a new tool in young Australian intimate life. *Journal of Sociology*, 54(3), 346–361.
- Orchard, T. (2019). Online Dating Sites. *Encyclopedia of Sexuality and Gender*.
- Orosz, G., Tóth-Király, I., Bóthe, B., & Melher, D. (2016). Too many swipes for today: The development of the Problematic Tinder Use Scale (PTUS). *Journal of Behavioral Addictions*, 5(3), 518–523.
- Palmer, L. (2020). Dating in the Age of Tinder: Swiping for Love?. In *Romantic Relationships in a Time of ‘Cold Intimacies’* (pp. 129-149). Palgrave Macmillan, Cham.
- Philippe, F., Vallerand, R. J., Houliort, N., Lavigne, G. L., & Donahue, E. G. (2010). Passion for an activity and quality of interpersonal relationships: The mediating role of emotions. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98, 917–932.
- Plaňava, I. (1998). *Spolu každý sám*. Lidové noviny.
- Plhánková, A. (2004/2017). *Učebnice obecné psychologie*. Academia.
- Potarca G (2020) The demography of swiping right. An overview of couples who met through dating apps in Switzerland. *PLoS ONE* 15(12): e0243733. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0243733>.
- Poucher, J., Prager, K. J., Shirvani, F., Parsons, J., & Patel, J. (2022). Intimacy, Attachment to the Partner, and Daily Well-Being in Romantic Relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 02654075211060392.

- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 2: Do they really think differently?. On the horizon.
- Ranzini, G., & Lutz, C. (2016). Love at first swipe? Explaining Tinder self-presentation and motives. *Mobile Media & Communication*, 5(1), 80–101. doi:10.1177/2050157916664559
- Ratelle, C. F., Carbonneau, N., Vallerand, R. J., & Mageau, G. (2013). Passion in the romantic sphere: A look at relational outcomes. *Motivation and Emotion*, 37(1), 106–120.
- Reis, H. T. (2018). Intimacy as an interpersonal process. In *Relationships, Well-Being and Behaviour* (pp. 113-143). Routledge.
- Rhiannon B. Kallis (2020): Understanding the motivations for using Tinder, *Qualitative Research Reports in Communication*, DOI: 10.1080/17459435.2020.1744697
- Rieman, F. (2009). Schopnost milovat. *Portál*.
- Roberson, P. N., Norona, J. C., Lenger, K. A., & Olmstead, S. B. (2018). How do relationship stability and quality affect wellbeing?: Romantic relationship trajectories, depressive symptoms, and life satisfaction across 30 years. *Journal of Child and Family Studies*, 27(7), 2171–2184.
- Rosenfeld, M. J. (2017). Marriage, choice, and couplehood in the age of the internet. *Sociological Science*, 4, 490–510.
- Rubin, H., & Campbell, L. (2012). Day-to-day changes in intimacy predict heightened relationship passion, sexual occurrence, and sexual satisfaction: A dyadic diary analysis. *Social Psychological and Personality Science*, 3(2), 224–231.
- Rubin, Z. (1970). Measurement of romantic love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 16(2), 265–273. doi:10.1037/h0029841
- Rusbult, C. E. (1980). Commitment and satisfaction in romantic associations: A test of the investment model. *Journal of Experimental Social Psychology*, 16(2), 172–186. [https://doi.org/10.1016/0022-1031\(80\)90007-4](https://doi.org/10.1016/0022-1031(80)90007-4)
- Samejima, F. (1969) Estimation of latent ability using a response pattern of graded scores. *Psychometric Monographs*, 17.
- Scott, V. M., Mottarella, K. E., & Lavooy, M. J. (2006). Does virtual intimacy exist? A brief exploration into reported levels of intimacy in online relationships. *Cyberpsychology &*

- behavior : the impact of the Internet, multimedia and virtual reality on behavior and society, 9(6), 759–761. <https://doi.org/10.1089/cpb.2006.9.759>
- Sevi, B. (2019). The dark side of tinder. *Journal of Individual Differences*.
- Sevi, B., & Doğruyol, B. (2020). Looking from the bright side: The Light Triad predicts Tinder use for love. *Journal of Social and Personal Relationships*, 37(7), 2136–2144.
- Shapiro, G. K., Tatar, O., Sutton, A., Fisher, W., Naz, A., Perez, S., & Rosberger, Z. (2017). Correlates of Tinder use and risky sexual behaviors in young adults. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 20(12), 727–734.
- Sheng, R., Hu, J., Liu, X., & Xu, W. (2022). Longitudinal relationships between insecure attachment and romantic relationship quality and stability in emerging adults: the mediating role of perceived conflict in daily life. *Current Psychology*, 1–11.
- Schrock, A. R. (2015). Communicative affordances of mobile media: Portability, availability, locatability, and multimediality. *International Journal of Communication*, 9, 1229–1246.
- Schwartz, P., & Velotta, N. (2018). Online Dating: Changing Intimacy One Swipe at a Time? *Families and Technology*, 57–88. doi:10.1007/978-3-319-95540-7\_4
- Slaměník, I. (2011). *Emoce a interpersonální vztahy*. Grada Publishing.
- Solis, R. J. C., & Wong, K. Y. J. (2019). To meet or not to meet? Measuring motivations and risks as predictors of outcomes in the use of mobile dating applications in China. *Chinese Journal of Communication*, 12(2), 204–223.
- Sonet, D. (1987/1998). *Dobrý partnerský vztah*. Portál.
- Spanier, G. B., (1989, 2001). *Daydic adjuszment scale (DAS)*. User's manual. Multi-Health Systems Inc.
- Spitzer, M. (2014). *Digitální demence*. Host.
- Sprecher, S., Christopher, F. S., & Cate, R. (2006). Sexuality in Close Relationships. In A. L. Vangelisti & D. Perlman (Eds.), *The Cambridge handbook of personal relationships* (pp. 463–482). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511606632.026>
- Sprecher, S. (2009). Relationship initiation and formation on the Internet. *Marriage & Family Review*, 45(6-8), 761–782.

- Sprecher, S. (2011). Relationship compatibility, compatible matches, and compatibility matching. *Acta de investigación psicológica*, 1(2), 187–215.
- Stampler, L. (2014). Inside Tinder: Meet the Guys Who Turned Dating in an Addiction. *Time*. Retrieved September 20, 2021, from <http://time.com/4837/tinder-meet-the-guys-who-turned-dating-into-an-addiction>
- Sternberg, R. J., & Grajek, S. (1984). The nature of love. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47, 312–329. doi:10.1037/0022-3514.47.2.312
- Sternberg, R. J. (1986). A triangular theory of love. *Psychological review*, 93(2), 119.
- Sternberg, R. J. (1997). Construct validation of a triangular love scale. *European journal of social psychology*, 27(3), 313–335.
- Sternberg, R. J. (2017). Lásky je příběh. *Portál*.
- Suler, J. (2004). The online disinhibition effect. *Cyberpsychology & behavior*, 7(3), 321–326.
- Sumter, S. R., Vandenbosch, L., & Ligtenberg, L. (2017). Love me Tinder: Untangling emerging adults' motivations for using the dating application Tinder. *Telematics and Informatics*, 34(1), 67–78. doi:10.1016/j.tele.2016.04.009
- Šmahel, D., Veselá, M. (2006). Interpersonální atraktivita ve virtuálním prostředí. *Československá psychologie*, 50(2), 174–186.
- Thomas, M. F., Binder, A., & Matthes, J. (2022). The agony of partner choice: The effect of excessive partner availability on fear of being single, self-esteem, and partner choice overload. *Computers in Human Behavior*, 126, 106977.
- Timmermans, E., & De Caluwé, E. (2017). To Tinder or not to Tinder, that's the question: An individual differences perspective to Tinder use and motives. *Personality and Individual Differences*, 110, 74–79.
- Timmermans, E., & Courtois, C. (2018). From swiping to casual sex and/or committed relationships: Exploring the experiences of Tinder users. *The Information Society*, 34(2), 59–70. doi:10.1080/01972243.2017.1414093
- Toma, C. L. (2015). Online dating. *The international encyclopedia of interpersonal communication*, 1–5.
- Tran, P., Judge, M., & Kashima, Y. (2019). Commitment in relationships: An updated meta-analysis of the Investment Model. *Personal Relationships*, 26(1), 158–180.

- Trestová, O. (2012). *Intimita a závazek v partnerských vztazích v mladé dospělosti* (Doctoral dissertation, Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií). [https://is.muni.cz/th/i2xof/diplomova\\_prace.pdf](https://is.muni.cz/th/i2xof/diplomova_prace.pdf)
- Tyson, G., Perta, V. C., Haddadi, H., & Seto, M. C. (2016, August). A first look at user activity on tinder. In 2016 IEEE/ACM International Conference on Advances in Social Networks Analysis and Mining (ASONAM) (pp. 461–466). IEEE.
- Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2007). Who visits online dating sites? Exploring some characteristics of online daters. *CyberPsychology & Behavior*, 10(6), 849–852.
- Vannier, S. A., & O’Sullivan, L. F. (2018). Great expectations: Examining unmet romantic expectations and dating relationship outcomes using an investment model framework. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(8), 1045–1066.
- Weber, R. (2006/ 2007). *Páry v psychoterapii*. Portál.
- Weidmann, R., Ledermann, T., & Grob, A. (2017). Big Five traits and relationship satisfaction: The mediating role of self-esteem. *Journal of Research in Personality*, 69, 102–109.
- Whitley, B. E. (1993). Reliability and Aspects of the Construct Validity of Sternberg’s Triangular Love Scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 10(3), 475–480. <https://doi.org/10.1177/0265407593103013>
- Wiederhold, B. K. (2015). Twenty Years of Online Dating: Current Psychology and Future Prospects. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 18(12), 695–696. doi:10.1089/cyber.2015.29017.bkw
- Willerton, J. (2010/2012). *Psychologie mezilidských vztahů*. Grada.
- Yoo, H., Bartle-Haring, S., Day, R. D., & Gangamma, R. (2013). Couple Communication, Emotional and Sexual Intimacy, and Relationship Satisfaction. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 40(4), 275–293. doi:10.1080/0092623x.2012.751072
- Zajonc, R. B. (2001). Mere exposure: A gateway to the subliminal. *Current directions in psychological science*, 10(6), 224–228.
- Zur, O., & Zur, A. (2011). On digital immigrants and digital natives: How the digital divide affects families, educational institutions, and the workplace. Zur Institute–Online Publication. Retrieved on February, 21(2012), 20.



# PŘÍLOHY

## **Seznam příloh:**

1. Abstrakt v českém jazyce
2. Abstrakt v anglickém jazyce
3. Letáček
4. Ukázky webových stránek

Příloha 1: Abstrakt v českém jazyce

## **Abstrakt diplomové práce**

**Název práce:** Match! aneb Láska partnerských vztahů vzniklých přes Tinder

**Autor práce:** Bc. Barbora Jansová

**Vedoucí práce:** PhDr. Daniel Dostál, Ph.D.

**Počet stran a počet znaků:** 81 stran, 171 348 znaků

**Počet příloh:** 4

**Počet titulů použité literatury:** 138

### **Abstrakt:**

Tato práce se zabývá online seznamováním, konkrétně pak seznamovací aplikací Tinder. V rámci výzkumu jsme ověřovali, zda má seznámení na Tinderu dopad na kvalitu lásky a partnerskou spokojenost ve vztahu. Výzkum byl realizován na 3193 dospělých respondentech, kteří jsou momentálně v partnerském či mileneckém vztahu. Respondentům byla administrována Sternbergova triangulární škála lásky (Stls) a test dyadického přizpůsobení (DAS). Z našich výsledků vyplývá, že způsob seznámení nehraje roli v následných kvalitách lásky partnerského vztahu a partnerské spokojenosti. Jinak to je ovšem u partnerů, kteří spolu sdílí domácnost. Partneri, kteří spolu bydlí a seznámili se skrze aplikaci Tinder, vyjadřují větší lásku, intimitu, závazek a partnerskou spokojenost než partneri, kteří spolu sdílí domácnost, ale seznámili se offline. Efekt způsobu seznámení hraje největší roli na začátcích vztahu a poté se postupně snižuje. V rámci práce také diskutujeme další vlivy, které sejevily jako významné v kvalitách lásky a partnerské spokojenosti.

**Klíčová slova:** láska, partnerská spokojenost, online seznamování, Tinder

## **Abstract of thesis**

**Title:** Match! or Love of partnerships created through Tinder

**Author:** Bc. Barbora Jansová

**Supervisor:** PhDr. Daniel Dostál, Ph.D.

**Number of pages and characters:** 81 pages, 171 348 characters

**Number of appendices:** 4

**Number of references:** 138

### **Abstract:**

This thesis deals with online dating, specifically the dating app Tinder. Our research examined whether Tinder dating has an impact on the quality of love and partner satisfaction in a relationship. The research was conducted on 3193 adult respondents who are currently in a partner or lover relationship. Respondents were administered the Sternberg Triangulated Love Scale (Stls) and the Dyadic Adjustment Scale (DAS). Our results suggest that the mode of introduction does not play a role in subsequent partner love qualities and partner satisfaction. However, this is different for partners who share a household. Partners who live together and met through the Tinder app express more love, intimacy, commitment, and partner satisfaction than partners who share a household but met offline. The effect of the dating method plays the largest role at the beginning of the relationship and then gradually diminishes. We also discuss other influences that appear to be significant in the qualities of love and partner satisfaction.

**Keywords:** love, partner satisfaction, online dating, Tinder

[HTTPS://WWW.VYZKUM.ORG/VZTAHY/](https://www.vyzkum.org/vztahy/)

# PSYCHOLOGICKÝ VÝZKUM SI VÁS ŽÁDÁ!

Do výzkumu zkoumajícího lásku  
hledáme osoby v: partnerském vztahu  
přátelství s výhodami  
manželství



## Diagnostika vztahu

Máte přítele, přítelkyni, manžela, manželku, milence, dlouholetý vztah nebo třeba začínající lásku? **Prozkoumejte, jak si stojí váš vztah!** S pomocí krátkého dotazníku si můžete změřit tři komponenty lásky, které charakterizují to, co ke svému protějšku cítíte.

Dotazník je určen lidem **starším 15 let** a jeho vyplnění zabere asi **10 minut**. Na konci **okamžitě získáte své vyhodnocení a porovnání s dalšími účastníky**.

Při vyplňování dotazníků se vás budeme často tázat na vašeho *partnera*, respektive *partnerku*. Myslíme tím jednu konkrétní osobu, se kterou se pravidelně stýkáte. Níže je uvedeno, kdo by to mohl případně nemohl být.

- |  |  |
|--|--|
| <input checked="" type="checkbox"/> přítel / přítelkyně  | <input checked="" type="checkbox"/> bývalý přítel / přítelkyně |
| <input checked="" type="checkbox"/> manžel / manželka  | <input checked="" type="checkbox"/> kamarád / kamarádka        |
| <input checked="" type="checkbox"/> milenec / milenka  | <input checked="" type="checkbox"/> osobnost z médií           |
| <input checked="" type="checkbox"/> kamarád / kamarádka s výhodami   |  |
| <input checked="" type="checkbox"/> jiná osoba, u které byste si přáli, aby patřila do některé výše uvedené kategorie, pokud se pravidelně stýkáte |  |

Data, která mi poskytnete, použiji ve své magisterské diplomové práci, kterou píšu na Katedře psychologie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Vaše účast je anonymní.

Barbora Jansová  
[barbora.jansova02@upol.cz](mailto:barbora.jansova02@upol.cz)

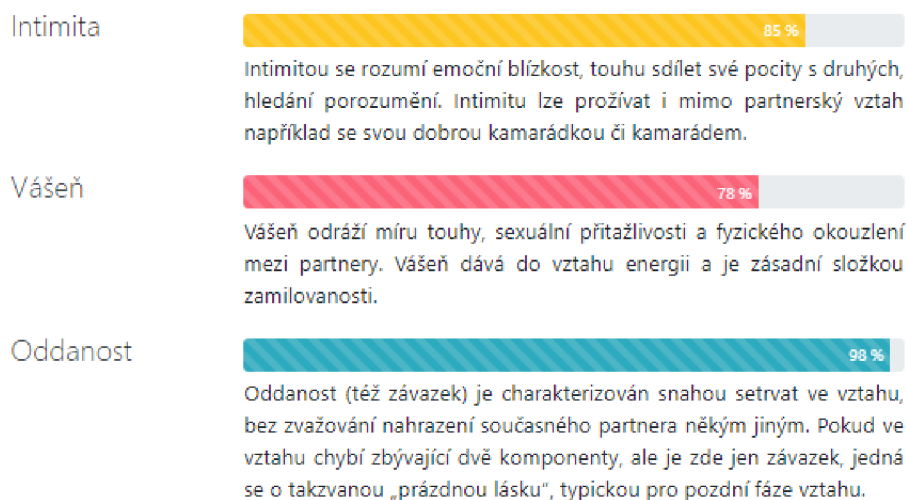
[Pokračovat >>](#)

Klínutím na tlačítko pokračovat vyjadřujete souhlas se zařazením výzkumu a se zpracováním osobních údajů.

## Jak je na tom váš vztah?

Níže najdete své výsledky získané s pomocí *Triangulární škály lásky*, která vychází ze **stejnojmenné teorie** amerického psychologa Roberta Sternberga. Tato teorie popisuje to, co můžete cítit ke svému partnerovi, s pomocí tří složek: **intimita**, **vášeň** a **oddanost**.

Přečtěte si, co které složka znamená a jak výrazně je zastoupena ve vašem vztahu k partnerovi. Na stupnici 0 % znamená, že tato komponenta ve vašem vztahu zcela chybí, naopak 100 % značí, že je zastoupena v maximální možné míře.



## Porovnání s ostatními respondenty

Vzali jsme všechny respondenty, kteří se zúčastnili tohoto průzkumu, a kteří uvedli, že se svým partnerem chodí (respektive jsou manželé), a rozdělili do čtyř skupin, podle délky jejich vztahu: první měsíc vztahu, měsíc až rok, rok až pět let, více než pět let. Prozkoumali jsme pak, do jaké míry se respondentům z jednotlivých skupin podobáte dle svých odpovědí v Triangulární škále lásky. Níže je míra podobnosti s jednotlivými skupinami.



Otestujte se taky!